

Sprawozdanie okresowe z realizacji programu operacyjnego

I. Informacje wstępne

PROGRAM OPERACYJNY	Cel: Cel 1 Konwergencja
	Kwalifikowany obszar: kraj
	Okres programowania: 2007-2013
	Numer programu (CCI): CCI 2007 PL 051 PO 001
	Nazwa programu: Program Operacyjny KAPITAŁ LUDZKI
SPRAWOZDANIE OKRESOWE Z WDRAŻANIA PROGRAMU	Numer sprawozdania ¹⁾ : II/2008/POKL
	Okres sprawozdawczy: 01.07.2008 r. – 31.12.2008 r.

II Przegląd realizacji programu operacyjnego w okresie objętym sprawozdaniem

1. Realizacja i analiza postępów

Nabór wniosków o dofinansowanie realizacji projektów

Do końca 2008 r. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki ogłoszono 393 konkursy, w tym:

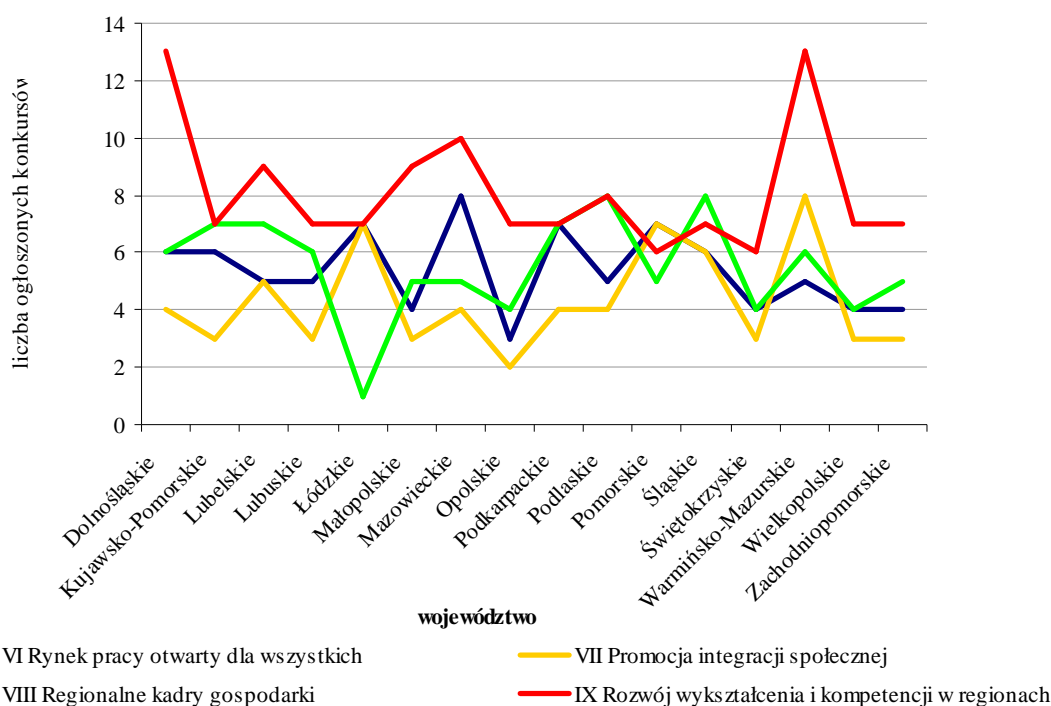
- 20 konkursów w ramach komponentu centralnego (Priorytety I – V);
- 373 konkursów w ramach komponentu regionalnego (Priorytety VI – IX)².

Najwięcej konkursów w ramach komponentu regionalnego ogłoszono w województwach: Warmińsko-Mazurskim (32) i Dolnośląskim (29). Najmniej zaś, w województwach: Świętokrzyskim (17) i Opolskim (16). Należy przy tym zauważyć, iż ww. podział nie uwzględnia wybranych rodzajów konkursów (otwarte – zamknięte), co również determinuje pozycję poszczególnych województw w niniejszym zestawieniu.

Szczegółowe dane nt. liczby konkursów ogłoszonych do końca 2008 r. w ramach komponentu regionalnego prezentuje poniższy wykres.

¹⁾ Półrocze/rok/program/dla RPO oznaczenie województwa wg statystyki GUS od 02 (woj. dolnośląskie) do 32 (woj. zachodniopomorskie). Przykład: I/2007/RPO/02 – oznacza sprawozdanie za pierwsze półrocze 2007 roku z realizacji RPO woj. dolnośląskiego, albo: II/2007/POKL - sprawozdanie za drugie półrocze 2007 roku z realizacji POKL.

²⁾ Na podst. Informacji miesięcznej z realizacji PO KL (wg stanu na 31.12.2008 r.).

Ocena formalna

Według stanu na koniec okresu sprawozdawczego ocenę formalną przeszły pozytywnie 29,8 tys. wniosków o dofinansowanie realizacji projektów o łącznej wartości ogółem równej 27,7 mld zł (w tym: 23,5 mld zł dot. EFS)³, co stanowiło 59% alokacji na lata 2007-2013. 94% wniosków dotyczyło komponentu regionalnego.

Biorąc pod uwagę liczbę wniosków, które przeszły pozytywnie ocenę formalną wg stanu na koniec I oraz II półrocza 2008 r. można zauważyć, iż dynamika procesu nie uległa zmianie – w obydwu porównywanych okresach w KSI SIMIK 07-13 nastąpił podobny przyrost liczby wniosków (ok. 15 tys.).

W ramach **komponentu centralnego** największa liczba wniosków poprawnych pod względem formalnym, podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym, przypadła na Priorytet V *Dobre rządzenie* – w ramach Priorytetu ocenę formalną przeszło pozytywnie 836 wniosków o dofinansowanie o łącznej wartości ogółem 1,9 mld zł (w tym 1,6 mld EFS, co stanowiło 75% alokacji na lata 2007-2013). Jednocześnie, najwyższy poziom dofinansowania, o jakie wnioskowano (ponad 100% alokacji na okres 2007-2013) odnotowano w ramach Priorytetu IV *Szkolnictwo wyższe i nauka*.

W ramach **komponentu regionalnego** największa liczba wniosków poprawnych pod względem formalnym, podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym, przypadła na Priorytet IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach*. Wartość 10 380 wniosków, które przeszły pozytywnie ocenę formalną w ramach tego Priorytetu stanowiła 68% alokacji na lata 2007-2013. Jednocześnie, najwyższy poziom dofinansowania, o jakie wnioskowano (79% alokacji na okres

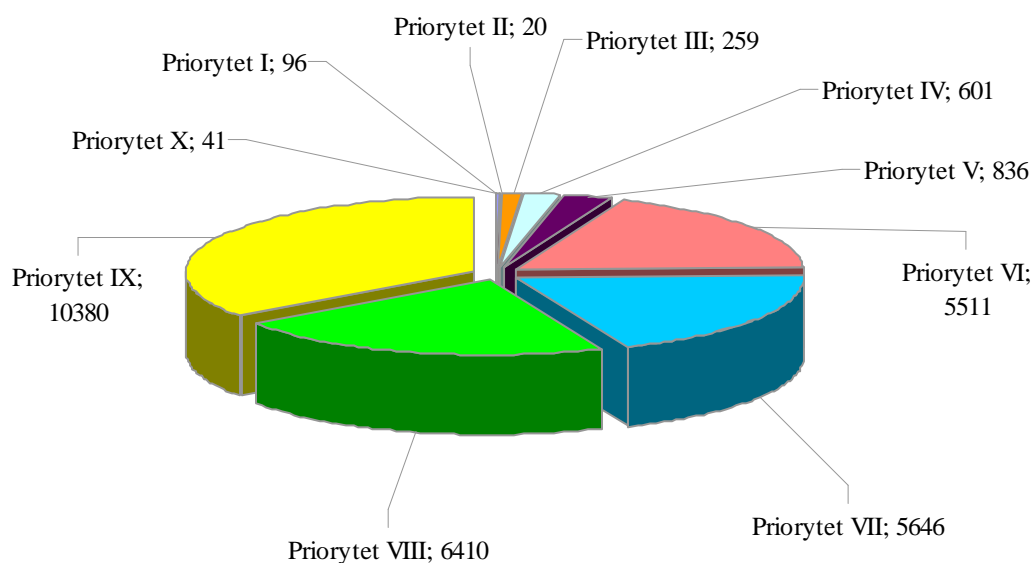
³ Wartość szacunkowa – na podst. KSI SIMIK 07-13 (85% wartości ogółem wniosków o dofinansowanie)

⁴ W ramach PO KL nie funkcjonuje status „lista rezerwowa” – w związku z powyższym, status „Zatwierdzony” otrzymują również te z wniosków o dofinansowanie, które spełniły warunek uzyskania wymaganego minimum punktowego, niemniej jednak, nie otrzymały dofinansowania z uwagi na ograniczone środki przeznaczone na konkurs.

2007-2013) odnotowano w ramach Priorytetu VIII *Regionalne kadry gospodarki*.

Analiza danych regionalnych wskazuje, iż biorąc pod uwagę liczbę wniosków, które przeszły pozytywnie ocenę formalną w ramach całego komponentu regionalnego – najczęściej wniosków przypadło na województwa: mazowieckie (3 tys.), śląskie (2,7 tys.) oraz dolnośląskie (2,5 tys.). Jednocześnie, najwyższy poziom dofinansowania, o jakie wnioskowano (97% alokacji ogółem na okres 2007-2013 – przy średniej dla wszystkich województw na poziomie 49%) odnotowano w ostatnim z wymienionych województw (dolnośląskim).

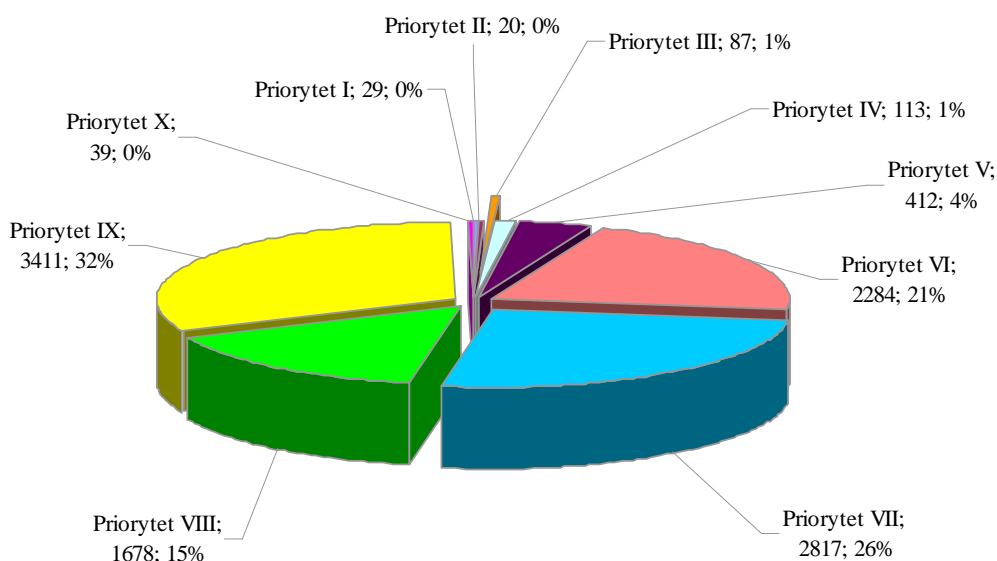
Szczegółowy podział wniosków o dofinansowanie po ocenie formalnej w ramach poszczególnych Priorytetów przedstawia poniższy wykres.

Ocena merytoryczna

Do końca okresu sprawozdawczego w ramach Programu status wniosków zatwierdzonych posiadało ponad 10,8 tys. wniosków o łącznej wartości ogółem ponad 10 mld zł⁴. Najwięcej projektów uzyskało ww. status w ramach tych Priorytetów obydwu komponentów, w których ocenę formalną przeszła największa ilość wniosków o dofinansowanie: Priorytetu V *Dobre rządzenie* (412) oraz Priorytetu IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach* (3 411). II półrocze 2008 r. było pierwszym okresem sprawozdawczym, w którym zatwierdzono wnioski o dofinansowanie w ramach dwóch Priorytetów centralnych – Priorytetu I *Zatrudnienie i integracja społeczna* oraz Priorytetu IV *Szkolnictwo wyższe i nauka*.

Szczegółowy podział wniosków o dofinansowanie, które uzyskały status zatwierdzonych w ramach poszczególnych Priorytetów przedstawia poniższy wykres.

Proces kontraktacji

Według stanu na koniec 2008 r. w ramach Programu podpisano 5 764 umowy o dofinansowanie realizacji projektów o łącznej wartości dofinansowania 5,8 mld zł (w tym 5 mld zł dot. EFS), co stanowiło 12% alokacji na lata 2007-2013.

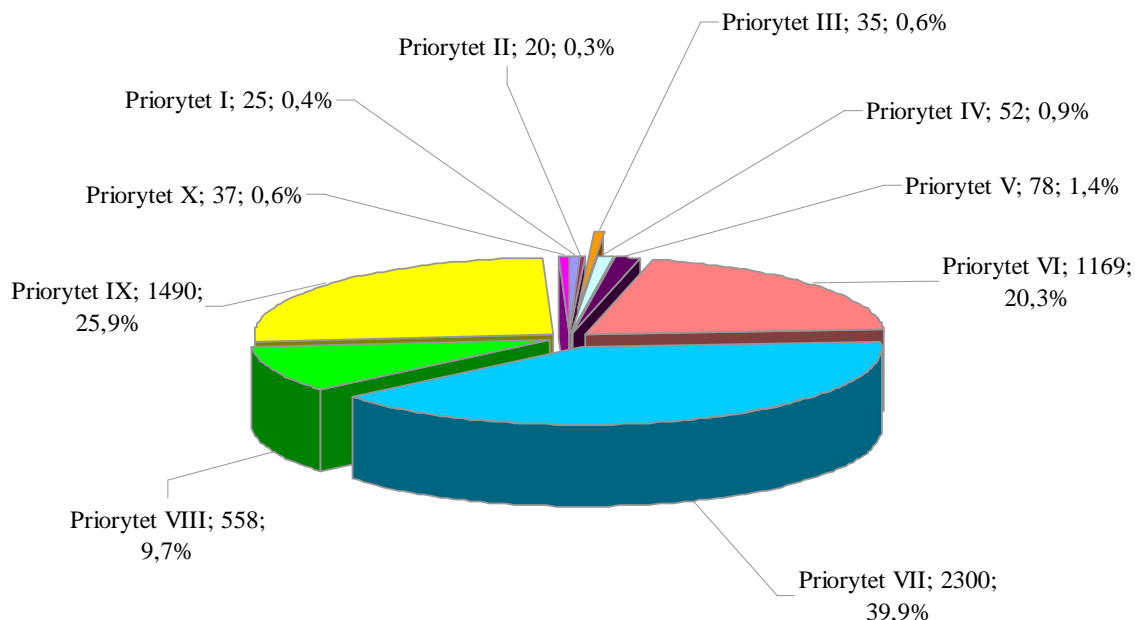
Jednocześnie:

- w ramach komponentu centralnego najwyższy poziom kontraktacji w wartościach bezwzględnych (727 mln zł) osiągnięto w ramach Priorytetu II *Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących*. Jednocześnie, poziom kontraktacji osiągnięty w ramach Priorytetu I *Zatrudnienie i integracja społeczna* (671 mln zł) stanowił najwyższe procentowe wykorzystanie alokacji w ramach całego komponentu (32% alokacji na lata 2007-2013 – przy średniej w ramach komponentu na poziomie 18%);
- w ramach komponentu regionalnego najwyższy poziom kontraktacji, jak w poprzednim okresie sprawozdawczym (1,45 mld zł, co stanowiło 16% alokacji na lata 2007-2013 - przy średniej w ramach komponentu na poziomie 9,8%) osiągnięto w Priorytecie VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich*.

Analiza danych regionalnych wskazuje, iż biorąc pod uwagę liczbę podpisanych umów/wydanych decyzji w ramach całego komponentu regionalnego – ich największa ilość przypada na województwa: Podkarpackie (589), Mazowieckie (482), zaś najmniejsza na województwa o najmniejszej powierzchni i liczbie ludności w skali całego kraju: Lubuskie (159) i Opolskie (183). Warto odnotować, iż liczba umów podpisanych w ramach województwa lubelskiego (411) jest zbliżona do liczby umów podpisanych w województwach: śląskim i wielkopolskim (obydwa po 410 umów), które powszechnie ocenia się wyżej pod względem potencjału projektodawców.

Jednocześnie, najwyższy poziom wykorzystania alokacji 2007-2013 pod względem zakontraktowanych środków dotyczył w opisywanym okresie województw:

zachodniopomorskiego (17,3%), warmińsko-mazurskiego (15,6%) i świętokrzyskiego (15,1%), zaś najniższy – województwa mazowieckiego (4,9%). Szczegółowy podział liczby umów w ramach poszczególnych Priorytetów przedstawia poniższy wykres.

1.1 Informacja na temat postępów fizycznych programu operacyjnego

KOMPONENT CENTRALNY

PRIORYTET I ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA SPOŁECZNA

W ramach Priorytetu I w okresie sprawozdawczym stopień realizacji wskaźników produktu pozostał na poziomie zerowym. Mając na uwadze fakt, iż w okresie objętym sprawozdaniem nie zatwierdzono żadnych wniosków o płatność złożonych do Instytucji Pośredniczącej II stopnia, w których określone zostały osiągnięte przez beneficjenta wskaźniki produktu, niemożliwe było wykazanie przyrostu wskaźników, a tym samym dokonanie analizy poniesionych kosztów w odniesieniu do osiągniętych produktów. W ocenie Instytucji Pośredniczącej zakładane wartości docelowe wskaźników produktu zostaną osiągnięte. Jednocześnie, w celu zwiększenia stopnia wykonania wskaźników produktu, Instytucja Pośrednicząca II stopnia podjęła szereg działań zaradczych mających za zadanie zniwelowanie zaistniałych problemów (patrz część 2 sprawozdania).

PRIORYTET II ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH I POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO PRZEDSIĘBIORSTW ORAZ POPRAWA STANU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH

Jeśli chodzi o realizację wskaźników produktu określonych dla Priorytetu II, ze względu na późne podpisanie umów o dofinansowanie realizacji projektów, zarówno konkursowych jak

i systemowych, w okresie sprawozdawczym realizacja wskaźników produktu pozostała na poziomie zerowym. W opinii Instytucji Pośredniczącej, aktualny poziom osiągnięcia wskaźników nie stanowi zagrożenia dla prawidłowej realizacji projektów w Priorytecie II. W kolejnym okresie sprawozdawczym Instytucja Pośrednicząca podejmie stosowne działania zaradcze w celu zwiększenia poziomu osiągnięcia wskaźników. W ramach tych działań, planowane jest miesięczne raportowanie przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia w zakresie postępu rzeczowego i finansowego we wszystkich realizowanych projektach systemowych i konkursowych. Jednocześnie, Instytucja Pośrednicząca planuje intensyfikację działań kontrolnych w obu Instytucjach Pośredniczących II stopnia.

PRIORYTET III WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY

W przypadku Priorytetu III, stopień realizacji wskaźników utrzymał się również na poziomie zerowym. W opinii Instytucji Pośredniczącej, ze względu na wstępny etap realizacji Programu, nie występuje zagrożenie, że docelowe wartości wskaźników nie zostaną osiągnięte.

PRIORYTET IV SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA

W ramach Priorytetu IV w okresie objętym sprawozdaniem zostały zawarte pierwsze umowy na realizację projektów i rozpoczęto realizację projektów w ramach Priorytetu IV PO KL, niemniej do końca okresu sprawozdawczego nie zostały zatwierdzone żadne wnioski o płatność w związku z czym nie zostały osiągnięte zakładane wartości wskaźników produktu. Dokładniejszy opis problemów, które pojawiły się we wdrażaniu Priorytetu IV zawarto w części 2 sprawozdania.

PRIORYTET V DOBRE RZĄDZENIE

Jeśli chodzi o realizację Priorytetu V, w okresie sprawozdawczym w ramach celu szczegółowego 3 *modernizacja procesów zarządzania w administracji publicznej i wymiarze sprawiedliwości* objęto wsparciem 38 instytucji będących dysponentami I stopnia oraz 11 instytucji będących dysponentami II stopnia, (czyli 1,29% wszystkich dysponentów środków budżetowych, w tym 28% dysponentów I stopnia oraz 4% dysponentów II stopnia). W przypadku wskaźnika dla celu szczegółowego 2 *poprawa jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw* wsparciem objęto 195 pracowników administracji skarbowej, którzy ukończyli udział w projektach administracji skarbowej, co stanowi niespełna 1% wartości docelowej. W odniesieniu do pozostałych wskaźników określonych dla Priorytetu V, stopień ich realizacji pozostał na poziomie zerowym.

KOMPONENT REGIONALNY

PRIORYTET VI RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH

Jeśli chodzi o stopień realizacji wskaźników produktu w ramach komponentu regionalnego, przeciętnie najwyższy poziom ich wykonania zaobserwowano w ramach Priorytetu VI. W ramach celu szczegółowego 1 *zwiększenie zasięgu oddziaływania Aktywnej Polityki Rynku Pracy*, liczba osób, które zakończyły udział w projektach wyniosła 86 649. Największe wartości miernika obserwowano w województwach śląskim (12 054) oraz dolnośląskim (8991). Wśród osób, które zakończyły udział w projektach 8 099 osób zostało objętych wsparciem w postaci *Indywidualnych Planów Działania*, w tym 4034 kobiety. W ramach projektów przyczyniających

się do realizacji celu 1, 19 854 osoby otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej do końca II półrocza 2008 r., w tym 6 878 kobiet. Osiągnięta wartość tego wskaźnika narastająco stanowi blisko 20% wartości docelowej. Jednocześnie, w ramach tego celu utworzono 19 854 miejsca pracy. W bieżącym okresie sprawozdawczym, liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach realizowanych w systemie pozaszkolnym, istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy wyniosła 384, w tym 342 kobiety. W odniesieniu do realizacji *celu szczegółowego 2 Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób młodych*, w ramach projektów udział zakończyło 26 935 osób w wieku 15-24 lata, w tym 15 099 kobiet oraz 12 690 osób z obszarów wiejskich. Największa liczba osób młodych zakończyła udział w projektach realizowanych w województwach śląskim (3 311) oraz warmińsko-mazurskim (2 616). W ramach realizacji celu 2, 2 939 osób młodych otrzymało środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym 993 kobiety. Najwięcej osób otrzymało wsparcie w tym zakresie w województwach mazowieckim (328) oraz małopolskim (328). Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach środków na podjęcie działalności gospodarczej przekazanych osobom młodym była proporcjonalna do ww. wskaźnika i wyniosła 2 939. W ramach projektów realizujących cel szczegółowy 3 *zmniejszenie bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (kobiety, osoby długotrwale bezrobotne, osoby niepełnosprawne, osoby bezrobotne zamieszkujące na obszarach wiejskich)* uczestniczyło 1695 osób niepełnosprawnych (w tym 990 kobiet), 27 861 osób długotrwale bezrobotnych (w tym 17 536 kobiet) oraz 33 792 osób z obszarów wiejskich (w tym 17 831 kobiet). Jednocześnie, w ramach projektów realizowanych w ramach celu 3, środki na działalność gospodarczą otrzymały 513 osoby niepełnosprawnych (w tym 201 kobiet), 4991 osób długotrwale bezrobotnych (w tym 1 897 kobiet) oraz 7 688 osób z obszarów wiejskich (w tym 2 226 kobiet). Stopień realizacji wartości docelowej tego wskaźnika na poziomie kraju wyniósł odpowiednio 17,1% w przypadku osób niepełnosprawnych, blisko 50% w odniesieniu do długotrwale bezrobotnych oraz 48% w przypadku osób z obszarów wiejskich. Ponadto rozpoczęto realizację 156 projektów wspierających rozwój inicjatyw lokalnych, co stanowi 26% wartości docelowej.

PRIORYTET VII PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

W ramach Priorytetu VII, do realizacji celu szczegółowego 1 *poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym* przyczyniło się wykonanie wskaźnika dot. liczby klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach w zakresie aktywnej integracji, która na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła 3 476 osób, w tym 2075 kobiet. Najwyższe wykonanie wskaźnika obserwowano w województwach małopolskim (1224) oraz lubelskim (861 osób), natomiast najniższe w województwach lubuskim, łódzkim oraz mazowieckim, gdzie wskaźnik pozostał na poziomie zerowym. W ramach celu 1 zwiększyła się również wartość wskaźnika dot. pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, którzy w wyniku wsparcia z EFS podnieśli swoje kwalifikacje w systemie pozaszkolnym. Wartość miernika na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła 6930, w tym 6385 kobiet, z czego najwięcej osób w województwach mazowieckim (1 297) oraz pomorskim (1 033). Ponadto, w ramach celu 1 realizowano 197 projektów wspierających rozwój inicjatyw na rzecz aktywizacji i integracji społeczności lokalnych. Najwięcej projektów realizowano w województwach łódzkim (47), podlaskim (26) oraz śląskim (25). W ramach celu szczegółowego 2 *wzmocnienie i poszerzenie zakresu działań sektora ekonomii społecznej* wsparcie otrzymało 29 instytucji wspierających ekonomię społeczną oraz zrealizowano 11 inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej wspartych z EFS. Jednocześnie, zwiększyła się liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej, osiągając na koniec okresu sprawozdawczego poziom 305, w tym 263

kobiety.

PRIORYTET VIII REGIONALNE KADRY GOSPODARKI

W odniesieniu do Priorytetu VIII, w ramach projektów przyczyniających się do realizacji celu szczegółowego 1 *Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej* 3 690 dorosłych osób pracujących zostało objętych wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych (w tym 1987 kobiet), z czego 694 to osoby w wieku powyżej 50. roku życia (w tym 373 kobiet). Stopień realizacji wartości docelowej wskaźnika wyniósł tym samym 1,8%, w tym 1,7% w przypadku osób w wieku powyżej 50 lat. Najwięcej osób pracujących zakończyło udział w projektach szkoleniowych realizowanych w województwach wielkopolskim (1398, w tym 799 kobiet) podkarpackim (572, w tym 253 kobiety) oraz świętokrzyskim (532, w tym 197 kobiet). Wskaźnik dot. liczby przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych (projekty o charakterze regionalnym) pozostał na poziomie zerowym. W ramach celu szczegółowego 2 *Poprawa funkcjonowania systemu przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą* zrealizowano jedynie wskaźnik dotyczący liczby partnerstw (sieci współpracy) zawiązanych na szczeblu lokalnym i regionalnym, którego wartość w okresie sprawozdawczym wyniosła 4, co stanowi zaledwie 2% wartości docelowej miernika. Powyższe inicjatywy realizowano w województwach śląskim, dolnośląskim oraz kujawsko-pomorskim.

PRIORYTET IX ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH

W ramach Priorytetu IX, wdrażano projekty przyczyniające się do realizacji wszystkich celów szczegółowych Priorytetu. W odniesieniu do celu szczegółowego 1 *zmniejszenie nierówności w upowszechnieniu edukacji, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi* – wsparcie uzyskały 142 ośrodki wychowania przedszkolnego, co stanowi ponad 7% wartości docelowej tego miernika. Najwięcej ośrodków otrzymało wsparcie w województwie podkarpackim (61) oraz opolskim (43). W ramach celu 1, 222 osoby dorosłe w wieku 25-64 lata uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym, co stanowi niespełna 0,16% wartości docelowej. Jednocześnie w ramach Priorytetu rozpoczęto realizację 561 projektów o charakterze oddolnych inicjatyw społecznych, co stanowi 28% wartości docelowej wskaźnika. W odniesieniu do celu szczegółowego 2 *zmniejszenie nierówności w jakości usług edukacyjnych, szczególnie pomiędzy obszarach wiejskimi i miejskimi (w zakresie kształcenia ogólnego)* 311 szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne) rozpoczęło realizację projektów rozwojowych w ramach Priorytetu, z czego 101 na obszarach miejskich oraz 184 na obszarach wiejskich. Stopień realizacji tego wskaźnika wyniósł 2% wartości docelowej, w tym w odniesieniu do szkół na obszarach miejskich 2,1%, na obszarach wiejskich blisko 1,7%. W ramach projektów realizujących cel szczegółowy 3 *podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego*, 78 szkół i placówek kształcenia zawodowego rozpoczęło realizację programów rozwojowych, co stanowi 2,6% wartości docelowej. Liczba szkół, które w ramach programów rozwojowych współpracowały z przedsiębiorstwami wyniosła zaledwie 9, co stanowi niespełna 0,4% wartości docelowej. W odniesieniu do celu szczegółowego 4 - *wzmocnienie rozwoju zawodowego i podnoszenie kwalifikacji nauczycieli na obszarach wiejskich* osiągnięto wskaźnik dot. nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach. Wskaźnik osiągnął poziom 360 osób, w tym 154 nauczycieli na obszarach wiejskich oraz żaden nauczyciel kształcenia zawodowego. Największa liczba nauczycieli otrzymała wsparcie w ramach projektów realizowanych w województwie zachodniopomorskim, tj. 273 osoby, w tym 238 kobiet.

PRIORYTET X POMOC TECHNICZNA

W odniesieniu do Priorytetu X, w sprawozdaniu nie określono wartości osiągniętych wskaźników dla tego Priorytetu, ponieważ, zgodnie z PO KL, są one mierzone z częstotliwością roczną. Wartości osiągnięte w 2008 r. zostaną tym samym wykazane w ramach sprawozdania z realizacji PO KL za 2008 r.

Tabela 1. Postęp fizyczny programu operacyjnego⁵⁾ – przedstawia załącznik do sprawozdania

1.2 Informacje finansowe

WYDATKOWANIE

Z uwagi na fakt, że w ramach PO KL podstawowym systemem finansowania projektów są zaliczki dla beneficjentów wartość wydatków poniesionych w ramach Programu jest znacznie wyższa od podanych poniżej, co wynika z faktu, iż zaprezentowane dane dotyczą wydatków zatwierdzonych we wnioskach o płatność, które do końca okresu sprawozdawczego zostały wprowadzone do KSI SIMIK 07-13.

W ramach Programu wydatki uznane za kwalifikowalne wykazane przez beneficjentów w zatwierdzonych wnioskach o płatność wyniosły na koniec II półrocza 2008 r. 915,2 mln zł (w tym 771,4 mln zł w części EFS, co stanowiło 1,9% alokacji na lata 2007-2013). Nie rozliczono żadnych wydatków w ramach trzech Priorytetów PO KL komponentu centralnego – Priorytetu I, III i IV

Spośród ww. kwoty wydatków kwalifikowalnych:

- 0,1% wydatków (966,2 tys. zł) poniesiono w ramach Priorytetu II *Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących;*
- 0,3% wydatków (2,5mln zł) poniesiono w ramach Priorytetu V *Dobre rządzenie;*
- 79% wydatków (722,9 mln zł) poniesiono w ramach Priorytetu VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich,*
- 7,3% wydatków (67,2 mln zł) poniesiono w ramach Priorytetu VII *Promocja integracji społecznej,*
- 3,8% wydatków (35 mln zł) poniesiono w ramach Priorytetu VIII *Regionalne kadry gospodarki;*
- 1,4% wydatków (13 mln zł) poniesiono w ramach Priorytetu IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach;*
- 8% wydatków (73,6 mln zł) poniesiono w ramach Priorytetu X *Pomoc techniczna.*

W kolejnych miesiącach II półrocza 2008 r. zauważalny był trend spadku udziału wydatków w ramach Priorytetu VI na korzyść pozostałych Priorytetów.

Analiza danych regionalnych wskazuje, iż najwyższy poziom wykorzystania alokacji

⁵⁾ Jeśli ilość danych uniemożliwia wypełnienie tabeli w sprawozdaniu, należy załączyć dodatkową tabelę w formacie xls.

odnotowano w ramach województw: zachodniopomorskiego (5,7% wykorzystania alokacji) i warmińsko-mazurskiego (5,3% wykorzystania alokacji), zaś najniższy – w ramach województw: wielkopolskiego (0,8% wykorzystania alokacji) i lubuskiego (1,6% wykorzystania alokacji).

CERTYFIKACJA WYDATKÓW

W okresie sprawozdawczym w ramach Programu rozpoczęto proces przedkładania i zatwierdzania *Poświadczeń i deklaracji wydatków*. Pierwsze *Poświadczenia i deklaracje wydatków* wpłynęły do Instytucji Zarządzającej za okres do 30 września 2008 r. Łączna wartość *Poświadczeń i deklaracji wydatków*, które wpłynęły do Instytucji Zarządzającej PO KL do 31 grudnia 2008 r. stanowi ok. 269 mln zł.

Wartość wydatków zatwierdzonych do końca okresu sprawozdawczego na podstawie *Poświadczeń i deklaracji wydatków* złożonych przez Instytucje Pośredniczące i Instytucje Pośredniczące II stopnia i zatwierdzonych przez IZ do końca okresu sprawozdawczego przedstawia tabela nr 2 *Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania – w okresie sprawozdawczym narastająco*.

Do końca okresu sprawozdawczego Instytucja Certyfikująca nie zatwierdziła pierwszego *Poświadczenia i deklaracji wydatków* złożonego przez Instytucję Zarządzającą PO KL w dniu 23 grudnia 2008 r. (wartość certyfikowanych wydatków na podstawie ww. *Poświadczenia* wyniosła: 58 843 551,63 zł).

PŁATNOŚCI Z KE

W związku z faktem, iż w okresie sprawozdawczym nie zostało złożone do Komisji Europejskiej *Poświadczenie i deklaracja wydatków* w ramach PO KL, wartość środków przekazanych przez KE dotyczyła wyłącznie zaliczki i pozostała na poziomie 485 358,8 tys. Euro.

Tabela 2. Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania – w okresie sprawozdawczym narastająco ⁶⁾ – przedstawia załącznik do sprawozdania

1.3 Informacja nt. stanu realizacji prognozy finansowej

W związku z informacją nt. prognozowanych wartości płatności, jakie będą zrealizowane na rzecz beneficjentów, która została przedstawiona w sprawozdaniu z realizacji PO KL w I półroczu 2008 roku w odniesieniu do czterech kolejnych kwartałów kalendarzowych, w bieżącym okresie sprawozdawczym wykonano je w następującym stopniu:

Priorytet	Wartość płatności, zrealizowanych przez instytucje odpowiedzialne za wypłacanie środków beneficjentom		Stopień realizacji prognozy
	Prognoza na III i IV kwartał 2008 r.	Wykonanie prognozy w bieżącym okresie sprawozdawczym	
Priorytet I	11 468 000	0,00	0%

⁶⁾ Ze względu na wątpliwości odnośnie charakteru pożądaných przez KE informacji, zakres przedmiotowy powyższej tabeli może ulec zmianie po wydaniu przez KE szczegółowych wytycznych odnośnie sprawozdań rocznych.

Priorytet II	4 321 800	966 264	22%
Priorytet III	5 971 368	0,00	0%
Priorytet IV	136 361 450	0,00	0%
Priorytet V	33 013 749	2 529 738	8%
Priorytet VI	805 264 803	684 233 447,8	85%
Priorytet VII	436 217 951	64 224 325	15%
Priorytet VIII	239 590 711	34 949 189	15%
Priorytet IX	277 195 069	13 056 829	5%
Priorytet X	2 079 112	73 562 103	3538%
Ogółem PROGRAM	1 951 484 012	873 521 896	45%

W ramach Programu zrealizowano płatności na rzecz beneficjentów na poziomie 45% w odniesieniu do prognozy przedstawionej w sprawozdaniu za I półrocze 2008 roku. Niski stopień realizacji prognozowanych wartości płatności wiąże się przede wszystkim z początkowym etapem realizacji Programu, który charakteryzuje się wydłużonym czasem potrzebnym poszczególnym instytucjom na zrealizowanie procesów kontraktacji i weryfikacji wniosków o płatność. Ww. procesy uległy przesunięciu również z uwagi na opóźnienie w publikacji rozporządzeń będących podstawą udzielania pomocy publicznej, w części województw przesunięto terminy planowanych do ogłoszenia konkursów.

Stopień realizacji prognozy w ramach Priorytetu X wynika z błędnej wartości prognozy dla ww. Priorytetu.

1.4 Informacja nt. planowanego postępu finansowego

PO KL

W ramach całego Programu w przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest wydatkowanie środków w wysokości ponad 2,15 mld zł. Łącznie w 4 najbliższych kwartałach Instytucje Pośredniczące/ Pośredniczące II-stopnia prognozują wydatkowanie ponad 5 mld zł.

PRIORYTET I ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA SPOŁECZNA

W ramach Priorytetu w przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest wydatkowanie środków w wysokości 93,9 mln zł. Łącznie w 4 najbliższych kwartałach Instytucja Pośrednicząca prognozuje wydatkowanie 230,8 mln zł.

PRIORYTET II ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH I POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO PRZEDSIĘBIORSTW ORAZ POPRAWA STANU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH

W ramach Priorytetu w przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest wydatkowanie środków w wysokości 122 mln zł. Łącznie w 4 najbliższych kwartałach Instytucja Pośrednicząca prognozuje wydatkowanie 307,1mln zł.

PRIORYTET III WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY

W ramach Priorytetu w przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest wydatkowanie środków w wysokości blisko 69,3 mln zł. Łącznie w 4 najbliższych kwartałach Instytucja Pośrednicząca prognozuje wydatkowanie ponad 150,4 mln zł.

PRIORYTET IV SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA

W ramach Priorytetu w przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest wydatkowanie środków w wysokości blisko 108,3 mln zł. Łącznie w 4 najbliższych kwartałach Instytucja Pośrednicząca prognozuje wydatkowanie na poziomie 304,9 mln zł.

PRIORYTET V DOBRE RZĄDZENIE

W ramach Priorytetu w przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest wydatkowanie środków w wysokości blisko 62,6 mln zł. Łącznie w 4 najbliższych kwartałach Instytucje Pośredniczące II stopnia prognozują wydatkowanie blisko 137 mln zł.

PRIORYTET VI RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH

W ramach Priorytetu w przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest wydatkowanie środków w wysokości ponad 777,4 mln zł. Łącznie w 4 najbliższych kwartałach Instytucje Pośredniczące prognozują wydatkowanie blisko 1,6 mld zł.

PRIORYTET VII PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

W ramach Priorytetu w przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest wydatkowanie środków w wysokości 417,3 mln zł. Łącznie w 4 najbliższych kwartałach Instytucje Pośredniczące prognozują wydatkowanie blisko 1,1 mld zł.

PRIORYTET VIII REGIONALNE KADRY GOSPODARKI

W ramach Priorytetu w przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest wydatkowanie środków w wysokości ponad 302 mln zł. Łącznie w 4 najbliższych kwartałach Instytucje Pośredniczące prognozują wydatkowanie 730,4 mln zł.

PRIORYTET IX ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH

W ramach Priorytetu w przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest wydatkowanie środków w wysokości 183,9 mln zł. Łącznie w 4 najbliższych kwartałach Instytucje Pośredniczące prognozują wydatkowanie 498,5 mln zł.

PRIORYTET X POMOC TECHNICZNA (dot. wyłącznie prognoz dla RPDPT IZ PO KL)

W ramach Priorytetu w przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest wydatkowanie środków w wysokości 11,9 mln zł. Łącznie w 4 najbliższych kwartałach prognozuje się wydatkowanie 25,7 mln zł.

1.5 Informacja nt. odsetek narosłych od środków zgromadzonych na realizację programu

W Instytucjach Pośredniczących PO KL na rachunkach gromadzących środki na realizację Priorytetów od początku realizacji Programu naliczone zostały odsetki w wysokości 19,4 mln zł. Natomiast w Instytucjach Pośredniczących II stopnia od początku realizacji Programu naliczono odsetki w wysokości 2,6 mln zł.

Łącznie, w ramach środków zgromadzonych na realizację Programu przez poszczególne instytucje dotychczas naliczono odsetki w wysokości 22 mln zł.

1.6 Informacja nt. zaliczek przekazanych na rzecz beneficjentów

Tabela 3. Informacja nt. zaliczek (w zł)

Priorytet	Wartość zaliczek przekazanych na rzecz beneficjentów			
	wyplaconych		rozliczonych we wnioskach o płatność	
	w okresie objętym sprawozdaniem	od początku realizacji Priorytetu	w okresie objętym sprawozdaniem	od początku realizacji Priorytetu
1	2	3	4	5
komponent centralny	68 377 377	68 377 377	777 451	777 451
Priorytet I	0	0	0	0
Priorytet II	2 137 781	2 137 781	777 451	777 451
Priorytet III	5 533 650	5 533 650	0	0
Priorytet IV	52 338 127	52 338 127	0	0
Priorytet V	8 367 820	8 367 820	0	0
komponent regionalny	656 966 440	778 204 221	308 588 751	310 625 366
Priorytet VI	252 704 251	306 543 106	209 589 402	210 209 359
Priorytet VII	204 973 924	243 769 320	55 174 061	56 516 519
Priorytet VIII	86 932 983	110 570 451	31 538 735	31 612 934
Priorytet IX	112 355 282	117 321 345	12 286 554	12 286 554
Ogółem PO KL	725 343 817	846 581 599	309 366 203	311 402 817

1.7 Informacja nt. kumulatywnego podziału wkładu wspólnotowego wg kategorii

Podział alokacji EFS w ramach Programu uwzględnia 3 kody (spośród 5) klasyfikacji kategorii interwencji funduszy na lata 2007-2013:

- temat priorytetowy,
- formę finansowania,

– obszar.

Szczegółowe informacje nt. podziału wkładu wspólnotowego wg kategorii określono w załączniku nr 7.

1.8 Analiza jakościowa

Zmiany w dokumentach programowych:

Zasady systemu sprawozdawczości Programu Kapitał Ludzki

Nowelizacja *Zasad* przeprowadzona w lipcu 2008 r. i kolejna w grudniu 2008 r. podyktowana była przede wszystkim zmianą *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości*, których zmieniona wersja została opublikowana w czerwcu 2008 r. Ponadto, w nowej wersji *Zasad* uwzględniono uwagi zgłoszone do dokumentu podczas przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Najważniejsze zmiany to:

- uproszczenie formularzy sprawozdawczych, w tym zmniejszenie liczby załączników finansowych do sprawozdań,
- wprowadzenie sprawozdania z komponentu regionalnego w miejsce 4 sprawozdań z realizacji Priorytetów,
- rezygnacja ze sprawozdania z Działania i Priorytetu za II półrocze;
- doprecyzowanie i uzupełnienie treści Instrukcji do sprawozdań z realizacji Działania i Priorytetu oraz do załącznika nr 2 wniosku beneficjenta o płatność i Informacji miesięcznej Programu Kapitał Ludzki.

Zasady finansowania Programu Kapitał Ludzki

Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Kapitał Ludzki

Zaktualizowana w II półroczu 2008 r. wersja *Wytycznych* wprowadziła zmiany w zakresie:

- Definicji wyposażenia;
- Ogólnych zasad kwalifikowania wydatków;
- Wydatków niekwalifikowalnych;
- Kosztów pośrednich;
- Wynagrodzeń personelu;
- Cross-finansingu.

Natomiast zaktualizowana w tym samym okresie sprawozdawczym wersja *Zasad* wprowadziła zmiany w zakresie:

- Zabezpieczenia dotacji rozwojowej;
- Wkładu własnego;
- Kosztów pośrednich;
- Cross-finansingu;
- Przychodu i trwałości projektu;

- Zasad sporządzania wniosku beneficjenta o płatność, w tym wzoru wniosku o płatność;
- Weryfikacji i zatwierdzania wniosku beneficjenta o płatność;
- Instrukcji wypełniania wniosku o płatność;
- Certyfikowania wydatków przed Komisją Europejską;
- Wzoru umowy o dofinansowanie projektu.

Zasady dokonywania wyboru projektów w ramach Programu Kapitał Ludzki

Nowelizacja *Zasad dokonywania wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* przeprowadzona w okresie sprawozdawczym była związana ze zmianą roli i charakteru Planu działania, wynikającą z rekomendacji z badania ewaluacyjnego.

Najważniejsze zmiany zapisów w *Zasadach dokonywania wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* to między innymi:

- Odzwierciedlenie przekształcenia Planu Działania w dokument planistyczno-operacyjny.
- Wprowadzenie zasady niezmienności Planu Działania jako instrumentu planistycznego w okresie jego obowiązywania i realizacji. Jedyne w przypadku zmiany aktów prawnych, dokumentów programowych lub wytycznych mających wpływ na treść wszystkich Planów Działania Instytucja Zarządzająca PO KL może w formie pisemnej powiadomić właściwą Instytucję Pośredniczącą o konieczności wprowadzenia do treści Planu Działania we wskazanym terminie modyfikacji wynikających z zakresu powyższych zmian.
- Przyjęcie nowej formuły dla informacji zewnętrznej dla potencjalnych beneficjentów, podawanej do publicznej wiadomości. Ww. informacja powinna dotyczyć następujących elementów: przewidzianych form wsparcia, szczegółowych kryteriów wyboru projektów, harmonogramu konkursów, projektów systemowych oraz strategii realizacji projektów innowacyjnych i ponadnarodowych (jeżeli są przewidziane). Informacje te mogą być prezentowane zgodnie z polityką informacyjną danej Instytucji Pośredniczącej/Instytucji Pośredniczącej II stopnia (w minimalnym zakresie poprzez umieszczenie ich na stronie internetowej).
- Usprawnienie modelu współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w opracowywanie Planów Działania. Instytucja Zarządzająca PO KL ustala corocznie harmonogram prac nad Planami Działania komponentu centralnego i regionalnego do dnia 15 czerwca roku poprzedzającego rok obowiązywania Planu Działania. Kryteria wyboru projektów zawarte w Planach Działania komponentu regionalnego podlegają zatwierdzeniu przez Komitet Monitorujący PO KL. Plany Działania komponentu centralnego i regionalnego zatwierdzane są przez Instytucję Zarządzającą PO KL.

Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej

W dniu 4 grudnia 2008 r. znowelizowano zapisy *Zasad przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej*. Wprowadzone zmiany objęły przede wszystkim:

- Sposób współpracy w ramach przygotowania Planu działania dla priorytetu VII PO KL;

- Odstąpienie od obowiązku przekazywania załącznika z podziałem środków na gminy i powiaty do IZ;
- Rozszerzenie zakresu wsparcia dla osób z otoczenia osób wykluczonych;
- Rozszerzenie katalogu instrumentów aktywnej integracji;
- Umożliwienie udziału w projektach osobom zatrudnionym o ile są osobami korzystającymi z pomocy społecznej;
- Doprecyzowanie sposobu współpracy pomiędzy jednostkami pomocy społecznej a powiatowymi urzędami pracy;
- Modyfikację zapisów dotyczących realizacji projektów partnerskich;
- Wskazanie szerszych możliwości wnoszenia wkładu własnego do projektu systemowego;
- Podniesienie kwot ryczałtowych na sfinansowanie instrumentów aktywnej integracji;
- Doprecyzowanie możliwości finansowania kosztów pracy socjalnej w projekcie;
- Dodanie w umowie ramowej zapisów o ochronie danych osobowych.

Zmiany w obowiązujących przepisach prawnych

Nowelizacja rozporządzenia w sprawie udzielania przez PARP pomocy finansowej w ramach Programu Kapitał Ludzki

24 grudnia 2008 r. opublikowano rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 19 grudnia 2008 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.*

Rozporządzenie to uwzględnia m.in. zmiany wynikające z przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych), a także doprecyzowuje dotychczas obowiązujące przepisy dotyczące zasad udzielania pomocy publicznej w ramach Priorytetu II PO KL.

Nowelizacja rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Kapitał Ludzki

19 grudnia 2008 r. opublikowano rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 grudnia 2008 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.*

Rozporządzenie to uwzględnia m.in. zmiany wynikające z przepisów rozporządzenia Komisji nr 800/2008 z 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych), a także doprecyzowuje dotychczas obowiązujące przepisy dotyczące zasad udzielania pomocy publicznej w ramach PO KL.

Komitet Monitorujący PO KL

W bieżącym okresie sprawozdawczym odbyły się 2 posiedzenia KM PO KL:

(1) W dniach 29-30 września br. w Kazimierzu Dolnym odbyło się czwarte posiedzenie KM PO KL podczas którego omówiono i przyjęto na zasadzie consensusu rekomendacje z następujących badań:

- *Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz wsparcia systemu instytucjonalnego rynku pracy i pomocy społecznej w ramach EFS;*
- *Ocena stopnia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w ramach SPO RZL;*
- *Ocena działań informacyjno-promocyjnych prowadzonych w ramach EFS oraz SPO RZL.*

Ponadto zaprezentowano wyniki dwóch badań ewaluacyjnych:

- *Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz systemu kształcenia i szkolenia w ramach EFS;*
- *Badanie projektów pilotażowych PO KL.*

(2) W dniach 17-18 listopada br. w Nidzicy w województwie warmińsko-mazurskim odbyło się piąte posiedzenie KM PO KL. Przedmiotem obrad Komitetu było rozpatrzenie kryteriów wyboru projektów zaprezentowanych w 60 Planach Działania 15 Instytucji Pośredniczących komponentu regionalnego (za wyjątkiem województwa lubuskiego) na rok 2009. W czasie spotkania została przyjęta – na zasadzie consensusu – uchwała w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów na rok 2009, z zastrzeżeniem możliwości wprowadzenia zmian do tych kryteriów na kolejnym posiedzeniu Komitetu Monitorującego. Ponadto, drugiego dnia posiedzenia zaprezentowane zostały wyniki dwóch badań ewaluacyjnych:

- *Badania projektów pilotażowych w ramach PO KL;*
- *Ewaluacja bieżąca Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006.*

Przyjęcie rekomendacji płynących z pierwszego z wyżej wymienionych badań przewidziano na kolejne posiedzenie Komitetu Monitorującego PO KL, które odbędzie się przyszłym okresie sprawozdawczym.

Celem planowanego posiedzenia na styczeń 2009 r. jest przede wszystkim rozpatrzenie i zatwierdzenie kryteriów wyboru projektów w ramach Priorytetów komponentu centralnego PO KL oraz kryteriów dla województwa lubuskiego.

Stan realizacji poszczególnych Priorytetów

PRIORYTET I ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA SPOŁECZNA

W ramach Priorytetu I, w którym rolę Instytucji Pośredniczącej (IP) w imieniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (MPiPS) pełni Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DWF) za realizację poszczególnych Działań odpowiadają następujące Instytucje Pośredniczące II stopnia:

- Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich (CRZL): Działanie 1.1 *Wsparcie systemowe instytucji rynku pracy*; Działanie 1.2 *Wsparcie systemowe instytucji pomocy społecznej*, Działanie 1.3 *Ogólnopolski program integracji i aktywizacji zawodowej (z wyłączeniem Poddziałania 1.3.1)*;
- Władza Wdrażająca Programy Europejskie w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji: Poddziałanie 1.3.1.

Jednocześnie, odpowiedzialność za realizację Poddziałania 1.3.2 *Projekty na rzecz promocji*

równych szans kobiet i mężczyzn oraz Godzenia życia zawodowego i rodzinnego przejęła IP dla Priorytetu I.

Na realizację Priorytetu I zgodnie z alokacją na lata 2007-2013 określoną w PO KL przeznaczono środki w wysokości 506 189 358 Euro. Do końca II-go półrocza 2008 roku w ramach Priorytetu wpłynęło do oceny 131 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów na łączną kwotę ok. 1 280,7 mln zł, z czego pozytywnie weryfikację formalną do końca roku przeszło 96 wniosków o łącznej wartości 1 277 mln zł. Do realizacji rekomendowano 29 projektów, dla 25 z nich podpisano umowy realizacji na łączną kwotę dofinansowania 670,7 mln zł. Wartość dotychczas podpisanych umów stanowi 32% realizacji alokacji 2007-2013. Jednocześnie, w ramach zawartych umów wydatki dotychczas nie były rozliczane.

Do końca 2008 r. nie została zrealizowana zakładana w poprzednim okresie sprawozdawczym prognoza wartości płatności na rzecz beneficjentów Priorytetu I w wysokości 139 490 tys. zł ze względu na opóźnienia w składaniu wniosków o dofinansowanie przez beneficjentów systemowych, niską jakość złożonych wniosków o dofinansowanie realizacji projektów, przedłużające się procedury postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wybór wykonawcy zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych. Zidentyfikowany problem dotyczył również częstych zmian w zakresie uregulowań dot. bieżącego wdrażania Priorytetu.

W bieżącym okresie sprawozdawczym Zespół Oceny Projektów Systemowych powołany w DWF odbył 35 posiedzeń, podczas których do realizacji rekomendowanych zostało 13 projektów o łącznej wartości ok. 442 mln zł. Z kolei Komisja Oceny Merytorycznej w CRZL również oceniająca projekty systemowe odbyła 21 posiedzeń, w wyniku których rekomendowano do realizacji 16 projektów na łączną kwotę ok. 251,6 mln zł.

ZATRUDNIENIE

Na realizację polityki *Zatrudnienie* w Priorytecie I w ramach alokacji finansowej 2007-2013 zaplanowano środki w wysokości 122 189 358 Euro. Polityka *Zatrudnienia* realizowana jest w ramach następujących projektów:

- projekty systemowe wspierające instytucje rynku pracy (Działanie 1.1),
- projekty konkursowe na rzecz promocji równych szans kobiet i mężczyzn oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego (Poddziałanie 1.3.2).

W II-gim półroczu 2008 r. w ramach realizowanej polityki 28 wniosków pozytywnie przeszło weryfikację formalną, w tym 16 w Działaniu 1.1 i 12 w Poddziałaniu 1.3.2. Do realizacji rekomendowano 10 projektów złożonych w Działaniu 1.1, dla których podpisane zostały umowy o dofinansowanie o łącznej wartości 264,4 mln zł. Stanowi to 52,2% alokacji 2007-2013.

Działanie 1.1 Wsparcie systemowe instytucji rynku pracy

Na realizację Działania 1.1 w ramach PO KL 2007-2013 przeznaczono środki w wysokości 112 892 605 Euro. Do końca 2008 roku CRZL, jako beneficjent systemowy Działania 1.1, złożył do Instytucji Pośredniczącej (DWF) 16 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów systemowych o łącznej wartości 394,8 mln zł. Spośród nich do realizacji rekomendowano 10 projektów i dla wszystkich podpisano umowy o dofinansowanie realizacji na łączną kwotę 264,4 mln zł.

Wśród uruchomionych projektów znajdują się:

1. ***Zaprojektowanie i stworzenie bazy danych na temat projektów realizowanych***

w ramach Działania 1.1 oraz Działania 1.5 i 1.6 SPO RZL 2004-2006 (wartość dofinansowania ogółem: 2 604 tys. zł; okres realizacji: 01.10.2008-31.12.2010) – w bieżącym okresie ogłoszono przetarg na wybór Wykonawcy. Otwarcie ofert miało miejsce w dniu 1 grudnia 2008 r. Do końca 2008 roku procedura przetargowa nie została zamknięta, stąd nie rozpoczęto fizycznej realizacji projektu.

2. **Analiza działalności rad zatrudnienia i ich wpływu na kształtowanie polityki rynku pracy w okresie 2004-2006** (wartość dofinansowania ogółem: 300 tys. zł; okres realizacji: 01.07.2008-31.12.2009) – w dniu 9 października 2008 r. powołano Komisję Przetargową, która 25 listopada 2008 r. dokonała wyboru najkorzystniejszej oferty. Umowa z Wykonawcą została podpisana 10 grudnia 2008 r. (firmą PSDB Sp. z o. o).
3. **Diagnozowanie zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na regionalnym i lokalnym rynku pracy – współpraca urzędów pracy z pracodawcami i innymi partnerami na rynku pracy** (wartość dofinansowania ogółem 900 tys. zł; okres realizacji: 01.07.2008-31.12.2009) – w dniu 8 października 2008 r. Komisja ds. wyboru Wykonawcy w projekcie dokonała wyboru oferty złożonej przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. W dniu 23 października 2008 r. podpisano umowę z Wykonawcą na przeprowadzenie usługi badawczej. Pierwsze produkty projektu odebrane zostały w listopadzie i grudniu 2008 r., w tym narzędzia badawcze dla przeprowadzenia wywiadu z kluczowymi pracownikami urzędów pracy, z osobami uprawnionymi do szkoleń planowanych przez urzędy pracy, oraz z pracodawcami na lokalnym rynku pracy.
4. **Modernizacja bazy danych standardów kwalifikacji zawodowych i modułowych programów szkolenia** (wartość dofinansowania ogółem: 400 tys. zł, okres realizacji: 01.08.2008-31.12.2010) – w ramach przetargu ogłoszonego i rozstrzygniętego we wrześniu 2008 r. podpisano umowę z Wykonawcą – firmą Sygnity S.A. W grudniu 2008 r. odebrano pierwsze produkty projektu: dokument otwarcia projektu, analizę istniejącej bazy danych i specyfikację wymagań nowego systemu.
5. **Szkolenia modułowe pracowników instytucji rynku pracy, realizujących usługi rynku pracy i programy aktywizacji zawodowej** (wartość dofinansowania ogółem: 21 131,2 tys. zł; okres realizacji: 01.06.2008-31.12.2010) – do końca 2008 roku w ramach projektu opracowano dokumentację niezbędną do wszczęcia postępowania w trybie dialogu konkurencyjnego na realizację usługi szkoleniowej dla 2 320 pracowników instytucji rynku pracy.
6. **Szkolenia dla kadry publicznych służb zatrudnienia** (wartość dofinansowania ogółem: 2 300 tys. zł, okres realizacji: 01.09.2008-30.09.2010) – dotychczas w ramach projektu realizowano prace przygotowawcze do uruchomienia postępowań o udzielenie zamówień publicznych, wyłonienie wykonawców na przeprowadzenie szkoleń ogólnych i szkoleń językowych oraz wydruk i dystrybucję materiałów dla reemigrantów.
7. **Projekt badawczy dot. systemów imigracji wybranych grup migranckich oraz dopuszczenie ich do polskiego rynku pracy** (wartość dofinansowania ogółem: 1 110 tys. zł; okres realizacji: 01.08.2008-31.12.2010) – w dniu 23 października 2008 r. podpisano umowę z Wykonawcą na realizację usługi naukowo-badawczej. Ostateczna wersja pierwszego raportu z realizowanych prac odebrana została w grudniu 2008 r.
8. **Implementacja i rozwój systemu informacyjnego publicznych służb zatrudnienia** (wartość dofinansowania ogółem: 193 tys. zł, okres realizacji: 01.07.2008-30.12.2011) – w grudniu 2008 r. została powołana Komisja przetargowa na wdrożenie i rozwój oprogramowania SI Syriusz. Do końca roku nie zdołano zrealizować zadania zgodnie z założeniem. Opóźnienie wpłynęło na przesunięcie całości zadań określonych w projekcie.

9. **Aktywizacja społeczno-ekonomiczna kobiet na poziomie lokalnym i regionalnym** (wartość dofinansowania ogółem: 18 605 tys. zł; okres realizacji: 01.02.2008-30.04.2011) – dotychczas w ramach projektu realizowanego przez Departament Kobiet, Rodziny i Przeciwdziałania Dyskryminacji w MPiPS zorganizowana została konferencja tematyczna.
10. **Zielona Linia – Centrum Informacyjno-Konsultacyjne Służb Zatrudnienia** (wartość dofinansowania ogółem: 24 050 tys. zł, okres realizacji: 01.10.2008-31.12.2011) – w grudniu 2008 r. w wyniku ogłoszonego przetargu na wybór Wykonawcy rozpoczęto procedurę wyboru oferty spośród zgłoszonych na przetarg. W tym samym czasie partner projektu przeprowadził rekrutację pracowników na stanowiska konsultantów Call Center. W efekcie z blisko 130 kandydatów, do zatrudnienia zarekomendowano 27 osób.

Ponadto, w przyszłym okresie sprawozdawczym planuje się kontynuację prac zmierzających do podpisania umów na realizację następujących projektów systemowych:

1. *Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy,*
2. *Oferta szkoleń w technologii e-learning dla pracowników instytucji rynku pracy, bazująca na programach modułowych opracowanych w ramach SPO RZL,*
3. *Zarządzanie informacją wykorzystywaną w usługach rynku pracy,*
4. *Analiza procesów zachodzących na polskim rynku pracy i w obszarze integracji społecznej w kontekście prowadzonej polityki gospodarczej,*
5. *Godzenie ról zawodowych i rodzinnych kobiet i mężczyzn,*
6. *Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych – narzędzie pracy doradcy zawodowego.*

Poddziałanie 1.3.2 Projekty na rzecz promocji równości szans kobiet i mężczyzn oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego (procedura konkursowa)

Konkurs otwarty na realizację projektów w ramach Poddziałania 1.3.2 Instytucja Pośrednicząca dla Priorytetu I bezpośrednio odpowiedzialna za jego realizację ogłosiła 8 grudnia 2008 r. Wnioski w ramach konkursu składane były do końca roku. W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 47 wniosków o łącznej wartości 25 887,5 tys. zł. Pozytywnie weryfikację formalną przeszło 12 z nich o łącznej wartości ok. 7 042,1 tys. zł. Dalsza procedura oceny projektów kontynuowana będzie w 2009 roku. Planowany termin posiedzenia Komisji Oceny Projektów to 8-9 stycznia 2009 r.

INTEGRACJA SPOŁECZNA

Na realizację polityki *Integracja społeczna* w Priorytecie I w ramach alokacji finansowej 2007-2013 zaplanowano środki w wysokości 384 mln Euro. Polityka *Integracji społecznej* realizowana będzie w ramach następujących projektów:

- projekty systemowe wspierające instytucje pomocy i integracji społecznej (Działanie 1.2),
- projekty konkursowe na rzecz społeczności romskiej (Poddziałanie 1.3.1),
- projekty systemowe Komendy Głównej Ochotniczych Hufców Pracy (Poddziałanie 1.3.3),
- projekty systemowe Centralnego Zarządu Służby Więziennej (Poddziałanie 1.3.4),
- projekty systemowe Ministerstwa Sprawiedliwości (Poddziałanie 1.3.5),

- projekty systemowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Poddziałanie 1.3.6),
- projekty systemowe Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich skierowane do osób migrujących (Poddziałanie 1.3.7).

Do końca II-go półrocza 2008 r. w ramach realizowanej polityki 68 wniosków o łącznej wartości 875,4 mln zł pozytywnie przeszło weryfikację formalną. Spośród nich do realizacji rekomendowano 19 projektów, spośród których dla 15 podpisano umowy o dofinansowanie o łącznej wartości 410,5 mln zł. Stanowi to 25,8% alokacji 2007-2013.

Działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej

Na realizację Działania 1.2 w ramach PO KL 2007-2013 przeznaczono środki w wysokości 152 mln Euro.

Do końca II-go półrocza 2008 pozytywnie weryfikację formalną i rejestrację w KSI SIMIK 07-13 przeszło 8 wniosków (wartość: 468 mln zł). Spośród nich 3 zostały rekomendowane do realizacji i podpisano dla nich umowy o dofinansowanie na łączną kwotę 177 644,6 tys. zł. Stanowi to 28,2% alokacji 2007-2013.

Wśród uruchomionych projektów znajdują się:

1. ***Koordinacja na rzecz aktywnej integracji*** (wartość dofinansowania ogółem: 54 935,5 tys. zł; okres realizacji: 01.09.2008-31.12.2013) – w październiku 2008 r. wyłoniono Wykonawcę części badawczo-rozwojowej projektu (Instytut Rozwoju Służb Społecznych), z którym podpisano umowę. Ponadto, przygotowano postępowanie na udzielenie zamówienia z wolnej ręki na część szkoleniową oraz przygotowano porozumienie z samorządami województw w zakresie realizacji zadania *”Wsparcie Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej w zakresie utworzenia Obserwatorium Integracji Społecznej”*;
2. ***Rewitalizacja społeczna*** (wartość dofinansowania ogółem: 59 970 tys. zł, okres realizacji: 01.06.2008-31.12.2013) – dotychczas w ramach projektu przygotowano plan postępowań w sprawie udzielenia zamówień publicznych w projekcie oraz diagram następstwa produktów specjalistycznych. Ponadto, przygotowano opis przedmiotu zamówienia dot. oceny merytorycznej zgłoszonych w trybie konkursowym pilotażowych programów rewitalizacji społecznej, realizowanych w partnerstwach lokalnych. W dalszej kolejności planowane jest przystąpienie do procedury przetargowej w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na usługę oceny merytorycznej programów;
3. ***Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy i integracji społecznej*** (wartość dofinansowania ogółem: 62 739,1 tys. zł, okres realizacji: 01.06.2008-31.12.2011) – w bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach projektu wśród Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej przeprowadzono działania informacyjne nt. planowanego naboru na specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego. Równorzędnie dokonano wyboru ofert w przetargu nieograniczonym na prowadzenie studiów I i II stopnia, w którym wyłoniono Wykonawców. Pierwszy nabór kandydatów na studia zakończono w październiku 2008 r. W listopadzie dodatkowo przeprowadzono nabór uzupełniający. Ponadto, w ramach projektu podjęto działania zmierzające do wyboru Wykonawców realizujących usługę „Studia I stopnia” w następujących województwach: dolnośląskie, lubuskie, opolskie, śląskie, wielkopolskie, świętokrzyskie;

W kolejnym okresie sprawozdawczym planuje się kontynuację prac zmierzających do podpisania umów dla następujących projektów systemowych:

1. *Tworzenie i rozwijanie standardów jakości usług instytucji pomocy i integracji społecznej;*
2. *Zintegrowany system wsparcia zatrudnienia socjalnego i ekonomii społecznej;*
3. *Kształcenie kadry zarządzającej instytucji pomocy i integracji społecznej w formie studiów podyplomowych;*
4. *Partnerstwo na rzecz instytucjonalizacji ekonomii społecznej;*
5. *Kompleksowe formy reintegracji społeczno-zawodowej w środowisku lokalnym.*

Jednocześnie, do końca 2008 roku w ramach Działania 1.2 nie został przedstawiony wniosek o dofinansowanie dla projektu pt. „*Badanie panelowe gospodarstw domowych – 2008-2013*”, który został wprowadzony do Planu Działania 2007-2008 w wyniku zmian zgłoszonych przez Instytucję Pośredniczącą dla Priorytetu I PO KL.

Działanie 1.3 Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej

Na realizację Działania 1.3 w ramach PO KL 2007-2013 przeznaczono środki w wysokości 241 296 753 Euro. W tym na realizację polityki integracji społecznej (z wyłączeniem Poddziałania 1.3.2) przeznaczono środki w wysokości 232 mln Euro.

Do końca II-go półrocza 2008 pozytywnie weryfikację formalną i rejestrację w KSI SIMIK 07-13 przeszło 60 wniosków o dofinansowanie (wartość: 407 474,1 tys. zł). Spośród nich w wyniku prac Komisji Oceny Merytorycznej (21 posiedzeń) oraz Komisji Oceny Projektów (4 posiedzeń) 16 zostało rekomendowanych do realizacji, a umowy dotychczas podpisano dla 12 z nich na łączną kwotę 232 839 tys. zł. Stanowi to 24,2% alokacji 2007-2013.

Projekty konkursowe

W ramach konkursu ogłoszonego w październiku 2008 r. w Poddziałaniu 1.3.1 *Projekty na rzecz społeczności romskiej* złożono 66 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 77 779,6 tys. zł, spośród których 38 pozytywnie przeszło ocenę formalną i zostało wprowadzonych do KSI SIMIK 07-13 (łączna wartość: 47 768,3 tys. zł). Komisja Oceny Projektów w II-gim półroczu 2008 r. spotkała się trzykrotnie: 7 i 28 listopada 2008 r. oraz 17 grudnia 2008 r. Do końca roku trwały prace związane z oceną złożonych wniosków i żaden projekt nie został przyjęty do realizacji.

W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach Poddziałania 1.3.3 (Ochotnicze Hufce Pracy) złożone zostały 4 wnioski o dofinansowanie realizacji projektów o łącznej wartości 124 452,2 tys. zł. Wszystkie złożone wnioski pozytywnie przeszły weryfikację formalną. W okresie sprawozdawczym odbyło się 5 posiedzeń Komisji Oceny Merytorycznej, w wyniku których do realizacji przyjęto 3 projekty na łączną kwotę 123 388 tys. zł. Do końca 2008 roku podpisano umowy na dofinansowanie realizacji 2 ww. projektów, jeden skierowany został do uzupełnienia. Łączna wartość zawartych umów wyniosła 23 093,2 tys. zł.

W związku ze zmianami wynikającymi z *Ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie*, wpływającymi na zmianę struktury organizacyjnej Ochotniczych Hufców Pracy wstrzymana została dalsza procedura oceny oraz podpisania umów dla dwóch pozostałych projektów (dot. projektów: „*Identyfikacja potrzeb i oczekiwań młodzieży na rynku pracy*” i „*OHP jako realizator usług rynku pracy*”).

W ramach uruchomionych projektów:

W projekcie pt. *Szkolenie kadry Ochotniczych Hufców Pracy* w II-gim półroczu 2008 r.

przeprowadzono m.in. szkolenia językowe dla kadry kierowniczej i merytorycznej OHP, odbyto wizyty studyjne we Francji, Włoszech oraz Belgii.

W projekcie pt. **Szkolenie – Praktyka – Zatrudnienie – Rozwój** przeprowadzono zajęcia dotyczące reintegracji społecznej we wszystkich jednostkach OHP realizujących projekt, udzielono wsparcia w postaci działań edukacyjno-wychowawczych oraz przygotowano uczestników do poruszania się po rynku pracy.

Ponadto, w ramach projektów złożone zostały 2 wnioski o płatność, niemniej z uwagi na występujące w nich błędy formalno-rachunkowe oraz merytoryczne, do wniosków zgłoszone zostały uwagi.

Projekty systemowe

W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach Poddziałania 1.3.4 (Centralny Zarząd Służby Więziennej) złożone zostały 4 wnioski o dofinansowanie realizacji projektów o łącznej wartości 111 382,6 tys. zł. Zgodnie z decyzją Komisji Oceny Merytorycznej wszystkie projekty zostały przyjęte do realizacji. W wyniku negocjacji ostateczna wartość umów wyniosła 128 145,9 tys. zł.

W ramach uruchomionych projektów:

W projekcie pt. **Podniesienie kwalifikacji zawodowych funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej realizujących zadania związane z przywieziennymi „Klubami Pracy”** m.in. zakupiono sprzęt i materiały niezbędne do realizacji projektu, przeprowadzono działania informacyjne na temat realizowanego projektu oraz szkolenia skazanych w ramach Klubu Pracy. Łącznie odbyło się 7 szkoleń, w których wsparcie uzyskało 87 osadzonych. Szkolenia funkcjonariuszy w ramach studiów podyplomowych i szkoleń kursowych zostały przesunięte na rok 2009 z uwagi na konieczność sprecyzowania i dopasowania przepisów prawnych odnośnie finansowania szkoleń.

W ramach projektu pt. **Penitencjarny doradca zawodowy** zatrudnieni zostali penitencjarni doradcy zawodowi, którzy na podstawie przygotowanych wcześniej planów szkoleń rozpoczęli prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego. Łącznie odbyło się 7 szkoleń, w których wsparcie otrzymało 81 osób. Doradcy udzielali porad zarówno grupowych, jak i indywidualnych. Ponadto, w ramach projektu prowadzono działania informacyjno-promocyjne wśród osadzonych oraz pracowników Służby Więziennej.

W projekcie pt. **Cykl szkoleniowo-aktywizacyjny służący podniesieniu kwalifikacji zawodowych osób pozbawionych wolności oraz przygotowaniu ich do powrotu na rynek pracy po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności** zatrudnieni zostali koordynatorzy projektu. W większości jednostek penitencjarnych zostały przeprowadzone cykle szkoleniowo – aktywizacyjne. Łącznie odbyło się 166 szkoleń, w których wsparciem objętych zostało 2 064 skazanych. Były to szkolenia przyuczające między innymi do takich zawodów jak: krawcowa, dekarz, brukarz, technolog robót wykończeniowych, operator wózków widłowych, stolarz, ogrodnik, malarz-tapeciarz, podstawowa obsługa komputera wraz ze szkoleniem z zakresu aktywizacji zawodowej. Ponadto, realizowane były działania informacyjne na temat realizowanego projektu wśród funkcjonariuszy i pracowników oraz skazanych.

W projekcie pt. **Aktywizacja społeczno zawodowa skazanych niepełnosprawnych oraz osób skazanych na karę pozbawienia wolności na podstawie art. 209 § 1 Kodeksu karnego** w większości jednostek penitencjarnych zostały zakończone cykle szkoleniowo-aktywizacyjne. Łącznie odbyło się 17 szkoleń, w których wsparcie otrzymało 105 skazanych. Były to szkolenia przyuczające między innymi do takich zawodów jak: malarz, fryzjer, brukarz, hydraulik - elektryk wraz ze szkoleniem z zakresu aktywizacji zawodowej. Podobnie, jak w projekcie powyżej

realizowane były działania informacyjne na temat realizowanego projektu wśród funkcjonariuszy i pracowników oraz skazanych.

W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach ww. projektów złożono 4 wnioski o płatność. Niemniej, z uwagi na występujące błędy formalno-rachunkowe oraz merytoryczne nie zostały one zatwierdzone.

W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach Poddziałania 1.3.5 (Ministerstwo Sprawiedliwości) złożonych zostało 5 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów o łącznej wartości 77 914,7 tys. zł. Zgodnie z decyzją Komisji Oceny Merytorycznej wszystkie projekty zostały przyjęte do realizacji. W wyniku negocjacji ostateczna wartość podpisanych umów wyniosła 77 720,8 tys. zł.

W ramach uruchomionych projektów:

W projekcie pt. ***Kształcenie zawodowe nieletnich przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich*** zlecono przygotowanie dokumentacji przetargowej na dostawę maszyn i urządzeń oraz wykonanie prac dostosowawczych i konserwacyjnych w warsztatach zawodowych. Ponadto, zlecono wykonanie projektów i kosztorysów prac dostosowawczych w 9 placówkach. Dotychczas nie udzielono żadnego wsparcia beneficjentom ostatecznym.

W projekcie pt. ***Podnoszenie kwalifikacji zawodowych kluczowych pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych zakładów poprawczych schronisk dla nieletnich*** zawarto umowę o świadczenie usług z firmą, która zobowiązała się do wykonania pełnej dokumentacji przetargowej na usługi edukacyjne skierowane do kadry kluczowej i zakładów dla nieletnich (studia, szkolenia, kursy).

W projekcie pt. ***Przygotowanie osób przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich do kontaktów z instytucjami rynku pracy i pomocy społecznej*** dotychczas uzgodniono treść dokumentacji przetargowej i zapisów umowy z Wykonawcą szkoleń.

W projekcie pt. ***Rozwój kompetencji społecznych osób przygotowujących się do opuszczenia zakładów poprawczych*** w II-gim półroczu 2008 r. trwały prace przygotowawcze, w tym poszukiwanie lokali na utworzenie hosteli.

W ostatnim z projektów Ministerstwa Sprawiedliwości pt. ***Ogólnopolska konferencja przedstawicieli zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz partnerów społeczno-gospodarczych, poświęcona problematyce przygotowania osób przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich do integracji zawodowej i społecznej*** trwały uzgadniania treści dokumentacji przetargowej i zapisów umowy z Wykonawcą konferencji. W ramach tego projektu nie przewidziano udzielenia bezpośredniego wsparcia beneficjentom ostatecznym.

W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach ww. projektów złożono 5 wniosków o płatność o wartości zerowej. Do 4 z nich zgłoszono uwagi dot. zidentyfikowanych błędów formalno-rachunkowych i merytorycznych. Do końca roku żaden wniosek nie został rozliczony.

W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach Poddziałania 1.3.6 (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) złożonych zostało 8 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów o łącznej wartości 42 956,5 tys. zł. Spośród nich 3 uzyskały pozytywną rekomendację Komisji Oceny Merytorycznej. Do końca 2008 roku finalizowano prace związane z zawieraniem umów.

W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach Poddziałania 1.3.7 ***Projekty skierowane do pracowników migrujących*** złożony został 1 wniosek o dofinansowanie realizacji projektu na

kwotę 3 mln zł. Wniosek pozytywnie przeszedł weryfikację formalną i został rekomendowany przez Komisję Oceny Merytorycznej do realizacji. W wyniku negocjacji ostateczna wartość umowy wyniosła 3,9 mln zł.

W ramach ww. projektu pt. *Działania ukierunkowane na osoby migrujące z i do Polski, w zakresie szkoleń, doradztwa i kampanii informacyjno – promocyjnej* w II-gim półroczu 2008 r. podpisano umowę z Wykonawcą na stworzenie i uruchomienie portalu internetowego www.powroty.gov.pl. Wybrano także Wykonawców na skład komputerowy okładek, tekstu oraz elementów graficznych, dostawę i dystrybucję wydawnictwa pt. *"Powrotnik. Nawigacja dla powracających"*, realizujących usługę – zakup powierzchni reklamowych w polskiej prasie społeczno-ekonomicznej oraz na usługę zaplanowania i przeprowadzenia kampanii promocyjnej produktów informacyjnych w prasie polonijnej wydawanej w Wielkiej Brytanii i Irlandii oraz w serwisach internetowych. Ponadto, przeprowadzono kampanię informacyjno-promocyjną w Wielkiej Brytanii i Irlandii oraz w polskiej prasie społeczno-ekonomicznej.

W bieżącym okresie sprawozdawczym złożono 1 wniosek o płatność, niemniej z uwagi na występujące w nim błędy formalno-rachunkowe oraz merytoryczne nie został zatwierdzony.

PRIORYTET II ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH I POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO PRZEDSIĘBIORSTW ORAZ POPRAWA STANU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH

W ramach Priorytetu II PO KL, funkcję Instytucji Pośredniczącej pełni Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej (DWF). W ramach Priorytetu II wyodrębniono następujące Działania:

- Działanie 2.1 *Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki,*
- Działanie 2.2 *Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr oraz*
- Działanie 2.3 *Wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących oraz poprawa jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia.*

Rolę Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla Działania 2.1 oraz Działania 2.2 pełni Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP), natomiast dla Działania 2.3 Departament Funduszy Strukturalnych i Programów Pomocowych w Ministerstwie Zdrowia.

Alokacja finansowa w ramach Priorytetu II na lata 2007-2013 wynosi 778 011 906 EUR. Do końca okresu sprawozdawczego poziom zakontraktowania środków wyniósł 735 363 859 zł, co stanowi 22,5% alokacji EFS (wg kursu z dn. 30.12.2008 r.). Na podstawie KSI SIMIK 07-13, najwyższy poziom kontraktacji osiągnięto w ramach Działania 2.3, w przypadku którego podpisano umowy na łączną wartość 337 398 682 zł. Zgodnie z Planem Działania na lata 2007-2008 w okresie sprawozdawczym zawarto łącznie 20 umów o dofinansowanie projektów systemowych.

Poziom wydatkowania wg stanu na koniec 2008 r. wyniósł 966 264 zł. Zgodnie z KSI SIMIK 07-13 na koniec okresu sprawozdawczego, najwyższy poziom wydatków dotyczył Działania 2.3, tj. 843 262 zł, najniższy poziom wydatkowania obserwowano natomiast w ramach Działania 2.2. Przyczyną nieosiągnięcia prognozowanego postępu finansowego jest zbyt późny termin podpisania umów o dofinansowanie projektów systemowych, który przypadł na II półrocze 2008 r. Jednocześnie, zgodnie z informacjami Instytucji Pośredniczącej II stopnia większość działań podejmowanych w ramach projektów dotyczyła zadań przygotowawczych (ogłoszenie konkursu, wybór beneficjentów, procedury przetargowe), które nie wymagały większego nakładu kosztów oraz nie przyczyniały się do realizacji wskaźników Priorytetu. Aktualny poziom wydatkowania

nie stanowi jednak zagrożenia dla prawidłowej realizacji Działań w Priorytecie II. W kolejnym okresie sprawozdawczym Instytucja Pośrednicząca deklaruje powzięcie odpowiednich kroków w celu zwiększenia poziomu absorpcji środków. Jednocześnie zaplanowano miesięczne raportowanie Instytucji Pośredniczącej II stopnia w celu przedkładania aktualnych danych na temat osiągania wskaźników produktu i rezultatu we wszystkich realizowanych projektach systemowych i konkursowych. Ponadto, Instytucja Pośrednicząca planuje intensyfikację działań kontrolnych w ramach Instytucji Pośredniczącej II stopnia.

W celu dokonania oceny merytorycznej wniosków systemowych złożonych przez PARP został powołany Zespół Oceniający Projekty Systemowe (ZOPS) w ramach Instytucji Pośredniczącej. Łącznie w 2008 r., w okresie od marca do listopada 2008r. odbyło się 17 posiedzeń ZOPS, w trakcie których poddane zostały ocenie wszystkie wnioski systemowe PARP, które rekomendowano do realizacji. W Instytucji Pośredniczącej II stopnia - Departamencie Funduszy Strukturalnych i Programów Pomocowych w Ministerstwie Zdrowia w celu dokonania oceny merytorycznej wniosków systemowych złożonych przez beneficjentów systemowych Działania 2.3 PO KL został również powołany Zespół Oceniający Projekty Systemowe (ZOPS). W okresie sprawozdawczym odbyło się łącznie 11 posiedzeń, w trakcie których oceniono pod względem merytorycznym 6 wniosków systemowych, które zostały rekomendowane do realizacji.

Projekty konkursowe

Działanie 2.1 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki

W ramach **Poddziałania 2.1.1 Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach** 30 czerwca 2008 r. PARP ogłosiła konkurs otwarty na składanie wniosków o dofinansowanie realizacji projektu. Konkurs wpisuje się w realizację *celu szczegółowego 2 PO KL: Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej*. Nabór wniosków rozpoczął się 15 lipca 2008 r. i zakończył się 23 lipca 2008 r. W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 835 wniosków na kwotę dofinansowania ponad 2 mld zł. Zgodnie z KSI SIMIK 07-13, w ramach Poddziałania 2.1.1 nie podpisano żadnej umowy o dofinansowanie realizacji projektu.

W ramach **Poddziałania 2.1.2 Partnerstwo dla zwiększania adaptacyjności** konkurs ogłoszono 7 lipca 2008 r. Realizacja tego Poddziałania wpisuje się w realizację *celu szczegółowego 3 Poprawa funkcjonowania systemu przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą*. Nabór wniosków prowadzony był od 21 lipca 2008 r. i zakończył się z 17 listopada 2008 r. W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 36 wniosków na kwotę dofinansowania 55 mln zł. Zgodnie z KSI SIMIK 07-13, w ramach Poddziałania 2.1.2 nie podpisano żadnej umowy o dofinansowanie realizacji projektu.

Projekty systemowe

W ramach **Poddziałania 2.1.3 Wsparcie systemowe na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw** do Instytucji Pośredniczącej złożono 11 wniosków o dofinansowanie projektów systemowych. Wszystkie złożone wnioski pozytywnie przeszły ocenę formalną i merytoryczną w związku z czym, w okresie sierpień-grudzień 2008 r. podpisano 11 umów o dofinansowanie, zgodnie z Planem działania na lata 2007-2008. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 141 715 047 zł.

Cel ogólny Podziałania 2.1.3, jakim jest *podnoszenie kwalifikacji przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie dostosowania funkcjonowania przedsiębiorstw do wymogów nowoczesnej gospodarki* osiągnięty zostanie poprzez realizację projektów systemowych. W ramach poszczególnych celów szczegółowych realizowane są następujące projekty systemowe,

których beneficjentem jest PARP:

Cel szczegółowy 1. Rozwój i poprawa funkcjonowania systemowego wsparcia adaptacyjności:

1. *Upowszechnianie i promowanie innowacyjności,*
2. *Portal innowacji jako platforma informacyjna na rzecz rozwoju innowacyjności,*

Cel szczegółowy 2. Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej

3. *Bilans kapitału ludzkiego,*
4. *Promocja szkoleń i popularyzacja idei podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez całe życie,*
5. *Akademia PARP,*
6. *Program szkoleń dla rozwoju małych firm w regionach Wschodniej Polski,*
7. *Każdy pracownik jest ważny – podnoszenie kompetencji pracowników o niskich kwalifikacjach,*
8. *Firmy rodzinne,*
9. *Przedsiębiorczość akademicka (rozwój firm spin off, spin out) - zapotrzebowanie na szkolenia służące jej rozwojowi,*
10. *Foresight kadr nowoczesnej gospodarki.*

Cel szczegółowy 3: Poprawa funkcjonowania systemu przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą

11. *Analiza oczekiwanych efektów restrukturyzacji i ich wpływu na rynek pracy.*

Realizacja projektów systemowych w ramach Podziałania 2.1.3 przebiegała następująco:

1. *Upowszechnianie i promowanie innowacyjności* (budżet projektu: 2 300 000,00 zł, okres realizacji: 2008-01-01 - 2009-05-31) - projekt polega na realizacji ogólnopolskich projektów innowacyjnych i promocyjnych służących upowszechnieniu i promowaniu idei innowacyjności, podniesieniu świadomości grup docelowych w zakresie innowacyjności i przedsiębiorczości, zwiększeniu współpracy pomiędzy światem biznesu a nauki. W ramach projektu ogłoszono XII edycję Konkursu Polski Produkt Przyszłości, w którym wybrano 28 projektów. Zorganizowano 3 ogólnopolskie konferencje: *Komercjalizacja technologii w ośrodkach akademickich, Nowoczesne Technologie dla MSP w Projektach Foresight, Parki technologiczne w Polsce i w Europie – rola benchmarkingu w promowaniu najlepszych doświadczeń*. Opracowano i opublikowano *Raport Innowacyjność* oraz przygotowano koncepcję spotkań Klubu Innowacyjnych Przedsiębiorstw. Odbyły się 2 spotkania tematyczne oraz opracowano podręcznik pt. *Wybrane aspekty funkcjonowania parków technologicznych w Polsce*.

2. *Portal innowacji jako platforma informacyjna na rzecz rozwoju innowacji* (budżet projektu: 260 000,00 zł, okres realizacji: 2008-01-01 - 2009-06-30) - projekt polega na udostępnieniu platformy informacyjnej na temat innowacji w celu podniesienia świadomości i wiedzy przedsiębiorców w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności, kreowania postaw przedsiębiorczych i proinnowacyjnych oraz promocji polskich nowatorskich rozwiązań (technologii i wyrobów) w kraju i poza jego granicami. W ramach projektu został przygotowany nowy layout *Portalu Innowacji (PI)* oraz wdrożono nowy system zarządzania treścią na Portalu (CMS). W ramach portalu stworzono bazę parków technologicznych. Na bieżąco zbierano i opracowywano informacje na potrzeby PI. Rozpoczęto przygotowania opracowań tematycznych dot. zagadnień związanych z innowacyjnością i transferem technologii oraz rozpoczęto realizację

kampanii promocyjnej PI.

3. Bilans Kapitału Ludzkiego (budżet projektu: 21 321 187,30 zł, okres realizacji: 2008-09-15 - 2014-12-31) w projekcie przewidziano realizację działań o charakterze promocyjno-informacyjnym dotyczących popularyzacji idei podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez całe życie, skierowanych do kadr MSP, a także informacji nt. możliwości uzyskania dofinansowania edukacji pracowników ze środków EFS, w tym uczestnictwa w szkoleniach realizowanych w ramach Priorytetu II i VIII. Rezultatem projektu ma być przeprowadzenie badań i opracowanie raportów dot. kapitału ludzkiego. W ramach projektu została przygotowana analiza wyników badania pt. *Bilans Kapitału Ludzkiego a potrzeby szkoleniowe przedsiębiorstw* oraz opracowanie raportów.

4. Promocja szkoleń i popularyzacja idei podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez całe życie (budżet projektu: 30 000 000,00 zł, okres realizacji: 2008-02-03 - 2013-12-31) - w ramach projektu planowana jest realizacja działań o charakterze promocyjno-informacyjnym podnoszących świadomość kadry zarządzającej przedsiębiorstwem w zakresie pozytywnego wpływu zdobywania nowych kompetencji przez pracowników na efektywne funkcjonowanie przedsiębiorstwa, a także popularyzacja idei podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez całe życie. W ramach projektu została opracowana strategia kampanii promocyjno-informacyjnej dotyczącej popularyzacji i idei podnoszenia kwalifikacji przez całe życie oraz przeprowadzono badanie funkcjonalności internetowej bazy ofert szkoleniowych www.inwestycjawkadry.pl, w tym opracowanie i prezentacja wyników badania segmentacyjnego właścicieli i kadry zarządzającej przedsiębiorstw zatrudniających do 49 pracowników. Wyniki badania zostaną wykorzystane przy planowanej przebudowie bazy przez wykonawcę części promocyjnej projektu.

5. Akademia PARP (budżet projektu: 45 766 700,00 zł, okres realizacji: 2008-02-01 - 2013-12-31) – projekt ma na celu podniesienie umiejętności i kompetencji firm i instytucji szkoleniowych (publicznych i niepublicznych) w projektowaniu, tworzeniu i prowadzeniu wysokiej jakości szkoleń on-line, celem rozwinięcia tego rynku, szkolenia on-line skierowane do właścicieli i pracowników przedsiębiorstw ze szczególnym ukierunkowaniem na małe i średnie przedsiębiorstwa. W 2008 r. została opracowana analiza firm szkoleniowych zajmujących się przygotowaniem i realizacją szkoleń e-learningowych. Uczestnicy projektu korzystali z 10 tematów szkoleń internetowych wypracowanych w ramach Akademii PARP 2006 o tematyce zarządzania dostosowanej do potrzeb mikro i małych przedsiębiorstw wraz z systemem wsparcia oraz zasobów szkoleniowych wypracowanych w Akademii PARP 2005. Ponadto, przygotowywano nowe szkolenie internetowe „Jak założyć własną firmę” oraz zrealizowano prace scenariuszowe, multimedialne i część integracyjnych do w/w szkolenia.

6. Program szkoleń rozwoju małych firm w regionach Polski Wschodniej (budżet projektu: 25 034 680,00 zł, okres realizacji: 2008-03-12 - 2011-03-31) - projekt polega na realizacji usług szkoleniowych i doradczych dla firm z sektora mikro i małych przedsiębiorstw zlokalizowanych w małych miejscowościach wschodniej Polski. W ramach projektu przygotowano i ogłoszono zamówienie na realizację usługi *Program szkoleń dla rozwoju małych firm w regionach Wschodniej Polski II*.

7. Każdy pracownik jest ważny - podnoszenie kompetencji pracowników o niskich kwalifikacjach (budżet projektu: 18 391 350,00 zł, okres realizacji: 2008-08-01 - 2011-12-31) - projekt ma na celu zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw dzięki podniesieniu kwalifikacji pracowników o niskim poziomie wykształcenia poprzez zwiększenie ich udziału w kształceniu ustawicznym. W 2008 r. opracowano zakres usługi badawczej oraz wybrano wykonawcę badania zgodnie z ustawą *Prawo Zamówień Publicznych*. Celem badania jest sporządzenie precyzyjnej charakterystyki pracowników o niskich kwalifikacjach w skali kraju z uwzględnieniem takich zagadnień jak zależność odsetka pracowników w firmie od jej wielkości,

wieku i płci pracowników, branży, zatrudniających najwięcej pracowników niskokwalifikowanych, średniego stażu pracy i rotacji pracowników, ścieżki awansu i poziomu płac.

8. Firmy rodzinne (budżet projektu: 5 292 260,00 zł, okres realizacji: 2008-05-07 - 2011-12-31) - celem projektu jest zbadanie skali biznesu w Polsce i jego struktury oraz zidentyfikowanie barier działalności firm rodzinnych na różnych etapach ich rozwoju; realizacja usługi szkoleniowo-doradczej w zakresie sprawnego zarządzania firmami rodzinnymi, upowszechnienie problematyki firm rodzinnych wśród instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości. W ramach projektu opracowano zakres zadań usługi badawczej i przygotowanie kryteriów wyboru wykonawcy usługi, jak również opracowano propozycję składu oraz określono zadania i sposób funkcjonowania Kapituły Projektu „Firmy rodzinne”. Badanie obejmie teren całego kraju oraz będzie reprezentatywne dla wszystkich województw.

9. Przedsiębiorczość akademicka (rozwój firm spin off, spin out) - zapotrzebowanie na szkolenia służące jej rozwojowi (budżet projektu: 180 000,00 zł, okres realizacji: 2008-01-02 - 2009-06-30) - w ramach projektu przeprowadzone zostanie ogólnopolskie badanie diagnozujące obecny stan wiedzy pracowników naukowych w zakresie prowadzenia i finansowania działalności gospodarczej oraz ich zapotrzebowanie na usługi szkoleniowo – doradcze, które ułatwią rozwój przedsiębiorczości akademickiej w Polsce. Ogłoszony przetarg na wyłonienie wykonawcy nie został rozstrzygnięty do końca 2008 r.

10. Foresight kadr nowoczesnej gospodarki (budżet projektu: 500 000,00 zł, okres realizacji: 2008-06-02 - 2009-12-31) - w ramach projektu realizowane będzie badanie, którego celem jest określenie zapotrzebowania polskiej gospodarki na umiejętności pracowników oraz kadry menedżerskiej przedsiębiorstw w długiej perspektywie czasowej oraz wykorzystania kapitału relacyjnego w zakresie współpracy pomiędzy światem nauki a przedsiębiorstwem. Ostatecznie termin rozpoczęcia części badawczej projektu przesunął się o miesiąc w stosunku do założonego harmonogramu projektu. W związku z powyższym beneficjent systemowy zwrócił się do Instytucji Pośredniczącej o zgodę na miesięczne przesunięcie rozpoczęcia realizacji badawczej projektu i otrzymał akceptację tej zmiany.

11. Analiza oczekiwanych efektów restrukturyzacji i ich wpływu na rynek pracy (budżet projektu: 1 215 000,00 zł, okres realizacji: 2008-10-01 - 2011-06-30) - projekt badawczy mający na celu wspieranie rządowych programów restrukturyzacji branż/sektorów poprzez dostarczenie wiedzy na temat wpływu restrukturyzacji na rynek pracy (w ujęciu krajowym jak i lokalnym). W ramach projektu opracowano zakres zadań usługi badawczej i przygotowano kryteria wyboru wykonawcy usługi, jak również nawiązano kontakty z ekspertami zewnętrznymi.

Działanie 2.2 Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr

W ramach tego Działania wdrażane są przez PARP projekty mające na celu zwiększenie dostępności i poprawę jakości usług świadczonych na rzecz przedsiębiorców oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą przez instytucje otoczenia biznesu i instytucje szkoleniowe. PARP w ramach Działania złożyła do oceny Instytucji Pośredniczącej 3 wnioski o dofinansowanie projektów systemowych zgodnie z Planem Działania na lata 2007-2008, wpisujące się w *cel szczegółowy I Rozwój i poprawa funkcjonowania systemowego wsparcia adaptacyjności* Priorytetu II tj.:

- *Wsparcie i rozwój instytucji świadczących usługi na rzecz przedsiębiorczości oraz ich sieci*
- *Wsparcie systemu kompleksowych usług informacyjnych dla przedsiębiorców oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą poprzez finansowanie sieci Punktów*

Konsultacyjnych,

- *Podnoszenie kompetencji kadry szkoleniowej*

Łączna kwota złożonych wniosków o dofinansowanie wynosi 247 703 999,98 zł.

W ramach **Poddziałania 2.2.1** *Poprawa jakości usług świadczonych przez instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacji* we wrześniu 2008 r. podpisano 2 umowy o dofinansowanie na kwotę dofinansowania 147 703 999,98 zł.:

1. Wsparcie i rozwój instytucji świadczących usługi na rzecz przedsiębiorczości oraz ich sieci (budżet projektu: 50 000 000,00 zł, okres realizacji: 2008-06-01 - 2012-12-31) - projekt polega na realizacji działań mających na celu budowę systemu, który zapewni przedsiębiorcom, ich pracownikom oraz osobom zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą dostęp do kompleksowej oferty usług. W 2008 r. opracowano standard podmiotów świadczących usługi informacyjne i proinnowacyjne oraz kontynuowano proces rejestracji w Krajowym Systemie Usług (KSU). Wybrano w przetargu wykonawcę usług *Badanie kompetencji konsultantów Punktów Konsultacyjnych (PK)*. Jednocześnie, opracowano dokumentację do zamówienia usług *Wdrożenie usprawnień Systemu Informatycznego do obsługi KSU dla MSP (SI KSU MSP)* oraz do zamówienia usług projektu i wdrożenia nowych funkcjonalności SI KSU MSP. Przygotowano założenia do działań promujących PK oraz wyprodukowano i wyemitowano spot reklamowy nt. PK.

2. Wsparcie systemu kompleksowych usług informacyjnych dla przedsiębiorców oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą poprzez finansowanie sieci Punktów Konsultacyjnych (budżet projektu: 97 703 999,98 zł, okres realizacji: 2008-07-01 - 2011-03-31) - w ramach projektu realizowane są działania mające na celu zapewnienie dostępu przedsiębiorcom oraz osobom zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą do bezpłatnych usług informacyjnych, stanowiący pierwszy podstawowy element systemu kompleksowej oferty usług. Instytucje ubiegające się o wsparcie na prowadzenie Punktu Konsultacyjnego (PK) zostały wybrane w konkursie ogłoszonym 30 czerwca 2008 r. Ostatecznie podpisano 92 umowy o udzielenie wsparcia na prowadzenie 98 lokalizacji PK.

W 2008 r. w ramach **Poddziałania 2.2.2. Poprawa jakości świadczonych usług szkoleniowych** zawarto we wrześniu 1 umowę o dofinansowanie na kwotę 100 000 000,00 zł i rozpoczęto realizację projektu systemowego pn.:

Podnoszenie kompetencji kadry szkoleniowej (budżet projektu: 100 000 000,00 zł, okres realizacji: 2008-03-01-2013-12-31) - projekt polega na realizacji konkursów na dofinansowanie programów szkoleniowych dla kadry trenerskiej pracującej z przedsiębiorstwami, realizowanych przez podmioty prowadzące działalność szkoleniową, w tym instytucje szkoleniowe i uczelnie. W 2008r. przygotowano *Wytyczne dla Wnioskodawców ubiegających się o wsparcie finansowe na realizację projektów z zakresu podnoszenia kwalifikacji kadry szkoleniowej*. Ponadto, uruchomiono konkurs dla asesorów oceniających merytorycznie wnioski składane w ramach Podziałania 2.2.2 PO KL. Ponadto PARP ogłosiła pierwszy konkurs na wyłonienie projektów o charakterze szkoleniowym w zakresie podnoszenia kwalifikacji i umiejętności osób świadczących usługi szkoleniowe dla przedsiębiorców. W trakcie oceny zostało wyłonionych 13 podmiotów, które będą mogły realizować kursy trenerskie na poziomie podstawowym i zaawansowanym.

Działanie 2.3 Wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących oraz poprawa jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia

Projekty w ramach Działania wdrażane są przez Ministerstwo Zdrowia w trybie systemowym

oraz mają na celu *wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących poprzez opracowywanie kompleksowych programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy* (wdrożenie wybranych programów), *podnoszenie kwalifikacji i umiejętności personelu medycznego, poprawę jakości w zakładach opieki zdrowotnej*. Do końca okresu sprawozdawczego zostały podpisane: 4 umowy i 2 decyzje o dofinansowaniu projektów systemowych. Umowy/decyzje zostały zawarte na łączną kwotę 337 398 682,29 zł.

W ramach **Poddziałania 2.3.1** *Opracowanie kompleksowych programów zdrowotnych* realizowane są dwa projekty Instytutu Medycyny Pracy im. J. Nofera w Łodzi wpisujące się w *cel szczegółowy 4 Poprawa stanu zdrowia osób pracujących poprzez opracowywanie programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy*.

1. Opracowanie kompleksowych programów profilaktycznych przystosowanych do potrzeb poszczególnych grup pracowników/grup zawodowych, w szczególności ukierunkowanych na redukcję występowania chorób zawodowych (wdrożenie wybranych programów) (budżet projektu: 5 552 880,01 zł, okres realizacji: 01-04-2008-29-02-2012) - projekt zakłada wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących poprzez opracowanie 7 kompleksowych programów profilaktycznych z zakresu: ochrony słuchu, chorób skóry, chorób alergicznych, chorób zakaźnych lub pasożytniczych, chorób układu ruchu i obwodowego układu nerwowego, chorób układu krążenia, zagrożeń psychospołecznych oraz wdrożenie wybranych elementów tych programów. W 2008 r. rozpoczęto badania i analizy dot. opracowania programu profilaktycznego ochrony słuchu. Na podstawie opracowanych kwestionariuszy ankietowych przeprowadzono badania wśród pracowników zakładu taboru kolejowego nt. zagrożeń hałasem w miejscu pracy, szacowania ryzyka uszkodzenia słuchu oraz oceny stanu słuchu pracowników. Badaniem objęto 236 osób, a na podstawie ww. badań rozpoczęto analizę wyników pomiarów hałasu i badań słuchu pod kątem ich wykorzystania do opracowania i wdrożenia programu profilaktycznego ochrony słuchu. Jednocześnie, kontynuowano badania i analizy dotyczące opracowania ww. programu.

2. Opracowanie kompleksowych programów ukierunkowanych na powrót do pracy określonych grup pracowników/grup zawodowych ze stwierdzonymi chorobami zawodowymi, oraz/lub osób po długotrwałej niezdolności do pracy spowodowanej chorobami pośrednio związanymi z warunkami pracy (pilotażowe wdrożenie programu) (budżet projektu: 1 697 779,06 zł, okres realizacji: 01-04-2008 - 28-02-2011) - projekt zakłada umożliwienie aktywności zawodowej osób ze stwierdzonymi chorobami zawodowymi lub po długotrwałej niezdolności do pracy spowodowanej chorobami pośrednio związanymi z warunkami pracy. Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie 3 kompleksowych programów dla (1) chorób narządu głosu, (2) pylic i (3) chorób alergicznych. W ramach projektu rozpoczęto badania i analizy dotyczące rozpoznania uwarunkowań uniemożliwiających lub utrudniających powrót do pracy, w zakresie programu choroby narządu głosu. Na podstawie analizy wyników badań ankietowych podjęto prace zmierzające do opracowania i wdrożenia programu. Zakończono badania i analizy dotyczące wyników badań ankietowych oraz nawiązano kontakty z przedstawicielami Wojewódzkich Ośrodków Medycyny Pracy.

W ramach **Poddziałania 2.3.2** *Doskonalenie zawodowe kadr medycznych* realizowane są także dwa projekty wpisujące się w *cel szczegółowy 5 PO KL Podniesienie kwalifikacji i umiejętności personelu medycznego*:

1. Kształcenie w ramach procesu specjalizacji lekarzy deficytowych specjalności tj. onkologów, kardiologów, lekarzy medycyny pracy (beneficjent: Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, budżet projektu: 139 982 658,80 zł, okres realizacji: 20.01.2007-30.06.2015) - projekt zakłada wsparcie kształcenia specjalizacyjnego lekarzy w dziedzinach kardiologii, onkologii (onkologii klinicznej, radioterapii onkologicznej, chirurgii onkologicznej, ginekologii

onkologicznej oraz onkologii i hematologii dziecięcej) i medycyny pracy oraz przeszkolenie kierowników specjalizacji, sprawujących opiekę dydaktyczną nad specjalizującymi się lekarzami. W ramach projektu przeprowadzono m.in. kursy specjalizacyjne, zakupiono sprzęt niezbędny do realizacji projektu, zlecono zorganizowanie szkolenia wewnętrznego dla pracowników Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego zaangażowanych w realizację projektu.

2. Kształcenie zawodowe pielęgniarek i położnych w ramach studiów pomostowych (beneficjent: Minister właściwy ds. zdrowia – Departament Pielęgniarek i Położnych, budżet projektu: 179 607 929,82 zł, okres realizacji: 01.05.2008 - 30.06.2015) - projekt zakłada podniesienie/uzupełnienie kwalifikacji zawodowych pielęgniarek i położnych, które ukończyły licea medyczne bądź medyczne szkoły zawodowe. W 2008 r. zostały zawarte umowy wykonawcze pomiędzy beneficjentem systemowym a 32 wykonawcami (uczelniami wyższymi) na realizację studiów pomostowych oraz na przekazanie części obowiązków związanych z zarządzaniem projektem. W październiku 2008 r. rozpoczęto realizację studiów oraz podpisywano umowy uczestnictwa w studiach z pielęgniarkami i położnymi.

W ramach **Poddziałania 2.3.3. Podniesienie jakości zarządzania w ochronie zdrowia** (alokacja 3 121 000 EUR) realizowane są dwa projekty systemowe wpisujące się w cel szczegółowy 6 *PO KL Podniesienie jakości w jednostkach służby zdrowia*, tj:

1. Wsparcie procesu akredytacji zakładów opieki zdrowotnej (beneficjent: Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia, budżet projektu: 6 839 468 zł, okres realizacji: 01.06.2008-31.08.2014) - projekt zakłada podniesienie jakości zarządzania w ochronie zdrowia poprzez wsparcie procesu akredytacji i doprowadzenie do zwiększenia liczby szpitali akredytowanych poprzez przygotowanie i przeprowadzenie akcji informacyjnej na temat systemu akredytacji, przeprowadzenie kursów dotyczących uzyskiwania certyfikatów akredytacyjnych, podjęcie działań wspomagających prowadzenie procedury akredytacyjnej oraz przeprowadzenie wizyt akredytacyjnych w zakładach opieki zdrowotnej. W ramach projektu przeprowadzono konsultację standardów akredytacyjnych do pilotażu i przygotowano zestaw 250 zmodyfikowanych standardów do testowania w szpitalach. Przeprowadzono prace redakcyjne, korektorskie i graficzne wersji pilotażowej zestawu standardów. Jednocześnie, przygotowano merytoryczną zawartość informatora o akredytacji oraz rozpoczęto badanie opinii kadry zarządzającej szpitalami na temat procesu akredytacji.

2. Szkolenia kadry zarządzającej szpitali, posiadających umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartą z oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia albo udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na podstawie innych tytułów oraz dysponentów środków publicznych w sektorze ochrony zdrowia tj. kadry zarządzającej NFZ (beneficjent: Narodowy Fundusz Zdrowia, budżet projektu: 3 717 966,60 zł, okres realizacji: 01.07.2008-31.12.2010) - projekt zakłada przygotowanie kadry stosującej system Jednorodnych Grup Pacjentów (JGP) w zakresie użytkowania i wykorzystania systemu poprzez szkolenia 1500 przedstawicieli kadry zarządzającej i dysponentów środków publicznych w sektorze zdrowia. W ramach projektu rozpoczęto procedury przetargowe mające na celu wyłonienie wykonawcy: usługi szkoleniowej dla 200 pracowników NFZ obejmującej zagadnienia z zakresu obsługi systemu JGP po stronie płatnika; usługi szkoleniowej dla 1 300 pracowników ZOZ obejmującej zagadnienia z zakresu obsługi systemu JGP po stronie ZOZ; publikacja podsumowująca i upowszechniająca rezultaty projektu, 3 konferencje (otwierająca, upowszechniająca, podsumowująca). Ponadto, opracowano część podstawową publikacji informacyjno-promocyjnej *Przewodnika po JGP* oraz rozpoczęto przygotowania do rekrutacji uczestników szkoleń (200 osób NFZ oraz 1300 osób – ZOZ).

Mając na uwadze dość późne podpisanie umów o dofinansowanie realizacji projektów zarówno konkursowych jak i systemowych, w okresie sprawozdawczym nie zrealizowano określonego dla

Priorytetu II poziomu wartości wskaźników. Wszystkie wskaźniki produktu utrzymały się na poziomie zerowym. Wpływ na powyższą sytuację miały ogólne opóźnienia systemowe takie jak: brak obowiązującego wzoru umowy systemowej w Instytucji Pośredniczącej, nieterminowe złożenie do Instytucji Pośredniczącej projektów systemowych przez PARP oraz przedłużająca się ocena merytoryczna projektów wynikająca z licznych błędów w projektach oraz niskiej jakości wniosków. Aby doprowadzić do jak najszybszego podpisania umów o dofinansowanie w Instytucji Pośredniczącej intensywnie prowadzone były prace mające na celu opracowanie wzoru *umowy o dofinansowanie projektu systemowego*. Powyższy wzór wymagał konsultacji z wieloma instytucjami, takimi jak: beneficjenci systemowi (PARP, Ministerstwo Zdrowia, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich), Instytucja Zarządzająca PO KL. Ponadto, umowa wymagała modyfikacji ze względu na rekomendacje audytu zgodności PO KL, który odbywał się w opisywanym okresie sprawozdawczym. W opinii Instytucji Pośredniczącej, aktualny poziom osiągnięcia wskaźników nie stanowi zagrożenia dla prawidłowej realizacji projektów w Priorytecie II. W kolejnym okresie sprawozdawczym Instytucja Pośrednicząca podejmie odpowiednie kroki, by zwiększyć poziom osiągnięcia wskaźników. Planowane jest miesięczne raportowanie Instytucji Pośredniczącej II stopnia w celu przedkładania aktualnych danych na temat postępu merytorycznego i finansowego we wszystkich realizowanych projektach systemowych i konkursowych. Ponadto, Instytucji Pośredniczącej planuje intensyfikację działań kontrolnych w każdej Instytucji Pośredniczącej II stopnia.

PRIORYTET III WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY

Funkcję Instytucji Pośredniczącej dla Priorytetu III pełni Ministerstwo Edukacji Narodowej. Dla Działań niniejszego Priorytetu nie wyznaczono Instytucji Pośredniczącej II stopnia, w związku z czym za ich wdrażanie odpowiada Instytucja Pośrednicząca.

Zgodnie ze *Szczegółowym Opistem Priorytetów PO KL*, beneficjentami systemowymi w ramach Priorytetu III określono nw. instytucje:

- Minister właściwy ds. oświaty i wychowania,
- Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji,
- Kuratorzy oświaty,
- Centralna Komisja Egzaminacyjna,
- Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej.

Alokacja finansowa przeznaczona na realizację Priorytetu III wynosi 1 006 236 268 Euro.

W ramach Priorytetu III PO KL w okresie sprawozdawczym realizowanych było łącznie 11 projektów systemowych na kwotę 206 334 872 zł. Realizacja 2 spośród nich rozpoczęła się w 2008 roku (w tym jeden realizowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN) oraz jeden przez Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej - KOWEziU). Pozostałe 9 projektów realizowane jest od października 2007 roku przez Centralną Komisję Egzaminacyjną (CKE).

Jednocześnie, w okresie sprawozdawczym przeprowadzono nabór w 4 konkursach. Pierwszy nabór wniosków konkursowych (dla Poddziałania 3.3.4) rozpoczął się 1 kwietnia 2008 r. i trwał do 15 maja. Drugi nabór (dla Poddziałania 3.3.2) trwał w okresie od 28 kwietnia do 27 czerwca 2008 r., zaś trzeci (dla Poddziałania 3.4.3) rozpoczął się 23 czerwca i trwał do 19 września 2008 r. Ostatni, czwarty konkurs (dla Poddziałania 3.4.3) trwał od 29 września do 21 listopada 2008 r. W ramach ww. konkursów wpłynęło 328 wniosków o dofinansowanie realizacji

projektów na wartość ogółem ponad 3 mld zł. Do końca okresu sprawozdawczego w ramach trybu konkursowego podpisano 24 umowy na wartość 324 567 347 zł.

Zgodnie z KSI SIMIK 07-13, do końca okresu sprawozdawczego w ramach Priorytetu III 259 wniosków o dofinansowanie realizacji projektu przeszło ocenę formalną na łączną kwotę 2,5 mld zł.

Łącznie w Priorytecie III PO KL w okresie sprawozdawczym zawarto 35 umów o dofinansowanie na kwotę 530 902 219 zł, co stanowi 63,8% kwoty przewidzianej do zakontraktowania w Planie Działania na lata 2007-2008 dla Priorytetu III. Zakontraktowana kwota stanowi 13 % alokacji Priorytetu III w okresie programowania 2007-2013.

W okresie sprawozdawczym nie zatwierdzono żadnego wniosku o płatność w ramach projektów, dla których podpisano umowy o dofinansowanie, wobec czego stopień osiągnięcia wskaźników postępu finansowego i rzeczowego pozostaje na poziomie zerowym. Przyczyną opóźnień w rozliczeniach projektów systemowych były błędy w nadsyłanych wnioskach o płatność a następnie konieczność ich wielokrotnej korekty. W przypadku beneficjentów konkursowych przedłużający się etap negocjacji przyczynił się do podpisania pierwszych umów o dofinansowanie dopiero w drugiej połowie listopada 2008 roku.

Projekty systemowe

Działanie 3.1 Modernizacja systemu zarządzania i nadzoru w oświacie

W ramach Działania 3.1 realizacja projektu systemowego Ministerstwa Edukacji Narodowej o proponowanej wartości 2 214 500 zł rozpocznie się w przyszłym okresie sprawozdawczym.

Działanie 3.2 Rozwój systemu egzaminów zewnętrznych

W ramach Działania 3.2 Centralna Komisja Egzaminacyjna realizowała w okresie sprawozdawczym 9 projektów służących rozwojowi systemu egzaminów zewnętrznych. Zakontraktowana została kwota 184 085 254 zł, co stanowi 19% alokacji dla całego Działania w całym okresie programowania i 97,55% kontraktacji dla Działania 3.2 przewidzianej w Planie Działania 2007-2008. Od września do końca okresu sprawozdawczego Centralna Komisja Egzaminacyjna złożyła 7 wniosków beneficjenta o płatność dla 3 projektów, jednak ze względu na zawarte w nich liczne błędy nie mogły być zatwierdzone. W grudniu Instytucja Pośrednicząca zatwierdziła wydłużenie okresów realizacji dla 3 projektów realizowanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.

Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia

W ramach Działania 3.3 rozpoczęła się realizacja dwóch projektów systemowych, które zostały zakontraktowane na kwotę 22 249 618 zł.

Dostosowaniu oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy służą prace nad aktualizacją podstaw programowych realizowanych w Poddziałaniu 3.3.3. Decyzją kierownictwa Ministerstwa Edukacji Narodowej dokonano podziału projektu zapisanego w Planie Działania 2007-2008 pt.: *Doskonalenie podstaw programowych ukierunkowane na zapewnienie zgodności kształcenia z wymogami gospodarki opartej na wiedzy* na dwa odrębne dotyczące doskonalenia podstaw programowych: wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego oraz kształcenia zawodowego. W związku z powyższym, zmianie uległ zakres merytoryczny projektów, a także beneficjent, odpowiedzialny za wdrażanie projektu dotyczącego podstaw programowych

kształcenia zawodowego. Obecnie jest nim Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej. Podział projektu na dwa odrębne realizowane przez różnych beneficjentów, przyczyni się do skuteczniejszej realizacji zakładanych działań, a tym samym zapewni efektywniejsze wykorzystanie funduszy unijnych. Następstwem wprowadzonych zmian jest również przesunięcie okresu wdrażania projektu, a tym samym alokacji środków, przewidzianych do wydatkowania w 2008 r. W dniu 12 listopada 2008 roku została wydana decyzja Ministra Edukacji Narodowej na realizację przez Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej omawianego projektu. Do końca 2008 roku nie został złożony wniosek beneficjenta o płatność.

Dla drugiego projektu w Poddziałaniu 3.3.3 pt.: *Doskonalenie podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół pod kątem jej zgodności z gospodarką opartą na wiedzy*, o wartości 3 499 618 zł w dniu 22 października 2008 roku zostało podpisane porozumienie pomiędzy Ministerstwem Edukacji Narodowej a Ministerstwem Rozwoju Regionalnego. Do końca okresu sprawozdawczego nie został złożony wniosek beneficjenta o płatność niemniej podjęto następujące działania w ramach projektu:

- zrealizowano wstępny projekt podstawy programowej;
- zorganizowano ok. 430 szkoleń przy współpracy Kuratoriów Oświaty, na których prezentowany był samorządom i organom prowadzącym szkoły projekt podstawy programowej;
- zorganizowano 18 dwudniowych konferencji z poszczególnych przedmiotów nauczania, tzw. Ogólnopolskie Konferencje Przedmiotowe skierowane do doradców metodycznych i nauczycieli, w których udział wzięło 150 osób;
- opracowano projekt podstawy programowej kształcenia specjalnego, będący częścią dokumentu podstawa programowa kształcenia ogólnego, przygotowany materiał w ramach projektu stał się fundamentem do podpisanego w dniu 23 grudnia 2008 roku przez Ministra Edukacji Narodowej rozporządzenia w sprawie *podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół*, które ma obowiązywać od 1 września 2009 roku;
- w ramach omawianego projektu zrealizowano 3 zamówienia publiczne, które zakończyły się podpisaniem 3 umów z wykonawcami.

Zgodnie z Planem Działania 2007-2008 w Poddziałaniu 3.3.1 miał być ponadto realizowany projekt systemowy Ministerstwa Edukacji Narodowej pt.: *Ujednolicenie systemu doskonalenia nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli*, jednak w związku z zmianą koncepcji wdrażania wynikającą z konieczności skorelowania projektu z innymi projektami systemowymi Ministerstwa Edukacji Narodowej i działaniami legislacyjnymi, zmienił się okres realizacji i prognozowana wartość projektu. W 2008 roku nie rozpoczęła się realizacja tego projektu.

Dla projektu, który do końca 2008 roku uzyskał pozytywną ocenę formalną w Poddziałaniu 3.3.3 pt.: *Opracowanie i pilotażowe wdrożenie innowacyjnych programów nauczania - zgodnych z polską podstawą programową kształcenia ogólnego i wymaganiami egzaminacyjnymi - przeznaczonych dla uczniów - dzieci obywateli polskich przebywających za granicą*, dokonano modyfikacji zakresu merytorycznego, zmieniono beneficjenta z Zespołu Szkół dla Dzieci Obywateli Polskich Czasowo Przebywających za Granicą na Ministerstwo Edukacji Narodowej i przesunięto okres realizacji, tak aby zapewnić zgodność z projektem pt.: *Doskonalenie podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół*

pod kątem jej zgodności z gospodarką opartą na wiedzy.

Działanie 3.4 Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie

W ramach Działania 3.4 w przyszłym okresie sprawozdawczym rozpocznie się realizacja dwóch projektów systemowych. Do końca okresu sprawozdawczego nie podpisano żadnego porozumienia na realizację projektów.

Pierwszy projekt pt.: *Opracowanie bilansu kwalifikacji i kompetencji dostępnych na rynku pracy w Polsce oraz modelu Krajowego Ram Kwalifikacji (KRK)* będzie realizowany w ramach Poddziałania 3.4.1 przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Drugi projekt pt.: *Ogólnopolskie kampanie upowszechniające model uczenia się przez całe życie* będzie realizowany w ramach Poddziałania 3.4.2.

W ramach III Priorytetu PO KL w 2008 roku nie zostały zrealizowane zadania w obszarze ewaluacji.

PRIORYTET IV SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA

Za wdrażanie Działań w ramach Priorytetu IV PO KL odpowiada Instytucja Pośrednicząca, której funkcję pełni Departament Wdrożeń i Innowacji w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Instytucji Pośredniczącej II stopnia nie wyznaczono.

Alokacja finansowa przeznaczona na realizację Priorytetu IV wynosi 960 366 839 EUR. Wg stanu na koniec II półrocza 2008 r. w ramach wszystkich Działań Priorytetu IV pozytywną weryfikację formalną przeszło 601 wniosków o wartości 4,1 mld zł, z których zatwierdzono 113 o wartości 835 mln zł. Podpisano 52 umowy na łączną kwotę dofinansowania w wysokości 496 266 436 zł. Wartość podpisanych umów stanowi blisko 12,5% alokacji przeznaczonej na Priorytet IV w latach 2007-2013.

W analizowanym okresie sprawozdawczym wpłynęło 39 wniosków o płatność, które jednak zawierały liczne błędy formalne i merytoryczne, w związku z czym do końca II półrocza 2008 r. nie udało się zatwierdzić żadnego ze złożonych wniosków o płatność. Postęp finansowy i rzeczowy w ramach Priorytetu IV jest zerowy.

Projekty konkursowe

Konkursy na programy rozwojowe uczelni ogłoszone w ramach Poddziałania 4.1.1 ***Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni*** cieszą się dużym zainteresowaniem ze strony beneficjentów, o czym świadczy liczba 508 wniosków o dofinansowanie, które przeszły pozytywnie ocenę formalną. Poziom kontraktacji w ramach Poddziałania 4.1.1 wyniósł 393 mln zł (34 projekty). Biorąc pod uwagę wysokość środków przewidzianych w dokumentacji konkursowej do zakontraktowania należy założyć, iż szanse na dofinansowanie ma 60 projektów. Instytucja Pośrednicząca planuje podpisanie kolejnych umów w lutym 2009 r.

Wg stanu na koniec okresu objętego sprawozdaniem ogłoszono konkursy na wszystkie typy operacji przewidziane w ramach Działania 4.2 PO KL ***Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym***. Łącznie na ogłoszone nabory wpłynęło 96 wniosków o dofinansowanie, z których 82 przeszły pozytywną weryfikację formalną. Zważywszy na wysokość środków przewidzianych do zakontraktowania w ramach ogłoszonych naborów (55 mln zł) Instytucja Pośrednicząca zdecydowała o przyjęciu do realizacji wszystkich wniosków, które przeszły pozytywną weryfikację merytoryczną (24 wnioski

o wartości 26 mln zł. Do końca okresu sprawozdawczego w ramach Działania 4.2 podpisano 17 umów o wartości 17,3 mln zł.

Projekty systemowe

W ramach Poddziałania **4.1.2 Zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy** zatwierdzono do realizacji 2 projekty pt.: *Zamawianie kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych – pilotaż* oraz *Promocja wyboru ścieżki kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych*. Pierwszy z wymienionych projektów zakłada wsparcie uczelni wyższych w zakresie kształcenia 3000 studentów na kierunkach wybranych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego. W analizowanym okresie sprawozdawczym w ramach projektu podjęto następujące działania:

- minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego wyznaczył listę kluczowych kierunków/specjalności, które zostaną zamówione na uczelniach,
- opracowano ofertę zamawiania kształcenia,
- w wyniku wyboru ofert zostało zawartych 47 umów z uczelniami prowadzącymi studia na kierunkach zamawianych na kwotę 54 531 419,98 zł, z czego w 2008 r. przekazano uczelniom w formie zaliczki 4 397 913,09 zł.
- uczelnie, które przystąpiły do projektu zrekrutowały 2002 studentów.

Uczelnie, które przystąpiły do udziału w projekcie nie zdołały pozyskać planowanej liczby studentów. Tym samym wartość środków przesłanych uczelniom uległa znacznemu zmniejszeniu. Instytucja Pośrednicząca dostrzega zagrożenie dla wykorzystania wszystkich środków zakontraktowanych w ramach projektu (umowa o dofinansowanie projektu opiewa na kwotę: 86,2 mln zł; w ramach projektu nie rozliczono jeszcze żadnych wydatków na podstawie wniosków o płatność).

Drugi projekt pt. *Promocja wyboru ścieżki kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych* przewiduje działania mające na celu zachęcenie młodzieży szkół ponadgimnazjalnych do podejmowania nauki na kierunkach ścisłych lub przyrodniczych poprzez różnego typu akcje promocyjne i informacyjne, także we współpracy z uczelniami i przedstawicielami dużych przedsiębiorstw realizowane przy pomocy ogólnodostępnych mediów oraz materiałów promocyjnych. Realizacja projektu została zaplanowana na III kwartał 2008 r. jednak do końca okresu sprawozdawczego nie została podpisana umowa. Powodem powyższego stanu są opóźnienia w pozyskaniu wyniku badania ewaluacyjnego ex-ante w zakresie oceny doboru optymalnych narzędzi motywujących kandydatów na studia do wyboru kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych (ze szczególnym uwzględnieniem stypendiów) zamówionego w ramach PO KL Pomoc Techniczna, od którego zależą dalsze działania w ramach projektu. Przedmiotowe badanie zostanie zrealizowane w styczniu 2009 r., co oznacza, iż realizacja ww. projektu rozpocznie się na początku kolejnego okresu sprawozdawczego.

W ramach Poddziałania **4.1.3 Wzmocnienie systemowych narzędzi zarządzania szkolnictwem wyższym** w analizowanym okresie sprawozdawczym planowano rozpoczęcie realizacji 8 projektów, pt.:

1. *Przeprowadzenie kompleksowej analizy porównawczej modeli zarządzania finansami w uczelniach w Polsce na tle modeli zarządzania finansami w uczelniach zagranicznych,*
2. *Opracowywanie ekspertyzy w zakresie budowy, zawartości oraz organizacji systemu*

monitorowania, bazy danych i portalu internetowego na temat szkół wyższych w Polsce,

- 3. Opracowanie analiz, ekspertyz, raportów z zakresu szkolnictwa wyższego,*
- 4. Wsparcie prac studyjnych w zakresie wzajemnej uznawalności decyzji akredytacyjnych w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego,*
- 5. Panele ekspertów,*
- 6. Opracowanie nowych programów kształcenia na wybranych kierunkach studiów w zakresie nauk technicznych, matematycznych i przyrodniczych oraz opracowanie programów kształcenia w j. obcych w wybranych obszarach kształcenia,*
- 7. Wsparcie Państwowej Komisji Akredytacyjnej poprzez organizację szkoleń oraz wyjazdów dla osób wchodzących w skład zespołów PKA przeprowadzających ocenę jakości w uczelniach,*
- 8. Opracowanie modeli efektywnego zarządzania w szkolnictwie wyższym w tym modeli zarządzania uczelniami różnych typów modelu zarządzania jakością uczelni,*

Niemniej, podpisanie umów na ich realizację nastąpi dopiero w kolejnym okresie sprawozdawczym.

PRIORYTET V DOBRE RZĄDZENIE

Dobre rządzenie to Priorytet, który bezpośrednio przyczynia się do realizacji celów *Krajowego Planu Reform na lata 2005-2008* (dalej: *KPR*). Kondycja służb publicznych rzutuje w istotnym stopniu na polityki kluczowe dla realizacji celów lizbońskich. Cele te wyraża średniookresowo *KPR*, który podkreśla wagę kompleksowych działań, jakie należy podjąć, by poprawić warunki życia społeczno-gospodarczego. Należą do nich w szczególności:

- poprawa jakości regulacji,
- działania systemowe mające na celu poprawę warunków zakładania przedsiębiorstw i ich funkcjonowania,
- usprawnienie funkcjonowania sądownictwa gospodarczego.

W okresie sprawozdawczym łączna wysokość alokacji w ramach *Dobrego rządzenia* wynosiła ponad 2,5 mld zł⁷ (610,9 mln Euro, w tym udział środków EFS – 519,2 mln Euro).

Koordinację działań w ramach Priorytetu zapewnia Instytucja Zarządzająca PO KL, zaś za poszczególne Działania odpowiadają:

- Biuro Dyrektora Generalnego w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – pełniące rolę IP II stopnia w ramach Działania 5.1;
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (Departament Administracji Publicznej) – pełniące rolę IP II stopnia w ramach Działania 5.2;
- Departament Wdrażania EFS w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej – pełniący rolę IP II stopnia w ramach Działania 5.4 oraz 5.5.

W ramach Priorytetu nie ustanowiono IP II stopnia dla Działania 5.3, w którym w roku 2008 realizowane były projekty systemowe Ministerstwa Gospodarki oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

⁷ Wyliczono w oparciu o kurs EBC w grudniu 2008 r. (1 EUR=4,1465 PLN).

W okresie objętym sprawozdaniem:

- prowadzono nabór i ocenę projektów konkursowych i systemowych – II półrocze 2008 r. stało pod znakiem kontraktowania środków w ramach ogłoszonych w I półroczu 2008 r. naborów konkursowych i zakończenia procesu oceny merytorycznej projektów systemowych.

Do końca 2008 r. weryfikację formalną przeszło pozytywnie 836 wniosków o dofinansowanie o wartości ogółem równej 1,9 mln zł. Jednocześnie, do końca okresu sprawozdawczego status wniosków zatwierdzonych uzyskały 412 wnioski o dofinansowanie o łącznej wartości dofinansowania równej 766,8 mln zł⁸, w tym:

- w ramach Działania 5.1 – 10 wniosków o dofinansowanie (na łączną kwotę dofinansowania 129,9 mln zł),
- w ramach Działania 5.2 – 124 wnioski o dofinansowanie (na łączną kwotę dofinansowania 272 mln zł),
- w ramach Działania 5.3 – 3 wnioski o dofinansowanie (na łączną kwotę dofinansowania 78,3 mln zł),
- w ramach Działania 5.4 – 238 wniosków o dofinansowanie (na łączną kwotę dofinansowania 262,3 mln zł),
- w ramach Działania 5.5 – 37 wniosków o dofinansowanie (na łączną kwotę dofinansowania 30,7 mln zł).

Spośród nich, 396 stanowiły projekty konkursowe, zaś 16 - projekty systemowe.

- rozpoczęto proces wdrażania jedyne go Poddziałania, którego nie uruchomiono w poprzednim okresie sprawozdawczym – zatwierdzono do realizacji projekt systemowy Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego, MPiPS;
- uruchomiono 2 konkursy w ramach Działań nadzorowanych przez MSWiA (Poddziałanie 5.2.3 dot. podnoszenia kompetencji kadr służb publicznych) oraz kolejny konkurs w ramach Działania nadzorowanego przez MPiPS (Poddziałanie 5.4.2 dot. rozwoju dialogu obywatelskiego);
- poziom kontraktacji wyniósł 313,4 mln zł i dotyczył 78 projektów; tym samym, wykorzystanie alokacji na okres 2007-2013 wyniosło 12%;
- poziom wydatków uznanych za kwalifikowalne w ramach zatwierdzonych wnioskach o płatność wyniósł 2,5 mln zł (w części dot. EFS: 2,15 mln zł; tym samym, wykorzystanie alokacji na okres 2007-2013 wyniosło 0,1%.) i dotyczył tylko Działania 5.1;
- zatwierdzono pierwsze Poświadczenia i deklaracje wydatków w ramach Priorytetu na kwotę 2,32 mln zł.

Jednocześnie, wg stanu na koniec roku 2008, udział w Działaniu rozpoczęło ponad 1200 osób – pracowników administracji publicznej (dot. Działania 5.1).

⁸ Rozbieżność w postaci 1 wniosku o dofinansowanie w Poddziałaniu 5.1.3 w stosunku do załączonego raportu *Oracle Discoverer* (ww. wnioskowi nadano błędny status, który docelowo zostanie zmieniony na status „odrzucony” z uwagi na fakt wycofania wniosku przez projektodawcę).

⁹ Różnica 1 wniosku o dofinansowanie dot. wniosku, który docelowo zostanie usunięty z KSI SIMIK 07-13.

¹⁰ kurs EBC z 30.12.2008, 1 EUR= 4,146 zł

Projekty systemowe

Działanie 5.1 Wzmocnienie potencjału administracji rządowej

Projekty realizowane przez KPRM mają na celu *modernizację procesów zarządzania w administracji publicznej* poprzez wdrożenie systemu wieloletniego planowania budżetowego w ujęciu zadaniowym u wszystkich dysponentów środków budżetowych oraz wdrożenie nowego systemu kształtowania wynagrodzeń we wszystkich jednostkach administracji rządowej i objęcie 1,5 tys. urzędów administracji rządowej działaniami w zakresie poprawy standardów zarządzania wewnątrz tych jednostek.

Do końca okresu sprawozdawczego w ramach Działania:

- ocenę formalną przeszło pozytywnie 11 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania 137,2 mln zł;
- podpisano 10 umów o dofinansowanie realizacji projektu o łącznej wartości 130 mln zł - tym samym, podpisano umowy w ramach wszystkich wniosków o dofinansowanie, które uzyskały status zatwierdzonych;
- zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 2,5 mln zł, z czego 1,95 mln zł stanowiły wydatki rozliczone w ramach projektu pn.: *Przygotowanie administracji rządowej do sporządzania zadaniowego planu wydatków na rok 2008*, natomiast 578,5 tys. zł – wydatki w ramach projektów realizowanych przez Departament Służby Cywilnej i Państwowego Zasobu Kadrowego KPRM w Poddziałaniach 5.1.1 i 5.1.4;
- przedstawiono Poświadczenia i deklaracje wydatków w ramach Działania na kwotę 2,32 mln zł.

Niski poziom realizacji prognoz finansowych wynika, w opinii IP II stopnia, przede wszystkim z przesunięcia terminów realizacji projektów oraz przesunięcia terminów realizacji poszczególnych zadań. Przyczyną były głównie opóźnienia spowodowane przedłużającymi się procedurami postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Z uwagi na powyższe, w przypadku części projektów konieczne było przedłużenie terminu ich realizacji - w szczególności, dotyczy to obu projektów, których realizacja miała zakończyć się w roku 2008, tj. *Szkolenia osób powołanych na wysokie stanowiska państwowe z państwowego zasobu kadrowego* oraz *Wartościowanie stanowisk pracy oraz zmiany w systemie wynagrodzeń w administracji rządowej*. W związku z powyższym, płatności na rzecz wykonawców w przeważającej liczbie projektów dokonano w IV kwartale 2008 r.

W ocenie IP II stopnia przedstawione przesunięcia w wydatkowaniu środków nie stanowią zagrożenia dla osiągnięcia założonych celów Działania, bowiem planowane zadania zostaną zrealizowane w roku 2009.

Poziom kontraktacji w ramach Poddziałania 5.1.1 nie uległ zmianie - w okresie sprawozdawczym realizowano następujące projekty Departamentu Służby Cywilnej i Państwowego Zasobu Kadrowego, KPRM:

- *Szkolenia osób powołanych na wysokie stanowiska państwowe z państwowego zasobu kadrowego:*
  - ✓ wyłoniono wykonawcę, który przeprowadził 2 sesje szkoleniowe dla dyrektorów generalnych urzędów z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi i prawa zamówień publicznych oraz kontroli i audytu wewnętrznego w urzędzie oraz 2 sesje szkoleniowe dla osób powołanych na wysokie stanowiska państwowe z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi i prawa zamówień publicznych w ramach zadania *Organizacja szkoleń ogólnych i specjalistycznych*

dla osób powołanych na wysokie stanowiska państwowe z państwowego zasobu kadrowego: dyrektorów generalnych i innych osób powołanych na wysokie stanowiska państwowe;

- ✓ *wyłoniono wykonawcę zadań: Organizacja i przeprowadzenie szkoleń językowych dla osób powołanych na wysokie stanowiska państwowe; Zorganizowanie i przeprowadzenie dla 366 osób powołanych na wysokie stanowiska państwowe z państwowego zasobu kadrowego szkoleń dotyczących mechanizmów wzmacniających przejrzystość w administracji; Zorganizowanie i przeprowadzenie sesji szkoleniowych na temat kształtowania wynagrodzeń w służbie publicznej dla osób powołanych na wysokie stanowiska państwowe z państwowego zasobu kadrowego oraz członków korpusu służby cywilnej*

W ramach projektu w okresie sprawozdawczym zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 216,6 tys. zł.

Udział w projekcie rozpoczęło łącznie 160 osób, z czego 156 osób zakończyło udział w projekcie zgodnie z przewidzianą ścieżką uczestnictwa, natomiast 4 osoby przerwały udział w projekcie.

- *Wartościowanie stanowisk pracy oraz zmiany w systemie wynagrodzeń w administracji rządowej;*
  - ✓ *zamknięto postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego dla zadania Zorganizowanie i przeprowadzenie sesji szkoleniowych na temat „Kształtowanie wynagrodzeń w służbie publicznej” dla osób powołanych na wysokie stanowiska państwowe z państwowego zasobu kadrowego oraz członków korpusu służby cywilnej;*
  - ✓ *wyłoniono wykonawcę zadania Zorganizowanie czterech trzydniowych wizyt studyjnych dla osób powołanych na wysokie stanowiska państwowe z państwowego zasobu kadrowego i członków korpusu służby cywilnej na temat „System wynagrodzeń w polskiej służbie cywilnej na tle rozwiązań zagranicznych – analiza i propozycje zmian”;*
  - ✓ *wykonano ekspertyzę Zalecenia metodologiczne dotyczące tworzenia raportu płacowego dla służby cywilnej;*

W ramach projektu w okresie sprawozdawczym zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 74,2 tys. zł.

- *Przeprowadzenie badania i analiza potrzeb szkoleniowych, opracowanie planu działania (strategii szkoleniowej) w służbie publicznej na lata 2008-2010 oraz realizacja szkoleń - wyłoniono wykonawcę zadania Przeprowadzenie badania i analiza potrzeb szkoleniowych oraz opracowanie planu działania (strategii szkoleniowej) w służbie publicznej 2008-2010.*

W ramach projektu w okresie sprawozdawczym zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 117,3 tys. zł

- *Poprawa zdolności zarządczych w urzędach administracji rządowej - wyłoniono wykonawców zadań: Kampania informacyjno-promocyjna, Diagnoza modelu zarządzania jakością w administracji rządowej, Organizacja uczestnictwa Polski w europejskich konferencjach z zakresu polityki jakości, Usługi w zakresie organizacji i koordynacji procesu wdrażania metody CAF 2006 i podejścia procesowego w wybranych urzędach administracji rządowej.*

W ramach projektu w okresie sprawozdawczym zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 80,5 tys. zł.

Udział w projekcie rozpoczęło łącznie 21 osób (wszystkie kontynuowały go na koniec okresu sprawozdawczego).

- *Opracowanie koncepcji systemu opisów stanowisk pracy i wartościowanie wysokich stanowisk państwowych* - wyłoniono wykonawcę zadania *Opracowanie koncepcji systemu opisów stanowisk pracy i wartościowania wysokich stanowisk państwowych oraz powiązania jego wyników z systemem wynagrodzeń.*

W ramach projektu w okresie sprawozdawczym zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 33,2 tys. zł.

W ramach Poddziałania 5.1.2 w okresie sprawozdawczym zawarto 2 umowy na realizację projektów o łącznej wartości 92,8 mln zł:

- *Wsparcie przygotowania i wdrożenia budżetu zadaniowego na poziomie centralnym w latach 2008-2012;*
- *Wdrożenie budżetu zadaniowego u wszystkich dysponentów środków budżetowych w latach 2008-2012.*

W ramach każdego z wymienionych projektów beneficjent systemowy, Ministerstwo Finansów, złożył pierwsze wnioski o płatność, niemniej nie zostały one zatwierdzone do końca 2008 r.

Na podstawie niezatwierdzonych wniosków o płatność oraz informacji przekazanych przez beneficjenta można stwierdzić, iż wg stanu na koniec roku 2008 osiągnięto cele założone w *Harmonogramie prac nad budżetem zadaniowym na lata 2008-2015*, tj.:

- *Opracowano Uzasadnienie do projektu ustawy budżetowej na rok 2009 w ujęciu zadaniowym*
- *Przygotowano wkład do sprawozdania z wykonania Uzasadnienia do ustawy budżetowej na rok 2007 obejmujący wykonanie budżetu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w układzie zadaniowym;*
- *Zorganizowano szkolenia oraz pomoc ekspercką dla dysponentów i pracowników MF w zakresie budżetu zadaniowego;*
- *Przygotowano założenia metodologiczne oraz legislacyjne regulujące zasady funkcjonowania budżetu zadaniowego oraz wieloletniego planowania zadaniowego (przygotowano propozycję zmian zapisów do projektu ustawy o finansach publicznych).*

W ramach Poddziałania 5.1.3 podpisano umowę na realizację projektu pt. *Zagraniczne szkolenia praktyczne dla słuchaczy Krajowej Szkoły Administracji Publicznej*. Planuje się, iż w styczniu 2009 r. zostanie złożony pierwszy wniosek o płatność w ramach projektu.

W ramach Poddziałania 5.1.4 w okresie sprawozdawczym wydano decyzję o dofinansowaniu realizacji projektu pn.: *Szkolenia psychospołeczne i specjalistyczne dla pracowników administracji skarbowej*.

W ramach projektu wyłoniono wykonawców zadań:

- *Przygotowanie i przeprowadzenie kursu szkoleniowego z języka angielskiego z zakresu*

słownictwa charakterystycznego dla administracji, w szczególności skarbowej, niezbędnego do stosowania przy obsłudze klientów zagranicznych;

- *Przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń: psychospołecznych dla nie mniej niż 1680 pracowników sal obsługi podatników w urzędach skarbowych (z zakresu m.in. technik obsługi klienta, zarządzania zasobami ludzkimi); szkoleń specjalistycznych dla nie mniej niż 420 pracowników sal obsługi podatników w urzędach skarbowych (z zakresu m.in. prawa podatkowego); szkoleń dla nie mniej niż 420 kierowników komórek organizacyjnych urzędów i izb skarbowych (z zakresu zarządzanie personelem).*

W ramach projektu w okresie sprawozdawczym zatwierdzono wnioski o płatność na kwotę 56,7 tys. zł.

Udział w projekcie rozpoczęło łącznie 195 osób (wszystkie kontynuowały go na zakończenie okresu sprawozdawczego).

Działanie 5.2 Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej

Projekty realizowane przez MSWiA mają na celu *poprawę zdolności regulacyjnych administracji publicznej* poprzez usprawnienie procesu stanowienia prawa miejscowego oraz aktów administracyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego (planuje się, iż szkolenia zakończy 8,5 tys. pracowników biorących udział w procesie stanowienia prawa lokalnego) oraz *modernizację procesów zarządzania w administracji publicznej* poprzez objęcie 12 urzędów marszałkowskich, 227 starostw powiatowych i 1 tys. 487 urzędów gminy działaniami w zakresie poprawy standardów zarządzania wewnątrz tych jednostek.

W okresie sprawozdawczym:

- W ramach Poddziałania o charakterze konkursowym prowadzono nabór lub ocenę wniosków o dofinansowanie w ramach konkursów zaplanowanych w *Planie Działania 2007-2008* na rok 2008 i rozpoczęto proces kontraktacji środków - w II półroczu 2008 r. w ramach **Poddziałania 5.2.1** zamknięto 3 nabory wniosków rozpoczęte w I półroczu 2008 r. (konkursy nr: 1/POKL/5.2.1/2008 – *Szkolenia ogólne i specjalistyczne dla kadr urzędów administracji samorządowej*; 2/POKL/5.2.1/2008 – *Wzmacnianie zdolności jednostek samorządu terytorialnego w zakresie stanowienia aktów prawa miejscowego oraz aktów administracyjnych*; 3/POKL/5.2.1/2008 – *Wdrażanie usprawnień zarządczych w administracji samorządowej*) oraz rozpoczęto nabór projektów w ramach **Poddziałania 5.2.3** (23 grudnia 2008 r. ogłoszono nabór prowadzony na zasadzie konkursu zamkniętego nr 4/POKL/5.2.3/2008 – *Szkolenia językowe dla służb publicznych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych*).

Jak ocenia IP II- stopnia, dotychczas zakończone nabory cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem projektodawców – w odpowiedzi na konkursy podczas 3 posiedzeń Komisji Oceny Projektów dla ww. konkursów poddano ocenie merytorycznej 450 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów. Wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego, status zatwierdzonych do realizacji posiadały łącznie 123 wnioski o dofinansowanie na kwotę 256,4 mln zł, zaś umowy podpisano na 35 projektów (łącznie wartość umów: 70,3 mln zł).

Jednocześnie, do końca 2008 r. nie poddano ocenie żadnego wniosku o dofinansowanie w ramach **Poddziałania 5.2.3**.

- na podstawie podpisanych umów przekazano beneficjentom konkursowym pierwsze zaliczki w łącznej wysokości 8,13 mln zł – IP II-stopnia planuje, iż ich rozliczanie

rozpocznie się w I kwartale 2009 roku. Opóźnienie w wydatkowaniu środków i niezrealizowanie prognoz przewidzianych w poprzednim okresie sprawozdawczym spowodowane było, w opinii IP II stopnia: ograniczonym zasobem kadrowym, spiętrzeniem zadań wynikającym z trwającego jednocześnie naboru wniosków do kilku konkursów (w 2008 r. ogłoszono 4 konkursy), rozłożonym w czasie procesem ich oceny, negocjacji, a następnie kontraktowania środków.

- Podpisano umowę na pierwszy projekt - spośród 6 projektów systemowych - które IP II stopnia planuje zrealizować w ramach **Poddziałania 5.2.2 Systemowe wsparcie funkcjonowania administracji samorządowej** – projekt pn.: *Zdiagnozowanie samorządu terytorialnego w wybranych aspektach jego funkcjonowania oraz wsparcie reformy decentralizacji administracji publicznej* o wartości 2 mln zł. W roku 2008 wydatki operacyjne w ramach projektu wyniosły 146 tys. zł i zostaną rozliczone w kolejnym okresie sprawozdawczym. Wydatki dotyczyły umów o dzieło na wykonanie następujących ekspertyz:
  - *Diagnoza problemów rozwoju obszarów metropolitalnych i rekomendacja delimitacji obszarów metropolitalnych w Polsce;*
  - *Projekt strategii reformy administracji publicznej;*
  - *Ekspertyza na temat możliwości skonsolidowania, w ramach administracji zespolonej: Straży Parków Narodowych, Straży Parków Krajobrazowych, Straży Lasów Państwowych, Straży Łowieckiej oraz Straży Rybackiej;*
  - *Ekspertyza na temat regulacji prawnych dotyczących zasad funkcjonowania administracji rządowej w województwie;*
  - *Kompleksowa koncepcja zmian kompetencji administracji publicznej w celu przeprowadzenia reformy decentralizacyjnej – obszar usług administracyjnych;*
  - *Kompleksowa koncepcja zmian kompetencji administracji publicznej w celu przeprowadzenia reformy decentralizacyjnej – obszar finanse publiczne, majątek Skarbu Państwa, zarządzanie kryzysowe, nadzór nad działalnością samorządów terytorialnych.*

Ogółem, do końca roku 2008 kontraktacja w ramach Działania wyniosła 72,3 mln zł, zaś wydatki na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność były zerowe. Tym samym, postęp rzeczowy w ramach Działania również był zerowy.

Działanie 5.3 Wsparcie na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej

Projekty systemowe realizowane przez Ministerstwo Gospodarki mają na celu *poprawę zdolności regulacyjnych administracji publicznej* poprzez uproszczenie ustaw najistotniejszych w kontekście prowadzenia działalności gospodarczej (do 2013 roku liczba propozycji uproszczeń ma wynieść 70), usprawnienie systemu wdrażania dyrektyw UE, optymalizację systemu oceny skutków regulacji (zakłada się, iż do 2013 r. 2 800 pracowników zaangażowanych w proces stanowienia prawa ukończy szkolenie w tym zakresie), wdrożenie systemu pomiaru kosztów administracyjnych. Jak również, *poprawę jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw* poprzez skrócenie średniego czasu oczekiwania na rejestrację działalności gospodarczej z 31 do 7 dni oraz redukcję obciążeń administracyjnych przy zakładaniu działalności gospodarczej o 25%.

Projekty systemowe realizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości mają na celu *poprawę jakości usług oraz polityk związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem*

przedsiębiorstw poprzez skrócenie o 20% średniego czasu trwania postępowania w sprawach gospodarczych oraz *modernizację procesów zarządzania w wymiarze sprawiedliwości* poprzez zmniejszenie o 20% liczby spraw rozpatrywanych przez sądy w terminie powyżej 12 miesięcy. Do roku 2013 zostaną utworzone 84 punkty obsługi interesantów w sądach i zostanie przeszkolonych 19,7 tys. pracowników wymiaru sprawiedliwości.

Według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, w ramach Działania ocenę formalną przeszło pozytywnie 6 projektów systemowych o łącznej wartości dofinansowania 288,9 mln zł:

- *Ułatwianie dostępu do wymiaru sprawiedliwości* (beneficjent systemowy: Ministerstwo Sprawiedliwości);
- *Doskonalenie zawodowe pracowników wymiaru sprawiedliwości* (beneficjent systemowy: Krajowe Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury);
- *Modernizacja zarządzania kadrami w sądownictwie powszechnym* (beneficjent systemowy: Ministerstwo Sprawiedliwości);
- *Zwiększenie efektywności realizacji zadań przez jednostki wymiaru sprawiedliwości* (beneficjent systemowy: Ministerstwo Sprawiedliwości);
- *Modernizacja sposobu świadczenia usług przez wymiar sprawiedliwości* (beneficjent systemowy: Ministerstwo Sprawiedliwości);
- *Reforma procesu stanowienia prawa i uproszczenia obowiązujących przepisów* (beneficjent systemowy: Ministerstwo Gospodarki).

Do końca II półrocza 2008 r. stopień zakontraktowania środków wyniósł 78,3 mln zł i dotyczył 3 projektów:

- *Doskonalenie zawodowe pracowników wymiaru sprawiedliwości;*
- *Modernizacja zarządzania kadrami w sądownictwie powszechnym;*
- *Ułatwianie dostępu do wymiaru sprawiedliwości.*

W okresie sprawozdawczym poziom wydatkowania w ramach Działania był zerowy.

Działanie 5.4 Rozwój potencjału trzeciego sektora oraz Działanie 5.5 Rozwój dialogu społecznego

Projekty realizowane w ramach Działań nadzorowanych przez MPiPS mają na celu *budowę potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych ukierunkowana na wzmocnienie ich aktywnego uczestnictwa w procesie realizacji Strategii Lizbońskiej* poprzez:

- wzrost efektywności mechanizmów konsultacyjnych i współpracy z partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie stanowienia i realizacji polityk publicznych i regulacji prawnych;
- zwiększenie do 15% odsetka organizacji pozarządowych korzystających z sieci wsparcia, umacniającej ich zdolności do realizacji zadań publicznych;
- wzrost do 112 liczby powiatów objętych bezpłatnym poradnictwem prawnym i obywatelskim;
- wsparcie 7 reprezentatywnych organizacji partnerów społecznych w zakresie budowania ich potencjału.

W okresie sprawozdawczym:

- rozpoczęto proces kontraktacji środków w ramach dwóch Poddziałania przewidujących konkursowy tryb wdrażania:
  - w ramach Poddziałania 5.4.2 *Rozwój dialogu obywatelskiego* w wyniku przeprowadzonego konkursu pt: *Tworzenie i wspieranie porozumień (sieci) organizacji pozarządowych o charakterze terytorialnym oraz branżowym* zawarto 18 umów o łącznej wartości 13,6 mln zł (planuje się, iż w ramach konkursu zostaną zawarte 23 umowy o dofinansowanie realizacji projektu).
  - w ramach Poddziałania 5.5.2 *Wzmocnienie uczestników dialogu społecznego* zawarto 9 umów o dofinansowanie projektu na łączną kwotę 7,3 mln zł.
- wypłacono zaliczki z dotacji rozwojowej o wartości 2,2 mln zł w ramach Działania 5.4 i 2,4 mln zł w ramach Działania 5.5.
- ogłoszono kolejny nabór wniosków o dofinansowanie w ramach Poddziałania 5.4.2 pt.: *Tworzenie i wdrażanie programów z zakresu poradnictwa prawnego i obywatelskiego* - do Instytucji Organizującej Konkurs wpłynęło 179 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów, z czego 99 zostało odrzuconych na etapie oceny formalnej, a 80 przeszło pozytywnie proces oceny formalnej i zostało przekazanych do oceny merytorycznej, przeprowadzonej podczas posiedzeń Komisji Oceny Projektów. W wyniku prac Komisji Oceny Projektów sporządzono listę rankingową projektów rekomendowanych do dofinansowania, na której znalazło się 45 zatwierdzonych wniosków o dofinansowanie realizacji projektu na łączną wartość 77,3 mln zł.
- w ramach Poddziałania 5.4.1 realizowano projekt systemowy Departamentu Pożytku Publicznego pn.: *Zwiększenie poziomu wiedzy na temat funkcjonowania sektora pozarządowego, dialogu obywatelskiego oraz doskonalenia umiejętności i zarządzania sferą pożytku publicznego* o wartości 8,8 mln zł – do końca okresu sprawozdawczego beneficjent systemowy nie przedstawił wniosków o płatność;
- w ramach Poddziałania 5.5.1 *Wsparcie systemowe dla dialogu społecznego* podpisano umowę o dofinansowanie projektu pn.: *Poprawa funkcjonowania systemu dialogu społecznego oraz wzmocnienia instytucji i uczestników dialogu społecznego* z beneficjentem systemowym tj. Departamentem Dialogu i Partnerstwa Społecznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej na kwotę 3,1 mln zł - tym samym, uruchomiono ostatnie Poddziałanie w ramach Priorytetu V.

Do końca II półrocza 2008 r. stopień wydatkowania środków w ramach Działania, za które odpowiada MPiPS był zerowy – w opinii IP II stopnia powodem opóźnień było podpisywanie umów w ramach projektów konkursowych w IV kwartale 2008 r.

PRIORYTET VI RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH

Za realizację Priorytetu VI odpowiada 16 Instytucji Pośredniczących (IP), w tym 13 urzędów marszałkowskich i 3 wojewódzkie urzędy pracy, oraz 14 Instytucji Pośredniczących II stopnia (IP II stopnia). W związku z tym, że w trzech województwach: podkarpackim, wielkopolskim i zachodniopomorskim nie wyznaczono IP II stopnia, za wdrażanie poszczególnych Działania Priorytetu VI odpowiadają Instytucje Pośredniczące. W województwie mazowieckim rolę IP II stopnia wyjątkowo pełnią dwie instytucje: Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie, który odpowiada za realizację Działania 6.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie* oraz Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, która odpowiada za realizację pozostałych Działania w ramach Priorytetu.

Alokacja finansowa przeznaczona na realizację Priorytetu VI PO KL 2007-2013 wynosi 2 256 929 201 Euro.

Ocena postępu finansowego

Do końca II-go półrocza 2008 roku w ramach Priorytetu VI pozytywnie weryfikację formalną przeszło 5 511 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę blisko 4 903,4 mln zł. Stanowi to 52,4% alokacji 2007-2013. Najwięcej wniosków złożono w województwach: mazowieckim (624), śląskim (605) i łódzkim (525), najmniej w opolskim (139) i lubuskim (187). Spośród pozytywnie ocenionych wniosków do realizacji zatwierdzonych zostało 2 284 wnioski. Do końca 2008 roku umowy podpisano dla 1 169 z nich na łączną kwotę dofinansowania blisko 1 446,1 mln zł. Stanowi to 15,9% alokacji 2007-2013 dla Priorytetu VI. Najwięcej umów dotychczas zostało zawartych w województwach: mazowieckim (137), podkarpackim (108), zaś najmniej w województwie lubuskim (28) i opolskim (31). Jednocześnie, najwyższy poziom zakontraktowania jest w Działaniu 6.1 – 1 374 469,7 tys. zł (łączna wartość ogółem).

W ramach projektów przyjętych do realizacji w Priorytecie VI do końca 2008 roku łącznie na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność wydatkowano 723 999 831 zł. Stanowi to 7,6% alokacji 2007-2013. Odnosząc wartość wydatkowania do przyznanej alokacji wg województw najwyższy wskaźnik wydatkowania osiągnięto w województwach: zachodniopomorskim (14,9%) i warmińsko-mazurskim (14,5%). Najmniejszy stopień wydatkowania wystąpił w województwie wielkopolskim (1,1%). Należy podkreślić, iż zarówno wartość zawartych umów, jak i wartość zrealizowanych płatności w Priorytecie VI są najwyższe w całym Programie.

W stosunku do prognoz finansowych przedstawionych w sprawozdaniu za I półrocze 2008 r. zakładany poziom wydatkowania w II-gim półroczu 2008 r. zrealizowany został na poziomie ok. 42%. Powodem niepełnego zrealizowania prognozy były przede wszystkim opóźnienia w ogłaszaniu konkursów, które z kolei wpłynęły na przesunięcie terminu podpisywania umów, a następnie opóźnienia w wydatkowaniu w stosunku do założonego harmonogramu.

Ocena postępu rzeczowego

Do końca II-go półrocza 2008 r. w ramach Priorytetu VI udział w projektach rozpoczęło 182 727 osób (w tym 113 246 kobiet i 69 481 mężczyzn). Dla 86 794 osób z nich (w tym 47 116 kobiet i 39 678 mężczyzn) udział w projektach dobiegł już końca. Z uczestnictwa w projektach dotychczas zrezygnowało 13 695 osób (w tym 8 198 kobiet i 5 497 mężczyzn). W ramach form wsparcia realizowanych na przełomie 2008 i 2009 roku udział w projektach będzie kontynuować 82 238 osób (w tym 57 932 kobiety i 24 306 mężczyzn).

Wśród osób objętych wsparciem w Priorytecie VI największą grupę stanowią osoby bezrobotne, tj. 175 259 osób (w tym 107 660 kobiet i 67 599 mężczyzn). 30,2% z nich to długotrwale bezrobotni (52 983 osoby). Łącznie populacja bezrobotnych stanowi 95,9% wszystkich uczestników projektów realizowanych w Priorytecie VI. Ponadto, wsparciem objęci zostali także nieaktywni zawodowo: 5 526 osób (w tym 4 015 kobiet i 1 511 mężczyzn), z czego 420 osób to uczący się. W niedużym stopniu ze wsparcia w Priorytecie korzystają zatrudnieni. Dotychczas było ich 1 947 osób. Nieliczni są także rolnicy (148 uczestników) i samozatrudnieni (10 uczestników).

W ujęciu regionalnym największą liczbę uczestników Priorytetu VI stanowią osoby z województwa śląskiego – 23 939 osób i jest to 13,1% wszystkich osób objętych wsparciem w tym Priorytecie w Polsce.

Osoby w wieku 15 – 24 lata korzystające ze wsparcia Priorytetu VI to dotychczas 82 134 uczestników, zaś w wieku 55 – 64 lata 4 668 uczestników, w tym pracownicy w wieku starszym 55 – 64 lata stanowili 0,08% wszystkich uczestników Priorytetu VI.

Poziom wykształcenia uczestników projektów Priorytetu VI przedstawia się następująco:

- o wykształcenie podstawowe, gimnazjalne i niższe: 13,7%;
- o wykształcenie ponadgimnazjalne: 62%;
- o pomaturalne: 7,7%;
- o wyższe: 16,6%.

Do końca 2008 roku do udziału w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI przystąpiły 293 przedsiębiorstwa, w tym 209 mikroprzedsiębiorstw, 65 małych, 18 średnich i 1 duże przedsiębiorstwo.

Projekty konkursowe

W II-gim półroczu 2008 roku w Poddziałaniu 6.1.1 w 6 województwach (dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, lubuskim, małopolskim, mazowieckim i wielkopolskim) kontynuowano nabór projektów w ramach konkursów ogłoszonych w poprzednim okresie sprawozdawczym. Do końca bieżącego okresu sprawozdawczego procedurę naboru zamknięto w 5 z nich. W województwie lubuskim nabór projektów kontynuowany będzie do czasu wyczerpania środków. Dotychczas najwięcej konkursów ogłoszono w województwie mazowieckim – 3 konkursy. Planowane terminy ogłoszenia kolejnych konkursów w Poddziałaniu przedstawiają się następująco:

- I kwartał 2009 r. województwa: kujawsko-pomorskie, lubuskie, podlaskie, pomorskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie,
- II kwartał 2009 r. województwa: łódzkie, małopolskie, mazowieckie, opolskie i podkarpackie,
- III kwartał 2009 r. województwo lubelskie.

Do końca 2008 roku terminu planowanego naboru nie określiło województwo dolnośląskie.

Z kolei w Poddziałaniu 6.1.2 w bieżącym okresie sprawozdawczym kontynuowano nabory projektów w ramach procedury konkursowej w 8 województwach: lubelskim, lubuskim, łódzkim, małopolskim, pomorskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim. W województwie mazowieckim była to kontynuacja już drugiego konkursu. Planowane terminy ogłoszenia kolejnych konkursów w Poddziałaniu przedstawiają się następująco:

- I kwartał 2009 r. województwa: kujawsko-pomorskie, lubuskie, łódzkie, mazowieckie i świętokrzyskie,
- II kwartał 2009 r. województwa: małopolskie i wielkopolskie,
- III kwartał 2009 r. województwa: lubelskie, podkarpackie, pomorskie i śląskie,
- I kwartał 2010 r. województwo podlaskie,
- I kwartał 2011 r. województwo opolskie.

Do końca 2008 roku terminu planowanego naboru nie określiło województwo dolnośląskie i warmińsko-mazurskie. Ponadto, w województwie zachodniopomorskim w ramach Poddziałania 6.1.2 przyjęto procedurę systemową.

W Działaniu 6.2 w II-gim półroczu 2008 r. we wszystkich 16 województwach kontynuowano nabory projektów. Jednocześnie, tylko w województwie procedura naboru nie została zamknięta, a wnioski przyjmowane będą aż do wyczerpania środków. Ponadto, w województwach: mazowieckim, podkarpackim i pomorskim były to kolejne konkursy ogłoszone w ramach Działania. Planowane terminy ogłoszenia kolejnych naborów przedstawiają się następująco:

- I kwartał 2009 r. województwa: kujawsko-pomorskie, lubelskie, lubuskie, łódzkie, śląskie, warmińsko-mazurskie i zachodniopomorskie,
- II kwartał 2009 r. województwa: mazowieckie, pomorskie i wielkopolskie,
- III kwartał 2009 r. województwa: małopolskie i podkarpackie,
- I kwartał 2010 r. województwa: opolskie i podlaskie.

Do końca 2008 roku terminu planowanego naboru nie określiło województwo dolnośląskie i świętokrzyskie.

W Działaniu 6.3 w II-gim półroczu 2008 r. nabory projektów kontynuowano w 13 województwach: dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, lubelskim, lubuskim, łódzkim, małopolskim, podkarpackim, pomorskim, śląskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim. Najwięcej konkursów ogłoszono w województwie pomorskim – 3 konkursy. W województwie lubuskim procedura naboru dotychczas nie została zamknięta, a wnioski przyjmowane będą aż do wyczerpania środków. Planowane terminy ogłoszenia kolejnych konkursów w Działaniu przedstawiają się następująco:

- I kwartał 2009 r. województwa: kujawsko-pomorskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie, podlaskie, śląskie i warmińsko-mazurskie,
- II kwartał 2009 r. województwa: lubelskie, podkarpackie, pomorskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie,
- III kwartał 2009 r. województwa: lubelskie i opolskie - (projekty innowacyjne) oraz świętokrzyskie.

Do końca 2008 roku terminu planowanego naboru nie określiło województwo dolnośląskie.

Projekty systemowe

W Priorytecie VI projekty systemowe przewidziane są do realizacji w ramach Poddziałania 6.1.3 *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych*. Beneficjentami projektów są powiatowe urzędy pracy, które realizują w nich instrumenty i usługi wymienione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. Nr 99, poz. 1002, z późn. zm.).

Do końca II-go półroczu 2008 r. do realizacji przyjętych zostało 345 projektów, w tym najwięcej w województwie mazowieckim – 39. Łączna wartość realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.3 projektów systemowych to 1 049 953 373 zł.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym w trybie systemowym w Priorytecie VI realizowane były projekty własne Instytucji Pośredniczących oraz Instytucji Pośredniczących II stopnia w ramach Poddziałania 6.1.1i 6.1.2 w następujących województwach: dolnośląskie (3 projekty), kujawsko-pomorskie (1 projekt), małopolskie (2 projekty), śląskie (2 projekty), warmińsko-mazurskie (1 projekt), zachodniopomorskie (2 projekty).

PRIORYTET VII PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Za wdrażanie *Priorytetu VII Promocja integracji społecznej* w komponentcie regionalnym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) odpowiada 16 Instytucji Pośredniczących (IP) oraz 13 Instytucji Pośredniczących II stopnia (IP2). IP2 nie została wyznaczona dla *Działania 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji* oraz w ramach trzech województw (podkarpackiego, wielkopolskiego, zachodniopomorskiego). Alokacja finansowa przeznaczona na realizację Priorytetu VII PO KL 2007-2013 wynosi 1 552 906 053 Euro.

Od początku realizacji Priorytetu VII weryfikację formalną przeszło 5 646⁹ wniosków o dofinansowanie na kwotę ogółem 1 926 925 039,53 zł. W ramach Priorytetu zawarto 2 300 umów na kwotę dofinansowania równą 522 547 224 zł, co stanowi 9% alokacji przeznaczonej na realizację Priorytetu VII na lata 2007-2013¹⁰. Postęp finansowy realizacji Priorytetu VII należy uznać za zadowalający i nie zagraża realizacji założonych celów.

Od początku realizacji Priorytetu zatwierdzono w nim 1 146 wniosków o płatność w ramach których kwota wydatków uznanych za kwalifikowane wyniosła 67 187 182 zł. Najwięcej wniosków o płatność zatwierdzono w ramach *Działania 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji* - 992 wnioski o płatność na kwotę wydatków kwalifikowalnych 59 144 864 zł. W okresie sprawozdawczym w ramach Priorytetu VII nie udzielono pomocy publicznej.

Prognoza finansowa na rok 2008 została wykonana w 10%. Ze względu na brak doświadczenia w aplikowaniu o środki z EFS wielu beneficjentów, w tym systemowych, miało problemy związane ze składaniem poprawnych merytorycznie wniosków o dofinansowanie. Zdarzało się również, iż beneficjenci systemowi wycofywali się z realizacji projektów (dotyczy Poddziałania 7.1.1 i 7.1.2). W wielu województwach odnotowano również opóźnienia w rozstrzygnięciu konkursów, co przełożyło się na terminowość podpisywania umów, które mogły być spowodowane częstymi zmianami w dokumentach programowych, opóźnieniami w uregulowaniu kwestii pomocy publicznej oraz brakiem wzoru umowy o dofinansowanie. Natomiast w odniesieniu do *Działania 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej* trudności sprawiało pozyskanie grupy docelowej do projektów. Kolejnym istotnym problemem wynikającym z ogłoszenia konkursów w trybie otwartym był brak możliwości zawieszenia naboru wniosków zgłaszanych w odpowiedzi na te konkursy w sytuacji, gdy wartość projektów przekraczała dostępną alokację. Skutkowało to koniecznością przeprowadzania całego procesu oceny pomimo świadomości, iż oceniane wnioski nie uzyskają dofinansowania ze względu na wielokrotne przekroczenie kwoty alokacji.

Należy dodać, iż IP podjęły kroki naprawcze polegające m.in. na wzmocnieniu kampanii informacyjnych, rozszerzeniu dostępnych konsultacji dla beneficjentów potrzebujących wsparcia merytorycznego, przydzieleniu większej liczby personelu zajmującej się oceną wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność.

Projekty konkursowe

W ramach Priorytetu VII ogłoszono w sumie 69 konkursów. W trybie konkursowym w ramach Priorytetu VII przyjmowane są projekty do realizacji w ramach *Działania 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej* (choć w Małopolsce zdecydowano się na realizację projektów również w trybie systemowym w ramach *Działania 7.2*) oraz *Działania 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji*. Wszystkie województwa w II połowie 2008 r. ogłosiły konkursy w ramach wymienionych Działań oraz zamknęły je do końca 2008 r., z wyjątkiem województwa opolskiego, które w okresie sprawozdawczym nie ogłosiło

konkursów w ramach Działania 7.3. Do końca okresu sprawozdawczego pozytywnie ocenę formalną w ramach Działania 7.2 i 7.3 przeszło 3 491 wniosków o dofinansowanie na kwotę 1,5 mld zł (dane nie uwzględniają 2 projektów z województwa małopolskiego realizowanych w trybie systemowym).

Projekty systemowe

We wszystkich województwach realizowane są projekty systemowe przez ośrodki pomocy społecznej w ramach Poddziałania 7.1.1, powiatowe centra pomocy rodzinie i w ramach Poddziałania 7.1.2 oraz przez regionalne ośrodki polityki społecznej w ramach Poddziałania 7.1.3.

Projekty realizowane w ramach Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 mają na celu rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji. Wdrażane projekty systemowe zawierają zarówno część dotyczącą rozwoju narzędzi aktywnej integracji (np. kontraktu socjalnego, programu aktywności lokalne), jak również działania upowszechniające aktywną integrację i pracę socjalną w regionie. W ramach ww. Poddziałania podpisano 1 762 umowy o dofinansowanie na kwotę 316 564 130 zł. Do końca okresu sprawozdawczego zatwierdzono 943 wnioski o płatność na kwotę 48 305 302 zł.

Realizowane projekty w ramach Poddziałania 7.1.3 mają charakter szkoleniowy i skierowane są do kadr pomocy i integracji społecznej ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz regionalnych ośrodków polityki społecznej. Działania podejmowane w ramach projektów mają na celu podniesienie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej. Do końca okresu sprawozdawczego podpisano 18 umów o dofinansowanie na kwotę 34 389 140 zł. Jednocześnie zatwierdzono 49 wniosków o płatność, w ramach których łączna kwota wydatków uznanych za kwalifikowane wyniosła 10 839 563 zł.

W województwie małopolskim Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej zdecydował się również na realizację 2 projektów w trybie systemowym w ramach Poddziałania 7.2.1 *Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym* oraz 7.2.2 *Wsparcie ekonomii społecznej*, przewidzianych do realizacji w trybie konkursowym:

1) projekt pt.: ***Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej - Etap I***, okres realizacji od 01.07.2008 r. do 30.06.2011 r., Poddziałanie 7.2.1.

W okresie rozliczeniowym opracowano koncepcję badania potrzeb informacyjnych zawierającą listy zagadnień badawczych i bazy respondentów i informatorów dla poszczególnych poziomów badania oraz zakończono pracę nad narzędziem badawczym. Przystąpiono do realizacji badania ankietowego grupy respondentów oraz wywiadów grupowych.

2) projekt pt.: ***Akademia Rozwoju Ekonomii Społecznej - Etap I***, okres realizacji projektu od 01.07.2008 r. do 30.06.2011 r., Poddziałanie 7.2.2.

W okresie sprawozdawczym w ramach projektu prowadzono działalność informacyjną (Punkt Informacyjno – Konsultacyjny PIK, serwis www). Zorganizowano również serię spotkań z potencjalnymi beneficjentami, kontynuowano tworzenie elektronicznej biblioteczki z publikacjami i prezentacjami na temat partnerstw lokalnych. W okresie sprawozdawczym podjęto również działania dotyczące opracowania diagnozy sytuacji w Małopolsce w zakresie działających partnerstw lokalnych.

Ocena postępu rzeczowego

W okresie objętym sprawozdaniem, udział w projektach rozpoczęło 33 459 osób (narastająco 34 406), w tym 25 808 kobiet oraz 7 651 mężczyzn. Udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu zakończyło 7 934 osób, natomiast przerwało 1 411 osób. Na koniec okresu

objętego sprawozdaniem 24 114 osób kontynuuje swój udział w projektach.

Status na rynku pracy osób, które w okresie sprawozdawczym rozpoczęły swój udział w projektach realizowanych w Priorytecie VII przedstawia się następująco:

- 14 259 osób to osoby bezrobotne (w tym 9 034 osoby długotrwale bezrobotne),
- 8 978 osób było nieaktywnych zawodowo (w tym 2 760 osoby uczące się),
- 11 176 osób było zatrudnionych w tym:
  - 261 osób to rolnicy,
  - 23 osoby samozatrudnione,
  - 48 osób zatrudnionych w mikroprzedsiębiorstwach,
  - 67 osób zatrudnionych w małych przedsiębiorstwach,
  - 43 osoby zatrudnione w średnich przedsiębiorstwach,
  - 73 osoby zatrudnione w dużych przedsiębiorstwach,
  - 6 319 zatrudnionych w administracji publicznej,
  - 84 osoby pracujące w organizacjach pozarządowych,
  - pracownicy w gorszym położeniu - 57 osób.

Jednocześnie wśród osób, które rozpoczęły udział w projektach 22 osoby należały do mniejszości etnicznych i narodowych, 6 osób było migrantami. 3 189 osób niepełnosprawnych zostało objętych wsparciem w ramach Priorytetu. 8 361 osób pochodziło z terenów wiejskich.

Uwzględniając wiek osób rozpoczynających udział w projektach należy dodać, iż 5 547 osoby należały do grupy osób młodych (15-24 lata), 2 642 osób do grupy osób starszych (55-64 lata), natomiast 385 osób byli to pracownicy w wieku starszym (55-64 lata).

Biorąc pod uwagę wykształcenie osób rozpoczynających udział w projektach można zauważyć, iż najwięcej osób posiadało wykształcenie ponadgimnazjalne (12 168 osoby), później podstawowe, gimnazjalne i niższe - 10 168, wyższe - 7 840, pomaturalne - 4 118.

PRIORYTET VIII REGIONALNE KADRY GOSPODARKI

Za wdrażanie Priorytetu VIII odpowiada 16 Instytucji Pośredniczących oraz 8 Instytucji Pośredniczących II stopnia. Alokacja finansowa przeznaczona na realizację Priorytetu VIII PO KL wynosi 1 588 479 612 Euro.

Ocena postępu finansowego

Do końca II półrocza 2008 r. w ramach Priorytetu VIII pozytywną ocenę formalną przeszło 6 410 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów na kwotę wydatków kwalifikowalnych w wysokości 5,2 mld zł. Najwięcej wniosków zostało złożonych w ramach Poddziałania 8.1.1 – 5 417 wniosków, na kwotę 4,3 mld zł. Spośród wniosków, które przeszły pozytywnie ocenę formalną zatwierdzono do realizacji 1 678 wniosków o wartości wydatków kwalifikowalnych 1,2 mld zł. Najwięcej wniosków o dofinansowanie zostało zatwierdzonych w województwie lubelskim oraz w województwie wielkopolskim.

W odniesieniu do procesu kontraktacji, do 31 grudnia 2008 r. zostało podpisanych 558 umów/zawartych decyzji o dofinansowanie na kwotę ogółem 426 732 744 zł. Najwięcej umów

podpisano w ramach Poddziałania 8.1.1 *Wsparcie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw* – 445 umowy na kwotę wydatków kwalifikowalnych 278 548 562 zł. Analizując sytuację w regionach zdecydowanie najwięcej umów zostało podpisanych w województwie wielkopolskim – 83 umowy oraz w województwie zachodniopomorskim – 70 umów. Najmniej umów zostało podpisanych w województwie dolnośląskim – 9 umów.

W ramach Priorytetu VIII do końca 2008 r. zostały rozliczone na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność wydatki kwalifikowalne w wysokości 35 mln zł, co stanowi 0,5% alokacji na lata 2007-2013. Największą wartość wydatków na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność uznano za kwalifikowalne w województwie wielkopolskim – 7,9 mln zł oraz w województwie świętokrzyskim – 6,2 mln zł. Płatności w ramach Priorytetu VIII realizowane są na bieżąco, nie występują opóźnienia. Wartość pomocy publicznej przekazanej beneficjentom od początku realizacji Programu pozostała na poziomie zerowym.

W stosunku do prognoz finansowych przedstawionych w sprawozdaniu za I półrocze 2008 r. poziom wydatkowania został zrealizowany w II półroczu 2008 r. na poziomie ok. 13%. Do głównych przyczyn niezrealizowania prognozy należą opóźnienia w ogłaszaniu konkursów, co w konsekwencji prowadzi do opóźnień w podpisywaniu umów oraz wydatkowaniu środków, niska jakość składanych wniosków o dofinansowanie, spowodowana brakiem doświadczenia beneficjentów w aplikowaniu o środki unijne. Kolejną przyczyną niezrealizowania prognozy finansowej jest opóźnienie wejścia w życie *Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*.

Ocena postępu rzeczowego

Do końca II półrocza 2008 r. rozpoczęło udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VIII 15 928 osób, w tym 9 905 kobiet oraz 6 023 mężczyzn. Zakończyło udział w realizowanych projektach 3 716 osób, przerwało udział 393 osoby oraz 11 819 osób kontynuuje udział w projektach w 2009 r.

Analizując status osób na rynku pracy, które rozpoczęły udział w projektach w Priorytecie VIII na koniec II półrocza 2008 r. osoby zatrudnione stanowiły grupę 15 906 osób objętych wsparciem. Największą grupę stanowiły osoby zatrudnione w przedsiębiorstwach – łącznie 9 177 osób. Najmniejszą grupę stanowiły osoby samozatrudnione – 9 osób oraz rolnicy – 144 osoby. Wśród wszystkich osób, które rozpoczęły udział w projektach osoby z terenów wiejskich stanowiły około 26%.

Do końca II półrocza 2008 r. rozpoczęło udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VIII 847 osób młodych (w wieku 15 – 24 lata) oraz 1 278 osób starszych (w wieku 55 – 64 lata).

Analizując wykształcenie osób, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu należy zaznaczyć, iż największą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie ponadgimnazjalne – 7 574 osoby (48% wszystkich uczestników projektów) oraz wykształcenie wyższe – 5 454 osoby (w tym 3 747 kobiet oraz 1 709 mężczyzn).

Projekty konkursowe

Do końca II półrocza 2008 r. w ramach Priorytetu VIII ogłoszono 88 konkursów (najwięcej w ramach Poddziałania 8.1.1, które zostało uruchomione we wszystkich województwach). Wszystkie województwa uruchomiły konkursy w ramach wszystkich Poddziałania w Priorytecie VIII, za wyjątkiem województwa łódzkiego, które nie ogłosiło do 31 grudnia 2008

r. konkursów w ramach Poddziałania 8.1.2, Poddziałania 8.1.3 oraz Poddziałania 8.2.1.

Projekty systemowe:

W Prioryecie VIII projekty systemowe przewidziane są do realizacji w ramach Poddziałania 8.1.4 *Przewidywanie zmiany gospodarczej* oraz Poddziałania 8.2.2 *Regionalne Strategie Innowacji*.

W ramach Poddziałania 8.1.4 realizowany jest typ projektów dotyczący badań i analiz nt. aktualnej sytuacji, trendów rozwojowych i prognozowania zmian społeczno-gospodarczych zachodzących w regionie oraz formułowania właściwych mechanizmów zaradczych, upowszechniania wyników tych badań i analiz oraz związana z nimi wymiana informacji.

Do końca II półrocza 2008 r. w ramach Poddziałania 8.1.4 zostało podpisanych 6 umów na realizację projektów systemowych na kwotę wydatków kwalifikowalnych 7,5 mln zł. Rozliczono na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność wydatki w wysokości 174,2 tys. zł. W ramach większości realizowanych projektów systemowych zostały już przeprowadzone procedury przetargowe.

W ramach Poddziałania 8.2.2 realizowane są następujące typy projektów:

- tworzenie, rozwój i aktualizacja Regionalnych Strategii Innowacji (RSI);
- wsparcie tworzenia i rozwoju sieci współpracy i wymiany informacji między naukowcami a przedsiębiorcami w zakresie innowacji i transferu technologii na poziomie regionalnym i lokalnym;
- stypendia naukowe dla doktorantów kształcących się na kierunkach uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju województwa.

Do 31 grudnia 2008 r. w ramach Poddziałania 8.2.2 zostało podpisanych 10 umów na realizację projektów systemowych na kwotę wydatków kwalifikowalnych 81,2 mln zł. Na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność, do końca II półrocza 2008 r., zostały rozliczone wydatki w wysokości 869 tys. zł. W ramach większości realizowanych projektów systemowych zostały już przeprowadzone procedury przetargowe.

PRIORYTET IX ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH

Za wdrażanie Priorytetu IX odpowiada 16 Instytucji Pośredniczących oraz 5 Instytucji Pośredniczących II stopnia. W związku z tym, że w trzech województwach: podkarpackim, wielkopolskim i zachodniopomorskim nie wyznaczono IP II stopnia, za wdrażanie poszczególnych Działań odpowiadają Instytucje Pośredniczące. Jednocześnie, za wdrażanie Poddziałania 9.1.3 *Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych* odpowiadają bezpośrednio Instytucje Pośredniczące.

Alokacja finansowa przeznaczona na realizację Priorytetu IX wynosi 1 703 425 446 Euro.

W II półroczu 2008 r. ocenę formalną przeszło pozytywnie 5 017 wniosków o dofinansowanie realizacji projektu, natomiast od uruchomienia Programu 10 380 wniosków o łącznej wartości 4,6 mld zł, co stanowiło 68% alokacji na lata 2007-2013. Najwięcej wniosków złożono w województwie mazowieckim (1 109), dolnośląskim (1 104) oraz warmińsko-mazurskim (921), natomiast najmniej w województwie opolskim (224), lubuskim (251) i podlaskim (300).

W odniesieniu do procesu kontraktacji, w okresie sprawozdawczym w ramach Priorytetu IX

podpisano 1 267 umów, natomiast od uruchomienia Programu 1 490 o łącznej wartości 414,2 mln zł, co stanowiło 6% alokacji na lata 2007-2013. Najwięcej umów podpisano w województwie podkarpackim (342) a najmniej w województwie lubuskim (29). Od uruchomienia programu największy odsetek alokacji na lata 2007-2013 wykorzystano w województwie zachodniopomorskim – 15,6%, natomiast najmniejszy w województwie mazowieckim – 0,7%.

W II półroczu 2008 r. w ramach Priorytetu IX kwota wydatków kwalifikowanych w zatwierdzonych wnioskach o płatność wyniosła ponad 13 mln zł, co stanowi 0,2% alokacji na lata 2007-2013. Najwięcej środków z EFS wydatkowano w województwie podkarpackim (prawie 3 mln zł, czyli 0,7% alokacji przewidzianej na lata 2007-2013), żadnych wydatków nie poniesiono natomiast województwach lubuskim i łódzkim.

Przedstawiony powyżej poziom wydatkowania wynika z wystąpienia problemów we wdrażaniu Priorytetu IX. Podstawowy problem stanowił długi proces oceny wniosków o dofinansowanie projektów oraz przedłużające się negocjacje, co spowodowane było małym doświadczeniem beneficjentów w aplikowaniu o środki unijne oraz niską jakością składanych wniosków. Ponadto, składane wnioski o płatność obarczone były licznymi błędami i uchybieniami, co opóźniało ich akceptację. Problem stanowiła także ciągła aktualizacja dokumentów programowych i obowiązujących wytycznych regulujących wdrażanie PO KL powodująca zmianę procedur w trakcie realizowanych projektów, w tym w zakresie rozliczania wniosków o płatność. W województwach łódzkim i podlaskim problemem są braki kadrowe w IP oraz IPiI. Poza tym województwo opolskie wskazało na małe zainteresowanie beneficjentów Działaniami 9.2 oraz 9.3.

Projekty konkursowe

W trakcie II półroczu 2008 r. w ramach Priorytetu IX ogłoszono konkursy w 9 województwach w Polsce. Łącznie w ramach Priorytetu ogłoszono 21 konkursów, z czego najwięcej w Działaniu 9.4 *Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty* i 9.5 *Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich* (po 6) a najmniej w Działaniu 9.2 (2). Najwięcej konkursów ogłoszono w województwach lubelskim (5 konkursów) oraz warmińsko-mazurskim (4 konkursy).

Projekty systemowe

W okresie sprawozdawczym w ramach Priorytetu IX realizowano projekty systemowe w ramach Poddziałania 9.1.3 oraz przez województwo małopolskie w ramach Poddziałania 9.1.2, Działania 9.2 i 9.4.

W ramach Poddziałania 9.1.3 realizowane projekty dotyczyły udzielania pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono nabory stypendystów oraz rozpoczęto wypłacanie stypendiów.

Projekt w ramach Poddziałania 9.1.2 został złożony do oceny formalnej w sierpniu 2008 r. i na koniec okresu sprawozdawczego był jeszcze w trakcie oceny merytorycznej. Głównym celem projektu jest poprawa szans edukacyjnych uczniów młodzieżowych ośrodków wychowawczych na terenie Małopolski, poprzez rozszerzenie i podniesienie jakości oferty kształcenia.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Działania 9.2 został złożony do oceny w sierpniu 2008 r. i na koniec okresu sprawozdawczego był jeszcze w trakcie oceny merytorycznej. Głównym celem projektu jest poprawa szans edukacyjnych uczniów szkół ponadgimnazjalnych, prowadzonych przez Województwo Małopolskie, poprzez rozszerzenie

i podniesienie jakości oferty kształcenia zawodowego.

W ramach Działania 9.4 w okresie sprawozdawczym realizowany był projekt Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie pt. „*Doskonalenie zawodowe nauczycieli w dziedzinie wykorzystania technologii informacyjnej*”. Okres realizacji projektu to 01.04.2008 - 30.09.2010. Wartość projektu wynosi 5 986 574,57 zł.

Ocena postępu rzeczowego

Od uruchomienia Programu udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu IX rozpoczęło 26 862 osoby, w tym 14 701 kobiet. Na koniec okresu sprawozdawczego udział kontynuowało 21 088 osób. Spośród wszystkich regionów, najwięcej osób rozpoczęło udział w projektach realizowanych w województwie warmińsko-mazurskim, tj. 3 668, natomiast w przypadku województw lubuskiego i łódzkiego liczba uczestników projektów pozostała na poziomie zerowym. Analizując strukturę uczestników ze względu na status na rynku pracy, w ramach Priorytetu IX objęto wsparciem 22 670 osób nieaktywnych zawodowo, w tym 11 742 kobiety. Najwięcej osób nieaktywnych zawodowo otrzymało wsparcie w województwie warmińsko-mazurskim (6 111) oraz opolskim (4 147). Spośród osób nieaktywnych zawodowo, w ramach Priorytetu rozpoczęło udział 21 686 osób uczących się, w tym 11 186 kobiet

W ramach Priorytetu wsparcie otrzymały również 754 osoby bezrobotne, z których 311 to osoby długotrwale bezrobotne. Najwięcej osób bezrobotnych uzyskało wsparcie w województwie warmińsko-mazurskim (121) oraz świętokrzyskim (116)

W ramach Priorytetu IX wsparcie otrzymały również 3 423 osoby zatrudnione, w tym 1 001 osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach, 547 osób zatrudnionych w administracji publicznej oraz 791 rolników.

Biorąc pod uwagę strukturę wiekową osób, które rozpoczęły udział w projektach, w przedziale wiekowym 15-24 lata mieściło się 8 583 uczestników, w tym 4 243 kobiety, a najwięcej osób młodych uczestniczyło w projektach realizowanych w województwie warmińsko-mazurskim (1 344). W przedziale wiekowym: 55-64 lata znalazło się 530 uczestników projektów, z czego najwięcej w województwie podlaskim (171 osoby). Wśród osób starszych objętych wsparciem przeważały kobiety (327). Uwzględniając poziom wykształcenia osób, które rozpoczęły udział w projektach, najwięcej osób (21 tys. 621) posiadało wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub niższe, w tym 11 120 to kobiety. Wykształcenie ponadgimnazjalne posiadało 2 702 osoby a wyższe 1 797 osób, z czego aż 1 397 kobiet.

Wśród wszystkich osób, które uczestniczyły w projektach realizowanych w ramach Priorytetu IX 10 890 to osoby zamieszkujące tereny wiejskie, 158 – osoby niepełnosprawne oraz jedna osoba należąca do mniejszości etnicznej.

W odniesieniu do wskaźników produktu służących monitorowaniu Priorytetu IX, liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu wyniosła 5 673, w tym 3 466 kobiet. Największą wartość wskaźnika dotyczącego osób, które zakończyły udział w projektach, tj. 1 226 osoby osiągnięto w województwie podlaskim. W ramach Priorytetu 4 018 dzieci uczestniczyło w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich. Liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym wyniosła 222. Ponadto 360 nauczycieli uczestniczyło w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach. W okresie sprawozdawczym w 535 gminach zrealizowano oddolne inicjatywy społeczne w ramach Priorytetu. Wśród wszystkich osób, które uczestniczyły w projektach realizowanych w ramach Priorytetu IX 10 890 to osoby zamieszkujące tereny wiejskie, 158 – osoby niepełnosprawne oraz jedna osoba należąca do mniejszości etnicznej.

2.Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

PO KL

Jeśli chodzi o problemy we wdrażaniu Programu o charakterze ogólnym, tj. występujące w ramach wszystkich bądź niektórych Priorytetów PO KL, jako istotne utrudnienie Instytucje Pośredniczące wskazały kilkumiesięczne opóźnienie w przekazaniu Generatora Wniosków Płatniczych oraz wadliwość jego pierwszych wersji, co skutkowało przedłużeniem czasu sporządzania i weryfikacji wniosków o płatność. Ponadto, pojawiały się problemy z wprowadzaniem danych do Krajowego Systemu Informatycznego (KSI) SIMIK 07-13 oraz z integracją Lokalnych Systemów Informatycznych z KSI SIMIK 07-13.

Jeśli chodzi o kwestie finansowe, problemem okazał się niejednokrotnie brak płynności finansowej w realizowanych projektach ze względu na konieczność zwrotu przez beneficjentów środków niewygasających i niewykorzystanych w ramach danych projektów z końcem roku budżetowego. Problem wzmagał długi okres oczekiwania przez beneficjentów na zwrot środków w kolejnym roku wynikający z opóźnień w podpisywaniu umów dotacji rozwojowej i przekazywania pierwszej transzy. Znacząca część beneficjentów miała ponadto problem z właściwym ujęciem kosztów pośrednich rozliczanych ryczałtem oraz sposobem ich wykazywania we wnioskach o płatność.

Ponadto, pojawiły się problemy kadrowe w instytucjach zaangażowanych we wdrażanie PO KL wynikające z trudności w rekrutacji wykwalifikowanych pracowników.

PRIORYTET I ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA SPOŁECZNA

Głównymi problemami zidentyfikowanymi w trakcie realizacji Priorytetu I były: brak obowiązującego wzoru umowy o dofinansowanie realizacji projektu systemowego oraz przedłużająca się ocena merytoryczna projektów systemowych. Istotnym problemem był również zbyt ogólny charakter opisów zawartych we wnioskach o dofinansowanie składanych przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich. Ponadto, Instytucja Pośrednicząca II stopnia wskazała na takie problemy jak: błędy formalne i merytoryczne w złożonych wnioskach wpływające na wydłużenie procesu oceny wniosków, problemy w zatrudnianiu ekspertów niezbędnych do prawidłowej realizacji projektów, występujące błędy formalno-rachunkowe oraz merytoryczne w złożonych przez beneficjentów systemowych wnioskach o płatność, jak również zmiany w zakresie uregulowań dot. bieżącego wdrażania Priorytetu, w tym konieczność doprecyzowania grup docelowych określonych w Szczegółowym Opisie Priorytetów PO KL (w szczególności w odniesieniu do Poddziałania 1.3.1). Znaczącym problemem były również przedłużające się procedury postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wybór Wykonawcy zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych;

PRIORYTET II ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH I POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO PRZEDSIĘBIORSTW ORAZ POPRAWA STANU ZDROWIA OSÓB PRACUJĄCYCH

Podobnie jak w przypadku Priorytetu I, jako główne problemy wskazano brak obowiązującego wzoru umowy o dofinansowanie projektu systemowego, nieterminowe

składanie przez PARP wniosków o dofinansowanie do Instytucji Pośredniczącej oraz przedłużająca się ocena merytoryczna projektów, która wynikała z licznych błędów we wnioskach. Aby przyspieszyć realizację projektów prowadzone były intensywne prace w Instytucji Pośredniczącej mające na celu opracowanie wzoru umowy o dofinansowanie projektu systemowego. Wzór umowy, podobnie jak w przypadku Priorytetu I, wymagał konsultacji z wieloma instytucjami, takimi jak: beneficjenci systemowi (PARP, Ministerstwo Zdrowia, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich) oraz modyfikacji ze względu na rekomendacje audytu zgodności PO KL, który zakończył się w opisywanym okresie sprawozdawczym.

PRIORYTET III WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY

W opinii Instytucji Pośredniczącej istotnym problemem przy wdrażaniu Priorytetu były zmiany w *Wytycznych kwalifikowalności wydatków w ramach PO KL*, w *Zasadach finansowania wydatków w ramach PO KL* oraz w *Zasadach dokonywania wyboru projektów PO KL*, które skutkowały m. in. wydłużeniem procedur oceny wniosków, koniecznością nanoszenia korekt w kolejnych dokumentacjach konkursowych oraz aneksowania umów. Obecnie podejmowane są działania ograniczające skutki cyt. modyfikacji m.in. poprzez dostosowywanie terminów działań i konkursów do terminów zmian w wytycznych. Ponadto, słaba jakość wniosków składanych przez beneficjentów konkursowych przyczyniła się do wydłużenia procesu negocjacji.

PRIORYTET IV SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA

W ramach Priorytetu IV wystąpiły problemy dot. przesunięć w harmonogramach realizacji projektów w ramach Poddziałania 4.1.3 oraz trudności w rekrutowaniu studentów na tzw. kierunki zamawiane w ramach projektu *Zamawianie kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych*, co może przyczynić się do niewykorzystania wszystkich środków zakontraktowanych w ramach projektu.

PRIORYTET V DOBRE RZĄDZENIE

Wśród problemów, które wystąpiły w trakcie wdrażania Priorytetu V wskazano zbyt późne podpisanie umów o dofinansowanie realizacji projektów, skutkujące późniejszym składaniem wniosków o płatność przez beneficjentów, jak również problemy z funkcjonowaniem Generatora Wniosków Płatniczych utrudniające terminowe przekazanie wniosków. Ponadto, jako przyczynę opóźnień wskazano przedłużające się procedury udzielania zamówień publicznych na realizację zadań projektowych, co skutkowało koniecznością aktualizacji harmonogramów i budżetów niektórych projektów

PRIORYTET VI RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH

Głównymi problemami wskazywanymi przez Instytucje Pośredniczące były: niska jakość formalna i merytoryczna wniosków o dofinansowanie, czasochłonny proces oceny wniosków o dofinansowanie oraz przedłużające się negocjacje, co wpływało na opóźnienia w kontraktacji środków. Jednocześnie, pojawiło się zagrożenie utraty płynności finansowej beneficjentów realizujących projekty w związku z koniecznością zwrotu środków dotacji rozwojowej niewykorzystanych do końca roku budżetowego. Ponadto, nierozliczenie przez beneficjentów co najmniej 70% wcześniej otrzymanych transz było powodem braku

podstawy do przekazania kolejnych transz na rachunki bankowe beneficjentów i tym samym skutkowało niskim poziomem wydatkowania środków w 2008. Istotnym problemem w szczególności w przypadku realizacji Działania 6.2 okazało się stosunkowo późne wejście w życie *rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*. Ponadto na etapie podpisywania umów o dofinansowanie projektów o wartości powyżej 1 miliona zł, dużym problemem dla beneficjentów okazało się ustanowienie zabezpieczenia w formie przewidzianej przez dokumentację konkursową. W odniesieniu do Działania 6.3, w początkowej fazie wdrażania Programu, pojęcie inicjatywy lokalnej okazało się niezrozumiałe dla beneficjentów, co powodowało odrzucenie dużej ilości wniosków na etapie oceny merytorycznej. Jednocześnie, konkursy ogłoszone w ramach Działania 6.3 cieszyły się początkowo niewielkim zainteresowaniem. Ponadto, pojawiły się trudności w zakresie naboru uczestników do projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach Poddziałania 6.1.3.

PRIORYTET VII PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Głównym problemem podczas wdrażania Priorytetu VII był widoczny brak doświadczenia uprawnionych do wsparcia beneficjentów (w szczególności ośrodków pomocy społecznej). W ramach czynności zaradczych podejmowano działania mające na celu dotarcie do beneficjentów i przekazanie niezbędnej wiedzy dotyczącej aplikowania o środki w ramach Priorytetu VII oraz ich rozliczania. Ponadto, jak wskazano w województwie opolskim, dużym problemem było wycofywanie się projektodawców z podpisywania umów w ramach Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2. Jednocześnie, w związku ze zmianą kryteriów wyboru projektów przez Komitet Monitorujący obradujący w dniach 16-17 czerwca 2008 r., niektóre konkursy w ramach Poddziałania 7.2.2 zostały unieważnione, a następnie ogłoszone ponownie. Ponadto, w ramach Działania 7.2 pojawiły się problemy wynikające z częstych zmian dokumentów programowych oraz niejasnych interpretacji zapisów zawartych w tych dokumentach. Istotnym problemem wynikającym z kolei z ogłoszenia konkursów w trybie otwartym był brak możliwości zawieszenia naboru wniosków zgłaszanych w odpowiedzi na te konkursy w sytuacji, gdy wartość projektów przekraczała dostępną alokację. Skutkowało to koniecznością przeprowadzania całego procesu oceny pomimo świadomości, iż oceniane wnioski nie uzyskają dofinansowania ze względu na kilkukrotne przekroczenie kwoty alokacji.

PRIORYTET VIII REGIONALNE KADRY GOSPODARKI

W przypadku Priorytetu VIII głównym problemem we wdrażaniu projektów było stosunkowo późne wejście w życie *rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*. Brak rozporządzenia uniemożliwił terminowe ogłoszenie konkursów zaplanowanych na I półrocze 2008 r. Ponadto, niektóre Instytucje Pośredniczące wskazują na brak zainteresowania potencjalnych beneficjentów realizacją projektów w ramach Poddziałania 8.1.3. Jednocześnie w ramach projektów pojawiały się problemy w rekrutowaniu określonej we wniosku aplikacyjnym ilości uczestników, gdyż oferowane w ramach projektów wsparcie nie zawsze spotykało się z oczekiwanym zainteresowaniem określonej grupy docelowej.

PRIORYTET IX ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH

Główny problem stanowił długi proces oceny wniosków o dofinansowanie projektów oraz przedłużające się negocjacje, co spowodowane było małym doświadczeniem beneficjentów w aplikowaniu o środki unijne oraz niską jakością składanych wniosków o dofinansowanie. Jednocześnie, składane wnioski o płatność obarczone były licznymi błędami i uchybieniami, co opóźniało ich zatwierdzenie. Podczas naboru i oceny wniosków o dofinansowanie składanych w ramach Działania 9.2 wystąpił problem związany z brakiem interpretacji oraz nieprecyzyjnością zapisów dokumentów programowych, co powodowało wysoki odsetek wniosków odrzucanych na etapie oceny merytorycznej. Wynikało to przede wszystkim z niezrozumienia celów Działania przez wnioskodawców. Organy prowadzące szkoły zawodowe w celu modernizacji programów nauczania w pierwszej kolejności liczyły na wsparcie infrastrukturalne, następnie zaś na wsparcie związane z realizacją i unowocześnieniem planów rozwojowych szkoły. W związku z tym większość projektów dotyczyła zajęć o profilu ogólnym (np. języków obcych, rozwijania umiejętności ICT). Ponadto, we wnioskach o dofinansowanie realizacji projektów w ramach Działania 9.2 wskazywano niekwalifikowalne dla tego Działania grupy docelowe. Ponadto, niejednokrotnie w ramach Działania 9.2 projekty składane były przez podmioty niezależne od szkół i nie były one z nimi konsultowane na etapie formułowania założeń projektu. Istotne trudności interpretacyjne powodowały zapisy *Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL* w zakresie kształcenia ustawicznego wspieranego w ramach Poddziałania 8.1.1 oraz Działania 9.3, co zostało rozwiązane w ramach nowelizacji tego dokumentu 13 marca 2008 r. Jednocześnie, początkowy brak doprecyzowania w dokumentach programowych kwestii formalnego potwierdzania kwalifikacji ogólnych i zawodowych (wykluczający egzaminy językowe oraz komputerowe) spowodował relatywnie wysoki odsetek wniosków odrzucanych jako niezgodnych ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów PO KL*.

3. Informacje o przeprowadzonych kontrolach w trakcie realizacji programu w okresie sprawozdawczym

3.1 Informacja o działaniach podjętych w ramach kontroli realizacji programu

Kontrola realizacji PO KL dokonywana przez IZ PO KL obejmuje w szczególności kontrolę systemową, tj. prawidłowości, skuteczności, efektywności i zgodności z prawem procedur oraz systemu zarządzania i kontroli w instytucjach, do których IZ PO KL delegowała realizację niektórych funkcji (Instytucje Pośredniczące i Instytucje Pośredniczące II stopnia w ramach Priorytetu V PO KL) oraz kontrolę projektów realizowanych przez beneficjentów systemowych.

Realizacji kontroli prawidłowości stosowania procedur systemu zarządzania służą:

- badanie dokumentów związanych z realizacją PO KL, a w szczególności weryfikacja i zatwierdzanie Instrukcji Wykonawczych IP (kontrola dokumentacji),
- kontrole na miejscu.

KONTROLA DOKUMENTACJI

W II półroczu 2008 r. IZ PO KL przeprowadzała na bieżąco weryfikację dokumentów

dotyczących realizacji Programu, obejmującą przede wszystkim:

- weryfikację deklaracji i poświadczeń wydatków od IP i IP II stopnia w ramach Priorytetu V do IZ,
- weryfikację sprawozdań okresowych IP z realizacji Priorytetów PO KL oraz sprawozdań okresowych IP 2 z realizacji Działań w ramach Priorytetu V PO KL, a także informacji miesięcznych z realizacji PO KL,
- weryfikację otrzymanych raportów i zestawień o nieprawidłowościach,
- weryfikację Rocznych Planów Kontroli IP i IP II stopnia w ramach Priorytetu V na 2009 rok.

Ponadto, w związku z prowadzonym przez Instytucję Audytową audytem zgodności PO KL, w II półroczu 2008 r. IZ PO KL podejmowała działania w celu zapewnienia zgodności z rozporządzeniami WE i *Systemem Realizacji PO KL* procedur i dokumentów podmiotów uczestniczących we wdrażaniu PO KL. Powyższe działania obejmowały weryfikację Instrukcji Wykonawczych w zakresie wdrożenia rekomendacji Instytucji Audytowej.

KONTROLE NA MIEJSCU

W ramach kontroli systemu Instytucja Zarządzająca co roku przeprowadza kontrole na miejscu w Instytucjach Pośredniczących oraz w Instytucjach Pośredniczących II stopnia w ramach Priorytetu V PO KL w oparciu o *Roczny Plan Kontroli Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki*.

W 2008 roku, ze względu na początkowy okres realizacji PO KL oraz obowiązek nadzoru równorzędnie dwóch programów operacyjnych w perspektywie finansowej 2004-2006 (*Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich* oraz *Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL*), których realizacja w 2008 roku była w pełnym zakresie kontynuowana, IZ PO KL zaplanowała kontrolę 8 Instytucji Pośredniczących, wyłonionych w oparciu o analizę ryzyka.

Zgodnie z harmonogramem zawartym w *Rocznym Planie Kontroli IZ PO KL na 2008 r.*, w II półroczu 2008 r. przeprowadzono planowe kontrole na miejscu w 8 Instytucjach Pośredniczących.

Planową kontrolą IZ PO KL w II półroczu 2008 r. objęte zostały następujące instytucje:

- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Departament Wdrażania EFS (DWF),
- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, Departament ds. PO KL,
- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Wydział EFS,
- Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego,
- Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego,
- Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Departament EFS,
- Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Departament Polityki Regionalnej,
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Departament Wdrożeń

i Innowacji.

Zakres przedmiotowy kontroli systemowych na miejscu przeprowadzanych przez IZ PO KL w IP oraz IP II stopnia w ramach Priorytetu V PO KL obejmował, m. in.:

- sprawdzenie prawidłowości przestrzegania procedur naboru, oceny i wyboru wniosków o dofinansowanie realizacji projektu (zgodność procesu wyboru projektów z procedurami wewnętrznymi (Instrukcjami wykonawczymi) danej instytucji oraz *Zasadami wyboru projektów* zamieszczonymi w *Systemie realizacji PO KL* oraz zgodności wybieranych projektów z kryteriami wyboru projektów),
- weryfikację poprawności procesu zawierania i podpisywania umów/ aneksów do umów o dofinansowanie projektu,
- weryfikację poprawności podpisywanych przez IP umów o dofinansowanie projektu z beneficjentami,
- weryfikację prawidłowości realizacji działań w ramach pomocy technicznej,
- weryfikację prawidłowości realizacji obowiązków w zakresie rozliczeń finansowych, w tym poprawności kwalifikowania wydatków oraz jakości i terminowości składanych dokumentów finansowych,
- sprawdzenie procesu weryfikacji wydatków i potwierdzania płatności oraz przepływów i rozliczeń finansowych (system księgowy),
- badanie prawidłowości oraz terminowości realizacji obowiązków w zakresie monitorowania wdrażania Priorytetu/ Działania w tym opracowywania i przekazywania sprawozdań z realizacji Priorytetu/Działania,
- weryfikację prawidłowości realizacji obowiązków w zakresie kontroli (systemowej oraz kontroli na miejscu realizacji projektu),
- weryfikację realizacji obowiązków w zakresie raportowania nieprawidłowości,
- kontrolę realizacji procedur dotyczących zamówień publicznych,
- weryfikację poprawności realizacji zadań z zakresu promocji i informacji,
- sprawdzenie przestrzegania zasad archiwizacji dokumentów,

Ponadto w II półroczu 2008 r. IZ PO KL, w związku z otrzymaniem sygnałów dotyczących nieprawidłowości w procesie przyznawania środków na realizację projektów w ramach PO KL, przeprowadziła kontrole doraźne w następujących instytucjach:

- Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Departament Europejskiego Funduszu Społecznego - kontrola dotyczyła prawidłowości prowadzenia procesu naboru i oceny wniosków o dofinansowanie projektów w ramach jednego z ogłoszonych konkursów. Podczas kontroli stwierdzono uchybienia proceduralne, które jednak nie skutkowały koniecznością unieważnienia konkursu,
- Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych - kontrola dotyczyła prawidłowości stosowania procedur dotyczących wyboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach przeprowadzanych konkursów. W wyniku kontroli wykryto nieprawidłowości w zakresie dokumentowania prac Komisji Oceny Projektów, sporządzania list rankingowych, dokonywania trzeciej oceny. Usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości stało się przedmiotem zaleceń pokontrolnych, których wdrożenie zostało zweryfikowane podczas kontroli sprawdzającej.

3.2 Informacja o działaniach podjętych w ramach kontroli realizacji projektów (wg osi priorytetowych)

Kontrola realizacji projektu ma na celu weryfikację prawidłowości realizacji projektu zgodnie z umową/decyzją o dofinansowanie projektu oraz załączonym do niej wnioskiem o dofinansowanie projektu oraz sprawdzenie, czy informacje dotyczące postępu realizacji projektu oraz poniesione wydatki przedstawiane przez beneficjenta we wnioskach o płatność są zgodne ze stanem rzeczywistym, harmonogramem realizacji projektu, harmonogramem płatności oraz budżetem projektu. Kontrole projektów przeprowadzane są w trakcie, jak i na zakończenie realizacji projektów.

W ramach PO KL kontrole projektów przeprowadzają: IZ PO KL oraz IP i IW (IP II stopnia), które zostały upoważnione przez IZ PO KL do przeprowadzania kontroli realizacji projektów.

KONTROLE PRZEPROWADZANE PRZEZ IZ PO KL

IZ PO KL, zgodnie z *Zasadami kontroli w ramach PO KL*, dokonuje weryfikacji prawidłowości realizacji następujących projektów:

- projektów systemowych realizowanych przez IP w ramach Działań wdrażanych przez IP oraz projektów systemowych realizowanych przez IP II stopnia w ramach Działania 5.2 PO KL,
- projektów realizowanych przez beneficjentów systemowych w ramach Działania 5.3 PO KL (Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Sprawiedliwości, Krajowe Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury),
- projektów innych beneficjentów, w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

W oparciu o *Roczny Plan Kontroli IZ PO KL na 2008 rok*, w II półroczu 2008 r. w 8 instytucjach przeprowadzono kontrolę systemową. Jednocześnie, zgodnie z założeniami RPK, IZ PO KL przeprowadza kontrole projektów systemowych komórek pełniących zadania IP łącznie z kontrolą systemową ww. jednostek. W związku z faktem, iż w 2008 r. nie podpisano umów na realizację projektów systemowych przez podmioty objęte kontrolą zgodnie z RPK, IZ PO KL nie przeprowadziła w II półroczu 2008 r. kontroli projektów systemowych. Rozpoczęcie działań w ww. zakresie zaplanowano na 2009 rok.

KONTROLE PRZEPROWADZANE PRZEZ IP/ IP II STOPNIA

Poniższa tabela przedstawia liczbę kontroli przeprowadzonych do końca okresu sprawozdawczego (na podst. KSI SIMIK 07-13).

Priorytet	województwo	Działanie	Liczba przeprowadzonych kontroli
Priorytet I	Cały kraj	Działanie 1.3	4
	Łącznie Priorytet		4
Priorytet II	Cały kraj	Działanie 2.3	4
	Łącznie Priorytet		4
Priorytet III	Cały kraj	Działanie 3.2	9

	Łącznie Priorytet		9
Priorytet IX	dolnośląskie	Działanie 9.1	1
		Działanie 9.5	6
	lubelskie	Działanie 9.1	2
		Działanie 9.5	11
	małopolskie	Działanie 9.2	1
		Działanie 9.4	3
		Działanie 9.5	16
	mazowieckie	Działanie 9.5	7
	podlaskie	Działanie 9.5	4
	pomorskie	Działanie 9.5	5
	świętokrzyskie	Działanie 9.1	5
		Działanie 9.5	18
	warmińsko-mazurskie	Działanie 9.2	3
		Działanie 9.5	3
	zachodniopomorskie	Działanie 9.1	1
		Działanie 9.5	6
	Łącznie Priorytet		92
Priorytet V	Cały kraj	Działanie 5.1	3
	Łącznie Priorytet		3
Priorytet VI	dolnośląskie	Działanie 6.1	8
	kujawsko-pomorskie	Działanie 6.1	12
		Działanie 6.3	5
	lubelskie	Działanie 6.1	12
	lubuskie	Działanie 6.1	36
	łódzkie	Działanie 6.1	19
		Działanie 6.3	2
	małopolskie	Działanie 6.1	63
		Działanie 6.3	1
	mazowieckie	Działanie 6.1	54
	opolskie	Działanie 6.1	23
	podkarpackie	Działanie 6.3	1
	podlaskie	Działanie 6.1	7
	pomorskie	Działanie 6.1	91
	śląskie	Działanie 6.1	82
	świętokrzyskie	Działanie 6.1	7
	warmińsko-mazurskie	Działanie 6.1	46
		Działanie 6.3	1
	zachodniopomorskie	Działanie 6.1	9
	Łącznie Priorytet		479
Priorytet VII	dolnośląskie	Działanie 7.1	2
	kujawsko-pomorskie	Działanie 7.1	6
	lubelskie	Działanie 7.1	2
	łódzkie	Działanie 7.1	5
		Działanie 7.2	3
		Działanie 7.3	9
	małopolskie	Działanie 7.1	19
		Działanie 7.2	2
		Działanie 7.3	2
	mazowieckie	Działanie 7.1	2
		Działanie 7.2	1
	opolskie	Działanie 7.1	20

	podkarpackie	Działanie 7.1	1	
		Działanie 7.2	1	
	podlaskie	Działanie 7.3	1	
	pomorskie	Działanie 7.1	1	
		śląskie	Działanie 7.1	1
	świętokrzyskie	Działanie 7.1	4	
		warmińsko-mazurskie	Działanie 7.1	6
		zachodniopomorskie	Działanie 7.1	1
	Łącznie Priorytet		89	
Priorytet VIII	dolnośląskie	Działanie 8.1	1	
		kujawsko-pomorskie	Działanie 8.2	1
	lubelskie	Działanie 8.1	8	
		małopolskie	Działanie 8.1	41
	mazowieckie	Działanie 8.1	1	
		opolskie	Działanie 8.1	10
		Działanie 8.2	1	
	podkarpackie	Działanie 8.1	1	
		podlaskie	Działanie 8.1	12
	pomorskie	Działanie 8.1	3	
		śląskie	Działanie 8.1	14
	świętokrzyskie	Działanie 8.1	3	
		warmińsko-mazurskie	Działanie 8.1	8
	zachodniopomorskie	Działanie 8.1	9	
	Łącznie Priorytet		113	
Łącznie PO KL			793	

3.3 Informacja o działaniach kontrolnych podjętych przez inne instytucje (np. NIK) oraz o przeprowadzonych audytach

W okresie od września do listopada 2008 r. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego kontrolę pod kątem przygotowania do wykorzystania funduszy strukturalnych w ramach PO KL 2007 – 2013. Pomimo stwierdzenia kilku uchybień o niskim stopniu istotności, NIK pozytywnie oceniła wykonywanie zadań przez IZ PO KL w obszarze programowania, naboru, oceny i zatwierdzania projektów, sprawozdawczości i monitorowania, informowania o nieprawidłowościach, kontroli i funkcjonowania KSI SIMIK 07-13.

Jednocześnie, w II półroczu 2008 r. Instytucja Audytowa kontynuowała przeprowadzanie audytu zgodności w ramach PO KL w IZ PO KL, Instytucji Certyfikującej, 19 IP oraz 21 IP II stopnia (we współpracy z Urzędami Kontroli Skarbowej). Jego celem było sprawdzenie stanu przygotowania poszczególnych instytucji do wykonywania powierzonych im funkcji w ramach systemu zarządzania i kontroli PO KL. Najważniejsze zalecenia IA dotyczyły m. in. nieosiągnięcia pełnej funkcjonalności przez KSI (SIMIK 07-13), braku rejestru podmiotów wykluczonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie na podstawie art. 211 *ustawy o finansach publicznych* oraz braku zapewnienia mechanizmów kontrolnych gwarantujących wystarczającą weryfikację poprawności procedur zamówień publicznych podczas kontroli. We wrześniu 2008 r. wszystkie zalecenia IA były wdrożone, a do Komisji Europejskiej przekazano Opinię w sprawie zgodności systemów zarządzania i kontroli oraz zatwierdzone Sprawozdanie z audytu zgodności PO KL. KE zgłosiła jednak zastrzeżenia co do prawidłowości funkcjonowania Lokalnych Systemów Informatycznych. Powyższa kwestia

nie została dotychczas zamknięta.

3.4 Raporty o nieprawidłowościach

W II półroczu 2008 r., zgodnie z *Zasadami raportowania o nieprawidłowościach finansowych w ramach PO KL 2007-2013*, Instytucje Pośredniczące oraz Instytucje Pośredniczące II stopnia w ramach Priorytetu V PO KL przekazały do IZ PO KL informacje o braku nieprawidłowości podlegających oraz nie podlegających raportowaniu do KE za II oraz za III kwartał 2008 roku. Instytucja Zarządzająca PO KL przekazała informacje o braku nieprawidłowości do jednostki właściwej w zakresie informowania KE o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (MF-R), umiejscowionej w Departamencie Ochrony Interesów Finansowych Unii Europejskiej w Ministerstwie Finansów oraz Instytucji Certyfikującej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.

3.5. Informacja nt. kwot odzyskanych oraz kwot pozostałych do odzyskania

W związku z brakiem wykrytych nieprawidłowości w ramach Programu dotychczas nie realizowano procedur związanych z odzyskiwaniem uprzednio przekazanych środków finansowych.

4. Oświadczenie instytucji zarządzającej o przestrzeganiu prawa wspólnotowego podczas realizacji programu

Oświadczam, iż informacje zawarte w sprawozdaniu są prawdziwe oraz, że zgodnie z moją wiedzą, program realizowany jest w zgodzie z przepisami prawa wspólnotowego, w tym w następujących obszarach: 1) polityka konkurencji; 2) polityka zamówień publicznych; 3) polityka ochrony środowiska; 4) polityka równych szans.	Data i miejsce: Warszawa,
	Imię i nazwisko osoby upoważnionej do zatwierdzenia sprawozdania i wydania oświadczenia w ramach instytucji zarządzającej:

4.1 Zgodność realizowanego programu z prawodawstwem w zakresie zamówień publicznych

Realizacja Programu odbywa się zgodnie z poszanowaniem zasad ustawy *Prawo Zamówień Publicznych*. Dotychczas nie wystąpiły trudności związane z jej przestrzeganiem i nie wykryto nieprawidłowości w tym zakresie.

4.2. Zgodność programu z zasadami pomocy publicznej

Tabela 4: Wielkość przekazanej pomocy publicznej w ramach programu

Działanie/ grupa operacji	Wartość pomocy publicznej przekazanej beneficjentom od początku realizacji programu (w zł)				
	ze środków przypadających na wkład wspólnotowy	ze środków przypadających na krajowy wkład publiczny	Procentowy udział typu przedsiębiorstw w całości udzielonej pomocy publicznej		
			Typ przedsiębiorstwa		
			Małe	Średnie	Duże
Priorytet I					
Priorytet II	0	0	0	0	0
Priorytet III	0	0	0	0	0
Priorytet IV	0	0	0	0	0
Priorytet V	0	0	0	0	0
Priorytet VI (Działanie 6.1)	144 207 329,33	25 448 352,23			
województwo dolnośląskie	0,00	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
województwo kujawsko-pomorskie	11 363 127,25	2 005 257,75	99,66%	0,34%	0,00%
województwo lubelskie	0,00	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
województwo lubuskie	0,00	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
województwo łódzkie	17 737 410,75	3 130 131,31	brak danych		
województwo małopolskie	18 178 925,48	3 208 045,67	88,00%	12,00%	0,00%
województwo mazowieckie	0,00	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
województwo opolskie	8 660 768,04	1 528 370,83	99,60%	0,00%	0,00%
województwo podkarpackie	16 948 003,43	2 990 824,14	brak danych		
województwo podlaskie	0,00	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
województwo pomorskie	17 148 229,43	3 026 158,14	99,96%	0,04%	0,00%
województwo śląskie	30 810 807,78	5 437 201,37	99,70%	0,26%	0,04%
województwo świętokrzyskie	201 079,81	35 484,67	100,00%	0,00%	0,00%
województwo warmińsko-mazurskie	20 494 023,81	3 616 592,44	brak danych		
województwo wielkopolskie	2 664 953,54	470 285,92	98,04%	1,96%	0,00%
województwo zachodniopomorskie	0,00	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
Priorytet VII	0,00	0,00			
Priorytet VIII	0,00	0,00			
Priorytet IX	0,00	0,00			
Ogółem PO KL	144 207 329,33	25 448 352,23			

Realizacja Programu odbywa się zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej. Na potrzeby Programu Instytucja Zarządzająca opracowała specjalny dokument dla beneficjentów realizujących projekty pt. *Zasady udzielania pomocy publicznej w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki*, który ma wspierać realizację projektów z poszanowaniem obowiązującego prawa.

Informacje w ramach tabeli przygotowano na podstawie sprawozdań z realizacji komponentu regionalnego (Priorytetów VI-IX) w ramach PO KL.

5. Informacja o realizacji dużych projektów¹¹⁾

Nie dotyczy PO KL.

6. Informacja nt. wykorzystania pomocy technicznej

Wdrażanie *Pomocy technicznej PO KL* na lata 2007-2013 następuje poprzez realizację *Rocznych Planów Działania Pomocy Technicznej PO KL* (RPD PT PO KL).

Roczny Plan Działania PT PO KL jest dokumentem Instytucji Pośredniczącej i obejmuje działania planowane do realizacji przez IP i podległe jej Instytucje Pośredniczące II stopnia, ROEFS i/lub beneficjentów systemowych. O podziale środków i zadań w zakresie *Pomocy technicznej PO KL* decyduje Instytucja Pośrednicząca.

Instytucja Zarządzająca przygotowuje, a następnie realizuje *Roczny Plan Działania Pomocy Technicznej dla Instytucji Zarządzającej*.

Obecnie są zatwierdzone i wdrażane 22 RPD PT PO KL (złożone przez 16 IP regionalnych, MPIPS, MSWIA, MEN, KPRM, MNiSZW, DZF w MRR).

Okres realizacji *Rocznego Planu Działania Pomocy Technicznej PO KL* jest zgodny z okresem roku budżetowego, na który został zatwierdzony (za wyjątkiem lat 2007-2008, kiedy Rocznym Planem Działania Pomocy Technicznej PO KL objęty został okres dwóch lat budżetowych).

Okres wdrażania RPD PT PO KL dotyczy realizacji wszystkich zadań określonych w Rocznym Planie Działania Pomocy Technicznej, w tym wydatkowania środków.

Roczny Plan Działania Pomocy Technicznej składa się z następujących elementów, przygotowywanych dla Instytucji Pośredniczących, Instytucji Pośredniczących II stopnia i beneficjentów systemowych w ramach danego województwa/ Priorytetu w komponencie centralnym:

- Plan Kontroli,
- Plan Szkoleń,
- Plan Kosztów Instytucji,
- Plan Działań Ewaluacyjnych,
- Plan Działań Informacyjno-Promocyjnych,
- Plan Kosztów Wdrażania.

W ramach zmian wprowadzonych do *Szczegółowego opisu Priorytetów PO KL* w odniesieniu do Priorytetu X zmieniono kryteria wyboru projektów w zakresie pomocy technicznej w celu zapewnienia spójności zapisów z zapisami dot. pozostałych priorytetów w Programie.

Wartość zatwierdzonych Rocznych Planów Działania Pomocy Technicznej PO KL w okresie sprawozdawczym wyniosła 464 463 421 zł. Kwota ta stanowi sumę Rocznych Planów Działania PT PO KL na lata 2007-2008 oraz Rocznych Planów Działania PT PO KL na 2009 r., które zostały zatwierdzone jeszcze w 2008 r. W/w kwota nie jest zgodna z wartością umów wykazaną w KSI do 31.12.2008 r., ale stanowi kwoty rzeczywiście zatwierdzonych RPD do końca 2008 r. Instytucja Zarządzająca otrzymała takie wartości w *Sprawozdaniach*

¹¹⁾ Jeżeli ma zastosowanie.

z realizacji działań w ramach Pomocy Technicznej PO KL od Instytucji Pośredniczących i nie dysponuje innymi danymi na dzień złożenia sprawozdania z Programu w podziale na poszczególne zadania.

Wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego łączna wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne w zatwierdzonych wnioskach o płatność (na podst. KSI SIMIK 07-13) wyniosła 73 562 103 zł.

Stopień realizacji Pomocy technicznej nie zagraża prawidłowej realizacji RPD ponieważ:

- większość wniosków o płatność z wydatkami za II półrocze 2008 r. nie została zatwierdzona przed 31.12.2008 r., więc nie została uwzględniona w tym sprawozdaniu,
- RPD PT PO KL na 2009 r., które zostały zatwierdzone do 31.12.2008 r. będą wdrażane z początkiem 2009 r.

W następnym okresie sprawozdawczym, tj. w I półroczu 2009 r. planowane są kontrole systemowe w IP II stopnia oraz kontrole na miejscu realizacji projektów.

W zakresie *Planu Szkoleń* planowanych jest szereg szkoleń (np. zarządzania projektami, z pomocy publicznej, kwalifikowalności wydatków, z finansów publicznych czy zamówień publicznych), kursy językowe, studia podyplomowe oraz wizyty studyjne.

W zakresie *Planu Kosztów Instytucji* planowane jest utrzymanie stanu zatrudnienia w IP i IP II stopnia (w dalszym ciągu odbywać się jeszcze będą konkursy na stanowiska urzędnicze). Na bieżąco realizowane są zakupy materiałów biurowych, oraz realizowane są opłaty za wynajem powierzchni biurowych i usługi telekomunikacyjne. Planowane jest kontynuowanie tychże, oraz sfinalizowanie kolejnych zamówień na zakup wyposażenia biurowego, mebli, sprzętu komputerowego i oprogramowania.

Ponadto, w I półroczu 2009 r. zlecone będą badania ewaluacyjne, m.in.: ocena wdrażania PO KL w kontekście danego województwa, zapotrzebowanie beneficjentów ostatecznych na określone typy projektów, ewaluacja procesu dokonywania wyboru projektów przez instytucje organizujące konkurs.

W zakresie *Planu Działań Informacyjno-Promocyjnych* planowana jest seria audycji radiowych i telewizyjnych oraz artykułów prasowych - promujących EFS, kampanie billboard'owe i konferencje podsumowujące pierwsze doświadczenia we wdrażaniu PO KL. W przypadku zainteresowania, będą organizowane kolejne spotkania z potencjalnymi i obecnymi beneficjentami PO KL. Planowane są koszty na utrzymanie infolinii oraz na zakup gadżetów promocyjnych.

W ramach realizacji *Planu Kosztów Wdrażania*, realizowane będą posiedzenia Komisji Oceny Projektów dla wszystkich Priorytetów wdrażanych w kompetencji regionalnym, organizacja posiedzenia Podkomitetu Monitorującego oraz Regionalnej Grupy Sterującej Ewaluacją, a także uczestnictwo pracowników IP w grupach roboczych, konferencjach oraz szkoleniach, organizowanych przez MRR. Poniesione zostaną koszty na doradztwo prawne oraz na usługi wykonania opinii i analiz. Wszystkie IP zobowiązane są również do przeprowadzenia audytu RPD PT PO KL 2007-2008 do końca I półroczu 2009 r.

Tabela 5. Liczba i wartość wszystkich projektów / planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)

Lp.	Typ projektu	Liczba projektów objętych decyzjami/ umowami od początku realizacji programu	Wartość projektów objętych decyzjami/ umowami (w części dofinansowania ze środków UE) od początku realizacji programu	% środków dostępnych na to zadanie w osi priorytetowej
1.	Szkolenia	42	30 464 554,91	Brak danych
2.	Zatrudnienie	42	220 392 478,24	Brak danych
3.	Sprzęt komputerowy	42	14 611 883,94	Brak danych
4.	Wyposażenie/ remont/ wynajem powierzchni biurowych	42	28 348 696,90	Brak danych
5.	Promocja	42	64 462 587,22	Brak danych
6.	Ekspertyzy/ doradztwo	42	5 931 796,32	Brak danych
7.	Ewaluacje	42	10 445 103,01	Brak danych
8.	Kontrola/ audyt	42	5 816 354,39	Brak danych
9.	Organizacja procesu wyboru projektów	42	9 405 224,19	Brak danych
10.	Organizacja komitetów monitorujących i podkomitetów	42	1 755 426,86	Brak danych
11.	Inne	42	72 829 315,03	Brak danych
12.	Razem	42	464 463 421,01	

* dane przedstawione w powyższej tabeli zostaną wprowadzone do KSI SIMI 07-13 w przyszłym okresie sprawozdawczym

7. Wypełnianie zobowiązań w zakresie promocji i informacji

W okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki realizowała następujące działania mieszczące się w następujących kategoriach:

- przygotowanie, publikacja i dystrybucja materiałów promocyjnych i informacyjnych
- przygotowanie oraz emisja w TV, radiu i prasie audycji informacyjno-promocyjnych
- punkt informacyjny – infolinia
- organizacja i realizacja spotkań informacyjnych, konferencji, seminariów, warsztatów, udział w imprezach promocyjnych
- organizacja szkoleń

W okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca przeprowadziła następujące działania w zakresie informacji i promocji:

- administrowanie i aktualizacja strony internetowej – www.efs.gov.pl;
- IZ prowadziła infolinię dot. Europejskiego Funduszu Społecznego; udzielane były odpowiedzi na pytania nadsyłane drogą elektroniczną, pocztową i telefonicznie, powstał specjalny numer infolinii o numerze 0801 337 801,
- konsultacje dotyczące działań promocyjnych i informacyjnych dla instytucji uczestniczących w realizacji PO KL (sposoby oznaczania projektów, stosowania

logotypów);

- udział pracowników IZ jako prelegentów w konferencjach i seminariach dotyczących Europejskiego Funduszu Społecznego;
- dystrybuowanie materiałów promocyjnych EFS pomiędzy Instytucje Pośredniczące i inne instytucje zaangażowane w realizację programu oraz osoby zainteresowane otrzymaniem wsparcia z EFS

Działania były prowadzone zgodnie z *Planem komunikacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* oraz *Rocznym planem działań informacyjnych i promocyjnych na 2008 rok*. Były one adresowane przede wszystkim do opinii publicznej, potencjalnych beneficjentów, beneficjentów, potencjalnych uczestników projektów i uczestników projektów oraz partnerów społecznych i gospodarczych.

Listę najważniejszych działań oraz ich opis przedstawia tabela poniżej:

Lp.	Nazwa działania	Opis działania
Przygotowanie, publikacja i dystrybucja materiałów promocyjnych i informacyjnych		
1.	Produkcja broszur, ulotek, plakatów, informujących o poszczególnych Priorytetach POKL	IZ w okresie sprawozdawczym w ramach działalności wydawniczej prowadziła następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie graficzne raportu „Ewaluacja bieżąca PIW Equal” - opracowanie graficzne i druk plakatu promującego konkurs na najlepszą pracę magisterską promującą EFS - opracowanie graficzne, merytoryczne i druk albumu „Dobre praktyki EFS 2008” - druk raportu „Badanie projektów pilotażowych PO KL” - druk broszury „Ewaluacja EFS – bieżąca działalność” - opracowanie kalendarzy ściennych i książkowych na 2009 r. - druk wizytówek dla pracowników IZ - opracowanie i druk kartek świątecznych Ponadto zrealizowano sesję fotograficzną na potrzeby przyszłych publikacji realizowanych przez Departamentu Zarządzania EFS. Działalność wydawnicza w okresie objętym sprawozdaniem realizowana była przez większość IP IP2.
2.	Opracowanie i druk Biuletynów Informacyjnych	Działanie realizowane w okresie sprawozdawczym przez województwo mazowieckie, lubelskie, dolnośląskie.
3.	Materiały promocyjne (gadżety)	Działanie realizowane w okresie sprawozdawczym przez większość IP i IP2.

Organizacja i realizacja konferencji, spotkań informacyjnych oraz udział w imprezach promocyjnych		
4.	Organizacja konferencji	IZ zorganizowała konferencję ogólnopolską podsumowującą działania prowadzone w ramach PO KL w 2008 r. i prezentującą plany IZ na 2009 r. Działanie realizowane w okresie sprawozdawczym przez większość IP i IP2.
5.	Szkolenia, spotkania informacyjne i warsztaty dla Beneficjentów	Działanie realizowane w okresie sprawozdawczym przez wszystkie IP i IP2.
6.	Imprezy plenerowe	Działanie zrealizowane w okresie sprawozdawczym przez województwo lubelskie.
7.	V Ogólnopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych	IZ współorganizowała debatę poświęconą funduszom europejskim podczas konferencji pt.: „Rzeczpospolita obywatelska”, która miała miejsce podczas V OFIP. Przedstawiciele IP i IP2 udzielali informacji na temat PO KL w ramach Centrum Informacji o Funduszach Unijnych
Kampanie informacyjne		
8.	Kampanie informacyjno – promocyjne w mediach (radio, TV, reklamy i artykuły w prasie, billboardy,	Działania realizowane w okresie sprawozdawczym przez województwa: mazowieckie, podlaskie, warmińsko-mazurskie, podkarpackie, świętokrzyskie, zachodniopomorskie, pomorskie, lubelskie, dolnośląskie (kampania na pojazdach komunikacji miejskiej oraz akcja eventowa).
9.	Publikacja ogłoszeń o konkursach w prasie	Działanie realizowane w okresie sprawozdawczym przez wszystkie IP i IP2.
Przygotowanie oraz emisja w TV audycji informacyjno – promocyjnych		
10.	Program telewizyjny „Przystanek Praca”	Cykl telewizyjny poświęcony zagadnieniom związanym z rynkiem pracy i możliwościami otrzymania wsparcia ze środków EFS. Program produkowany przez IZ Emisja odbywała się raz w tygodniu w TVP 2.
11.	Program telewizyjny „Niezłomni”	Cykl telewizyjnych reportaży prezentujących przykłady realizacji „dobrych praktyk” w ramach EFS. Program produkowany przez IZ. Emisja odbywała się raz w tygodniu w TVP 2. Realizacji programu towarzyszy strona internetowa:

		www.niezlomni.pl, na której zamieszczane są wszystkie odcinki cyklu wraz ze streszczeniem.
Punkty informacyjne		
12.	Prowadzenie punktu informacyjnego	Działanie realizowane przez IZ, IP i IP2
13.	Zakup ksero z drukarką sieciową na potrzeby Punktu Informacyjnego	Działanie zrealizowane przez województwo wielkopolskie
Internet		
14.	Stworzenie nowej strony internetowej dotyczącej PO KL zawierającej wszystkie informacje niezbędne dla potencjalnych beneficjentów w ramach PO KL	Działanie realizowane przez województwo podlaskie (strona: www.pokl.wrotapodlasia.pl), podkarpackie (strona: www.pokl.wup-rzeszow.p), świętokrzyskie i Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (www.kapitalludzki.gov.pl)
Wymiana doświadczeń		
15.	Spotkanie Informacyjnej Grupy Roboczej	W dniach 2-3 października 2008 r. odbyło się spotkanie Informacyjnej Grupy Roboczej z udziałem przedstawicieli IZ, IP i KOEFS.

8. Oświadczenie Instytucji Zarządzającej

Dane osoby sporządzającej sprawozdanie	Imię i nazwisko osoby sporządzającej sprawozdanie: Katarzyna Kromke-Korbel
	Dane kontaktowe osoby sporządzającej sprawozdanie (telefon, adres e-mail, fax): tel. 022 501 50 54 fax 022 501 50 31 Katarzyna.Kromke@mrr.gov.pl
Oświadczam, iż informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu są zgodne z prawdą	Data i miejsce: Warszawa,
	Imię i nazwisko osoby upoważnionej do zatwierdzenia sprawozdania: Aleksandra Dmitruk
	Dane kontaktowe osoby upoważnionej do zatwierdzania sprawozdania (telefon, adres e-mail, fax): tel. 022 501 50 00 fax 022 501 50 31 Aleksandra.Dmitruk@mrr.gov.pl
	Podpis osoby upoważnionej do zatwierdzania sprawozdania: .....